

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202115

UNIVERSAL
LIBRARY

ಕೆಲವು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಸ್ವಲ್ಪದ್ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ	ಶ್ರೀರಂಗ	೧	೦	೦
ನಿರಾಹಾರ	"	೦	೧೨	೦
ಮುಗ್ಧೇದ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ)	ಗಿಣೇ ಮಂಡಲ	೫	೦	
ಶ್ರೀಮದ್ ಭಗವದ್ಗೀತೆ	ಸಾತವಣೀಕರ	೧	೦	
ಸನಾತನ ಧರ್ಮ	"	೦	೪	೦
ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಜೀವಾಳ	ಶಂ. ಬಾ. ಜೋಶಿ	೩	೦	೦
ಮದುವೆಯ ಗುರಿ	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು	೦	೪	೦
ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ	ತ. ರಾ. ಸು.	೧	೦	೦
ಜಗತ್ ಕಥಾವಲ್ಲಿ ಭಾಗ ೨	ಸಿದ್ಧ ವನಸುಳಿ	೦	೧೨	೦
ವಿಚಾರಮಂಜರಿ	ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ	ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ		
ರವೀಂದ್ರರ ವಚನಗಳೂ ಪ್ರಬಂಧಗಳೂ	ಪ್ರಲ್ಹಾದ ನರೇಗಲ್ಲ	"		
ಜಾಗೃತಚೇನ	ಸಂಜಯ	"		
ಶ್ರೀರಂಗ	ನೆರಂಗ	೧	೮	೦
ಜೇನು	ರಮಾನಂದ	೦	೬	೦
ಬಹಿಷ್ಕಾರ	ನೆರಂಗ	೦	೬	೦
ತಾಪತ್ರಯ	ಜೋಕೆ	೦	೬	೦
ಕನ್ನಡಿ	ಅನಿರೂಪ	೦	೬	೦
ಬೆಕ್ಕಂನಂಗಡಿ	ಕುಲಕರ್ಣಿ ರಾಮಚಂದ್ರ	೦	೨	೦
೧೯೪೨ರ ಆಗಸ್ಟ್ ೯ರ ತರುವಾಯ	ಸಿದ್ಧ ವನಸುಳಿ	೧	೦	೦
ವಿನೋಬಾ ವಿಚಾರಲಹರಿ	ಎ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ	೨	೦	೦

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ಛಾರವಾಡ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ

ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯ ೧೧ನೆಯ ಕುಡಿ

೨ನೆಯ ವರುಷದ ೫ನೆಯ ಕುಡಿ

ಶೈಲಾಜೆ

(ಇದು ನಿಕಾಂಕಗಳು)

ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರು

ಸಂಪಾದಕರು :

ಚುಳಕಿ ಗೋವಿಂದರಾಯರು

ಮಾರಾಟಗಾರರು :

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ.

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ

೨ನೆಯ ವರುಷದ ೨ನೆಯ ಕುಡಿ

‘ ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ’

ಸಂಪಾದಕರು :

ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ, ಬಿ. ಎ. (ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್)

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಡ. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ

ಧಾರವಾಡ.

ಮುದ್ರಕರು

ಎನ್. ಎಸ್. ಬೆಂಗೇರಿ

ವಿಜಯ ಮುದ್ರಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ.

ಬಿನ್ನಹ

ಈ ಶೈಲಾಜಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಐದು ಏಕಾಂಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೇ ನಮ್ಮ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ೨ನೆಯ ವರುಷದ ೫ನೆಯ ಕುಡಿಯು. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಹರುಷವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾಲ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಭಾವದ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಕಾಗದ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಾಗದ ದೊರಕಿಸಿದರೂ ಮುದ್ರಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಕಾಗದ ನಿಯಂತ್ರಣಾಜ್ಞೆ. ಅಂತೂ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳುಂಟಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಾಚಕರು ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈ ತಡೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವರೆಂದು ಅಶಿಸಿದ್ಧೇವೆ.

ಈ ಐದು ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಲ. ಸಾ. ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳಿಸಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನಿತ್ತಂಥ ಬರೆಹಗಾರರಿಗೆ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಲು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದಂಥ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ. ಕಲಮದಾಸಿ ಗುರುರಾಯರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಈಗ ಲ. ಸಾ. ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಐದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ಈ ವರುಷದ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು. “ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ”ವೇ ಈ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಪುಸ್ತಕ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ಪ್ರೊ. ಪಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಬಿ. ಎ. (ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್) ಇವರು ಈ “ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ”ವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ದಯಮಾತಿಸಲಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಲ. ಸಾ. ಮಾಲೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬೆಡಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಸುಗಂಧವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಲು ಹರುಷವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನವು ನಮಗೆ ದೊರಕಿತೆಂದು ಅಶಿಸಿದ್ಧೇವೆ.

— ಸಂಪಾದಕರು

ಸರಿವಿಡಿ

೧. ಆತ-ಆಕೆ ೧—೨೨
ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಚಿತ್ರವರ್ಗ
೨. ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ೨೪—೨೯
ಶ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು, ಧಾರವಾಡ
೩. ನಥು-ಪರೀಕ್ಷೆ ೩೨—೫೧
ಶ್ರೀ. ಕೈವಾರ ರಾಜಾರಾಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು
೪. ದಿವಾಳಿಯ ದತಮಗ್ರಹ ೫೨—೬೬
ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಧಾರವಾಡ
೫. ಶೈಲಾಜಿ ೬೬—೮೯
ಶ್ರೀ. ಕಲಮದಾಸಿ ಗುರುರಾಯರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಆತ—ಆಕೆ

ದೃಶ್ಯಂ

(ಆತನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷವಿರಬಹುದು. ಹೊಸ ಹರೆಯದ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಆಳುವೆನೆಂಬ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿದೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ. ಆಕೆಗೆ ಹದಿನೇಳಿರಬಹುದು. ನೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕೆಂಬ ಎಳೆಬೇರಿನಂತಹ ಹೆಣ್ಣು. ಧೀರ ಗಂಡನಾಶ್ರಯದ ನಂಬಿಕೆ ಅವಳಿಗಿದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಲಗ್ನವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆವಿಗೆ ಪತ್ರ ಪರಿಚಯ ಮಾತ್ರವಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರು ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿ, ಆಕೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತೀರ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ, ನಾವು ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕದ್ದು ನೋಡಿದ ದೃಶ್ಯವಿದು. ಆತ ಖುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವ ಸೂಜಿಯಂತೆ ಅವಳ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಬರಗಿ ನಿಂತು, ಒಂದು ಕೈಯನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಆಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಸೀರೆಯ ನೂಲೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದಳೆದಾಡುತ್ತಾ, ಕಾಲು ಬೆರಳಿನಿಂದ ನೆಲ ಕೆರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ. ನಾವು ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಲಗ್ನವಾದ ಓದುಗರಿಗೆ ಅವರು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆತ-ಆಕೆ ಇವರ ಬದಲು, ನಮ್ಮ ವಾಚಕ ದಂಪತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಓದಿದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಪ್ಪಾಗದೆಂದು ನಮಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ.)

ಆತ:— (ಅವಳ ಕಡೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಾಗಿ) ಎ, ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲಾ. ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ನಾಚಿಕೆಯೇ ನಿನಗೆ? ಇವತ್ತು ನಿನ್ನ ಜತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಅಂತ ರಜ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆ, ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗುವುದರ ಬದಲು. ಮಾತಾಡ್ತೀಯಾ!

ಆಕೆ:— (ಲಜ್ಜಾಪೂರಿತಳಾಗಿ, ತಲೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ತಗ್ಗಿಸಿ) ಏನು ಮಾತಾಡ್ಲೀ.

ಆತ:— ಏನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಮಾತಾಡು. ಈಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಿಂದ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ, ನಾನೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ, ನೋಡು. ಹಾಗೇ, ನೀನೂ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೋ, ನೀನೂ

ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಜತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತೀಯಾ ?

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— (ಅವಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ನೆವ) ಅವ್ವು ಒಳಗೆ ಏನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ?

ಅಕೆ :— ನಿದ್ರೆ.

ಅತ :— (ಅಕೆಗೆ ಸಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಎಂದು) ನಿನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೂ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಿಸಿ ಇಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊ.

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— (ಏನೋ ಗುಟ್ಟು ಹೇಳುವವನಂತೆ) ಇದು ಯಾರ ಕೋಣೆ ಗೊತ್ತೆ ?

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— ಹೇಳು ನೋಡೋಣ, ಯಾರದೂ ಅಂತ.

ಅಕೆ :— ('ನಿಮ್ಮದು' ಎಂಥ ಸಂಜ್ಞಾಧನ ಮಾಡಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ ನಾಚಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ, ಶಾಪ ! ಅವನ ಕಡೆ ತಲೆ ತಿವಿದು ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ ಅವನನ್ನು)

ಅತ :— (ಅಕೆ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅವನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹಂಬಲ) ತಲೆ ತಿವಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತೇ ?

ಅಕೆ :— (ಯಶ್ವಿಲ್ಲದೆ, ಆತನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟವಳಂತೆ, ಮುಖ ಕಂಪೇರಿ) ನಿಮ್ಮದು.

ಅತ :— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ನನ್ನೊಬ್ಬನದೇ ಅಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ನನ್ನದೇ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊ. ನಿನ್ನದೇ ಈ ಕೊಠಡಿ. ನಿನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ತರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ಕೋಣೆಯ ನಿನಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೋ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗ್ತಾ ಬರ್ತಾ ಇರ್ತೀನೆ ಅಷ್ಟೆ, ಗೊತ್ತಾಯ್ತೇ.

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— ನೋಡು, ಬೆಳಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮಾತೇ ಆಡಿಸಿಲ್ಲ, ನೀನು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಸಲ ಕಾದು ನೋಡಿದೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ತೀಯೇನೋ ಅಂತ.

ನೀನು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಸರಿ. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ
ಆ ನಡುಮನೆ ಗೋಡೆಗೆ ಏಕೆ ಒರಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ದ್ವಾರ-
ಪಾಲಕ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾ. ತಿಳೀತೇ ?

ಅಕೆ:— ಏನಾದ್ರೂ ಅಂದೆ.

ಅತ:— ಯಾರು ಏನು ಆಂತಾರೆ? ಅಮ್ಮನೇ? ಮನೆಯವರೇ? ಯಾರು
ಏನೂ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ;
ಅವರು ಅವರ ಗಂಡ ಇಬ್ಬರೂ ಜತೇಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಮಾತಾ-
ಡುತ್ತಾ ಇರೋದಿಲ್ಲ, ಮೂರುಹೊತ್ತೂ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಆಗೋ-
ದೇಕೆ? ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ವೆ? ಯಾರು ಏನೂ ಅನ್ನುವ
ದಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯ್ತೆ ?

ಅಕೆ:— ಹೂಂ.

ಅತ:— ನಿನ್ನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಆದ ಮೇಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ
ಹರಕು ಚಾವೆಯ ಮೇಲೆ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ ಯಾಕೆ ಕೂತಿದ್ದಿ. ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನ ಸಾಮಾನು
ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವಾಗ ತರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ?

ಅಕೆ:— ನೀವೇ—(ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುವಳು)

ಅತ:— ಹಾಗೆ ಆಗ್ಲಿ. ಸಂಜೆ ಆಳು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ
ನಿನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆವಾಗ ನಿನಗೆ
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಆ ಮೇಲೆ
ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನೋಡು. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ನೀನು ಕಾಫೀನ
ಕೋಮಲಾನ ಕೈಲಿ ಏಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀಯಾ? ನೀನೇ ತಂದು ಕೊಡು
ನನಗೆ ತಿಳೀತೆ.

ಅಕೆ:— ಆಗ್ಲಿ.

ಅತ:— (ಅವನಿಗೆ ಏನೋ ತಿಳಿದು) ಅಲ್ಲ; ನನ್ನ ಜತೆ ಮಾತಾಡಲೇ ಅಂತ
ನಿನ್ನ ಈ ಕೋಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ನೀನೇನು ಮಾತಾಡು-
ತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ನಾನೇ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇರೋದು. ನಿನ್ನ
ಮಾತು ಕೇಳೋಣ ಅಂತ ರಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೇನೆ ಫಲ!

ಹಾಡಂತೂ ಬರೋದಿಲ್ಲ, ಹಾಡು ಕೇಳೋಣ ಅಂದ್ರೆ. ಮಾತಾಡೋದೂ ಬರೋದಿಲ್ಲೆ ಮಾತು ಕೇಳೋಣ ಅಂದ್ರೆ !

ಅಕೆ :— (ಬಹಳ ಮಾತಾಡಿ ಬಿಟ್ಟವಳಂತೆ) ಏನ್ನೂತಾಡ್ಲಿ.

ಅತ :— ಏನಾದ್ರೂ. ನಿಮ್ಮೂರಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳು. ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸು. ನಿನ್ನ ವಿಷಯ ಮೊದಲಿಂದ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡು. ಮಾತಾಡೋಕೇನು, ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ.

ಅಕೆ :— ಕೇಳಿದ್ರೆ ಹೇಳ್ತೇನೆ.

ಅತ :— ಭೇಷ ! ಅಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡು. ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತೆ. ನೀನು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೆಲ್ಲ, ಸ್ಕೂಲು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರವೋ, ದೂರವೋ ?

ಅಕೆ :— ದೂರ.

ಅತ :— ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ ?

ಅಕೆ :— ಇಲ್ಲ.

ಅತ :— ಓಹೋ, ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೇನೋ, ಸ್ಕೂಲಿನ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ?

ಅಕೆ :— ಇಲ್ಲ.

ಅತ :— ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಟಾಂಗಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೋ ?

ಅಕೆ :— ಹೂಂ

ಅತ :— ಟಾಂಗಾದವನಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಿರಾ ? ದಿನಂಪ್ರತಿನೋ ?

ಅಕೆ :— ತಿಂಗಳಿಗೆ.

ಅತ :— ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಅಕೆ :— ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅತ :— (ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗೋಡೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ, ಮಾತು ಬದಲಾಯಿಸಿ) ನಾನು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ, ನೀನೇ ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೋ ?

ಅಕೆ :— ನಾನೇ.

ಅತ:— ನೀನು ಓದಿಕೊಂಡು ಅದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ-
ಮೃನ ಕೈಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾ ?

ಅಕೆ:— ಇಲ್ಲ.

ಅತ:— ನಿನ್ನ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟದಾಗಿ ಬರೆ
ಯುತ್ತಿದ್ದಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾಗದಗಳು
ನೋಡು, ಏನೇನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅಕೆ:— ನನಗೆ ಬರೊಲ್ಲ.

ಅತ:— ಇನ್ನು ಮೇಲೇನೂ ಕಾಗದ ಬರೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ನಿನಗೆ
ಏನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟೇ ಕೇಳಬೇಕು. ಅಂದಹಾಗೆ, ನಿನಗೆ
ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾದ್ರೆ, ಸೀರೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಜಾಕೆಟ್ಟು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾದ್ರೆ ನನ್ನ
ಕೇಳು, ತಿಳೀತೋ ? ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡ.

ಅಕೆ:— ಹೂಂ.

ಅತ:— ಈಗ ದುಡ್ಡೇನಾದ್ರೂ ಬೇಕೇನು?

ಅಕೆ:— ಬೇಡ.

ಅತ:— ಬೇಕಾದ್ರೆ ಕೇಳು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಕೆ:— ಹೂಂ.

ಅತ:— (ಅವಳು ಕೇಳುತ್ತಾಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿ) ಇಲ್ಲಿದೆ
ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ನನ್ನ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
ಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರವೂ ಒಂದು ಬೀಗದ ಕೈ ಕೊಟ್ಟಿರು
ತ್ತೇನೆ.

ಅಕೆ:— ಬೇಡ.

ಅತ:— ಏನು ಬೇಡ ?

ಅಕೆ:— ಬೀಗದ ಕೈ.

ಅತ:— ಹಾಗಾದ್ರೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾದ್ರೆ ನನ್ನ ಕೇಳುತ್ತೀಯಾ, ಸಂಕೋಚ
ವಿಲ್ಲದೆ.

ಅಕೆ:— ಹೂಂ.

ಅತ :— ಮತ್ತೆ, ನಿನ್ನೆ ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಯಾಕೆ ಬಂತು, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಯವರಿಂದ; ದುಡ್ಡು ಬೇಕು ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದಾ ?

ಅಕೆ :— ಇಲ್ಲ. ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅತ :— ಅವರು ನಿನಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಸಕೊಂಡಿ ದ್ದರೇ ಅವರು ?

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— ಹಾಗಿದ್ದೆ ಸರಿ. ಆ ದುಡ್ಡು ಏನು ಮಾಡ್ತೀಯಾ ?

ಅಕೆ :— ಕೊಡಲಾ ?

ಅತ :— ಬೇಡ ಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇಟ್ಟುಕೋ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೋ. ನಾನೇನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಿಂದ ನಿನ್ನ ಖರ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ ಅಷ್ಟೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ತಿಳಿತೇ.

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— (ಬೇರೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೆತ್ತಿ) ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಿನೀಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣವೆ, ನಾವಿಬ್ಬ. ಬರುತ್ತೀಯಾ ?

ಅಕೆ :— (ಹದರಿ) ಅಯ್ಯೋ ಬೇಡ.

ಅತ :— ಅದ್ಯಾಕೆ. ನಾನೆಲ್ಲಾ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾವು ಸಿನೀಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತೇವೆ ಅಂತ. ಅವರೇನೂ ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಕೆ :— ನಾವಿಬ್ಬೇ !

ಅತ :— ಹೌದು, ನಾವಿಬ್ಬ ಹೋದರೆ ಚೆನ್ನ.

ಅಕೆ :— ಬೇಡ.

ಅತ :— ಹಾಗಿದ್ದೆ ಸಂಜೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಆದ್ರೂ ಹೋಗೋಣ. ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡು, ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ.

ಅಕೆ :— ಎಲ್ಲೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಅತ :— ಅಯ್ಯೋ, ಹುಚ್ಚಿ ! ಏನು, ಮುಖಕ್ಕೆ ಬುರಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಅಂತೀಯಾ. ನೋಡಿದರೇನಂತೆ. ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗು-

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೆ ತಾನೆ. ಏನು ತಪ್ಪು ಅದರಲ್ಲಿ?
ಇವತ್ತು ಹೋಗೋಣ.

ಆಕೆ :— ಇವತ್ತು ಬೇಡ.

ಆತ :— (ಆಕೆಯ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಆಕೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾ)
ನಿಂತೇ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲ. ಕೂತುಕೋ. ಈ ಮಾರ್ಚ್ ಕೈ ಮೇಲೆ
ಕೂತುಕೋ.

ಆಕೆ :— ಹೋಗ್ಲಿ ?

ಆತ :— ಏಕೆ ?

ಆಕೆ :— ಹೊತ್ತಾಯ್ತು.

ಆತ :— ಅಯ್ಯೋ ರಾಮ. ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಅಂದ್ರೇನೆ. ಈ ಕೋಣೆ
ಬೇರೊಬ್ಬರ ಮನೆ, ನಡುಮನೆ ನಿನ್ನ ಮನೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆಯಾ
'ಹೋಗ್ತೀನಿ, ಹೊತ್ತಾಯ್ತು' ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ. ಅಯ್ಯೋ
ಹುಚ್ಚಿ.

ಆಕೆ :— ಎದ್ದಿದಾರೇನೋ.

ಆತ :— ಅಮ್ಮಾನೆ. ಎದ್ದಿದ್ದರೇನೀಗ? ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ
ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡ್ತಾ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ
ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೋದು. ನೀನು
ಈ ಕೋಣೆಗೆ ಬರುವುದು ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಲ್ಲ, ತಿಳಿತೇ. ಈಗ ಇನ್ನೂ
ಒಂದು ಗಂಟೆ. ಮೂರು ಗಂಟೆತನಕ ಇಲ್ಲೇ ಇರು. ಆ ಮೇಲೆ ಕಾಫಿ
ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿವರೆಗೂ ಇನ್ನೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ತಾನೆ.

ಆಕೆ :— (ಇಲ್ಲವಂತ ತಲೆಯಾಡಿಸುವಳು)

ಆತ :— ಸರಿ ಮತ್ತೆ, ಹಾಗಾದ್ರೆ ಅಲ್ಲಿವರೆಗೂ ಇಲ್ಲೇ ಕೂತುಕೋ.

ಆಕೆ :— (ಬಾಗಿಲಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ) ಬಾಗಿಲು

ಆತ :— ಮುಚ್ಚಿ ಚಿಲುಕ ಹಾಕಿದ್ದೀನಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು ಭಯ.

ಆಕೆ :— ಬೇಡ.

ಆತ :— ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿರುವುದು ಬೇಡವೆ.

ಆಕೆ :— ಉಹು.

ಅತ:— ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ತಿ ತೆರೆದು ಬಿಡಲಾ ?

ಅಕೆ:— (ನಗುತ್ತಾ) ಬೇಡ ಬೇಡ.

ಅತ:— ಸ್ವಲ್ಪ ಓರೆ ಮಾಡಲಾ.

ಅಕೆ:— ಹೂಂ.

ಅತ:— ಏನಿದು ಹುಚ್ಚು. ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿರಲೂ ಬಾರದು. ತೆಗೆದಿರಲೂ ಬಾರದು. ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು, ನನಗೇಕೆ-ನೀನು ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಕೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. (ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಚಲಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಓರೆ ಮಾಡುವನು.)

ಅತ:— (ಪುನಃ ಖುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತು) ನೋಡು, ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಪ್ರತಿತಿಂಗಳು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ, ಸಂಬಳ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮನೆ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡು. ನೀನೇ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮನೆ ಯಜಮಾನಿ.

ಅಕೆ:— (ಭಯದಿಂದ) ಬೇಡಿ, ಅಂದ್ರೆ.

ಅತ:— ಏನೂ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಏನು, ಎತ್ತ, ಹೇಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ, ಅಂತ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ.

ಅಕೆ:— ನನಗೆ ಬೇಡಿ.

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಯಾರೋ 'ರಾಯರೇ' ಅಂತ ಕೂಗುವರು. ಅಕೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದವರು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿಚ್ಚಿಬಿದ್ದು; ಅತನಿಂದ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ದೂರಸರಿದು ನಿಲ್ಲುವರು. ಕೂಗಿದವರು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿಬಂದು ನಮ್ಮ ಏಕಾಂತವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿಟ್ಟರೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ವರಾಂಡದ ಕಡೆಯ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಕಡೆ ನೋಡುವರು)

ಅತ:— ರಾಜು ಇರಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದ ನಂತೆ; ಬಂದನೋ, ಇವತ್ತು.

(ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ "ರಾಯರೇ" ಅಂತ ಕೂಗುಕೇಳಿ ಬರುತ್ತೆ)

ಅತ:— ಇಲ್ಲೋಡು. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳು

ಅಕೆ:— ಉಹು. ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಅಂದ್ರೆ.

ಅತ :— ಸರಿಹೋಯ್ತು. ಏನು ಬುದ್ಧಿ ನಿನ್ನದು. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಲಾ!

(ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ಹಾಯರೇ” ಅಂತ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತೆ)

ಅತ :— ನಾನು ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ, ಇಲ್ಲೇ ಇರು,

ಅಕೆ :— ಹೂಂ.

ಅತ :— ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲು ನೀನು ಒಳಗೆ ಓಡೀಯ, ಅಮೇಲೆ.

ಅಕೆ :— ಉಹು.

(ಅತ ವರಾಂಡ ಕಡೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವನು. ಅತ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ಅಕೆ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಮಾಯವಾಗುವಳು)

ದೃಶ್ಯ ೨

[ನಾವು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕದ್ದು ಹೋಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರುಷದ ಮೇಲಾಗಿರಬಹುದು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರು ನಮಗೆ ಇದರ ಸೂಚನೆಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಪುಣೆ ಅದೇ ತೇದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅತನಿಗೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ಉತ್ಸಾಹದ ಕುರುಹಿಲ್ಲ. ಅತನಿಗೆ ಈಗ ಹೆಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಅಳಿದರೆ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಅಳಿದ ಹಾಗೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದಂತಿದೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಕೆಚ್ಚೂ ಇಲ್ಲ. ಸಮಾನ ಬಲವುಳ್ಳ ಎದುರಾಳಿನ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವ ಜಟ್ಟಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಅನುಮಾನಾದಿಗಳು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿವೆ. ಅತ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ನಲಗಿಕೊಂಡು, ಗೋಡೆಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ, ಏನೋ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅತನ ಬೆನ್ನಿನ ಕಡೆ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಅಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಸೂತಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದ ಭಯಾದಿಗಳ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಿದೆ. ಇಲಿಗಾಗಿ ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಬೆಕ್ಕಿನ ಚತುರತೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಿಧಾನವಾದರೂ, ಗೆಲುವಂತು ತನ್ನದೇ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯ ಅವಳಿಗಿದೆ)

ಆಕೆ :— (ಕಸೂತಿ ಹಾಕುತ್ತಾ, ತಲೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡೇ) ಅದೇನು ಪುಸ್ತಕವೋ ಹಾಳು ಪುಸ್ತಕ. ಗಂಡಸಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿ, ಮಾತೇ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಿವಿನೂ ಕೆವುಡಾಗುತ್ತೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀನಿ; ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಆಯ್ತು. ಇತ್ತಲಾಗೆ ಮುಖ ಸಹ ಇಲ್ಲಾ.

ಅತ :— (ಆಕೆ ಕಡೆ ತಿರುಗದೆಯೇ) ಎರಡೆರಡು ಕೆಲಸ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೆ. ಪುಸ್ತಕವೂ ಓದಬೇಕು, ಮಾತೂ ಆಡಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಕೆ :— ಓದೋದೇ ಬೇಡ; ಮಾತೇ ಆಡಿ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಓದಿ. ಈ ಸಲ ನಾನು ತವರೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಓದಬೇಡಿ ಅಂದೆನೆ. ಈಗ ನಾನು ಮಾತಾಡಿದ್ರೆ ಬೇಜಾರು ನಿಮಗೆ.

ಅತ :— ಯಾರಂದ್ರೆ ಬೇಜಾರು ಅಂತ. ಅಥವಾ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂದೆ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊ. ನೀನೇನಾದರೂ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತೀಯೋ ? ಸುಮ್ಮನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯಾ ?

ಆಕೆ :— ಮತ್ತೆ, ನಾನು ಊರಿಂದ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಆಯ್ತು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ತನಕ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ಆದ್ರೂ ನನ್ನ ಜತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಈಗ ಮೂರು ದಿವಸದಿಂದ ನೀವಾಯ್ತು ಆ ಹಾಳು ಪುಸ್ತಕ ಆಯ್ತು.

ಅತ :— ಅಲ್ಲೇ, ನೀನು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ. ಒಳಗೆ ಅಮ್ಮನನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಕೂಗಿಯಾರು.

ಆಕೆ :— ಆಗಲೆ ಗೊರಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು; ಇನ್ನು ಎರಡು ಗಂಟೆ ವರೆವಿಗೂ ಏಕೋದಿಲ್ಲ ಅವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಎದ್ದರೆ, ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ರಾಮಾಯಣ, ಕನ್ನಡಕ, ಎರಡೂ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ನಾನು ಇಲ್ಲಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ. ಕೂಗೋದೆ ಇಲ್ಲ, ಸಾಪ.

ಆತ:— ಮತ್ತೆ ಗಮನಿಸಿ. ನಿನ್ನ ಗಲಾಟೆ ಕೇಳಿ ಎದ್ದರು. ಅಮ್ಮ ನಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲಿ. ಅವಳ ನಿದ್ರೆಯೂ ಏಕೆ ಕೆಡಬೇಕು.

ಆಕೆ:— (ಶ್ರತಿ ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾ) ನನ್ನ ಗಂಟಲೇನು ದೊಡ್ಡದು ಅಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತೇ ಕಾಳಿ ಬಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇರೋದು. ಸಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾರು.

ಆತ:— (ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಅಕೆ ಕಡೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಾ) ಅಲ್ಲೇ, ಇದೇನಿದು, ಕೋಣೇನೋ, ರೇಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಮ್ನೋ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ, ಟ್ರಂಕುಗಳು, ಮೂಟೆ, ವೆಟ್ಟಿಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ತುರಕಬೇಕೆ! ಓಡಾಡೋಕೆ ಜಾಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಧ ಸಾಮಾನಾದರೂ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಆಕೆ:— (ಕಸಾತಿ ಹಾಕುವದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು) ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ ಏನು ಆಗುತ್ತೋ, ನಿಮಗೆ. ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತೆಯೇ? ನನಗೆ ಬಡುವಾಗಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಸೀರೆ, ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆಯೇ?

ಆತ:— ಮತ್ತೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತೀಯಾ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಇದು ಯಾರ ಕೋಣೆ? ನೀನೇ ಹೇಳಿ ನಿನ್ನದೋ ನನ್ನದೋ? ನನ್ನ ಸಾಮಾನೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗುತ್ತೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಆಕೆ:— ಅಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆಂದ್ರೆ ಒಂದು ಮಾತೂ ಇಲ್ಲ, ಹದಿನೈದ್ಯ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಲ ಏನಾದರೊಂದು ನೆವ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ ರಾನುವೆ. ಏನೋ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ನಿಮಗೂ ಇವತ್ತು ರಜಾ, ನಿಧಾನ ವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡೋಣ ಅಂತ ಬಂದ್ರೆ, ಇದೇನಿದು ನಿಮ್ಮ ಒಣಾ ಟೀಕೆ? ಹೀಗೇನೆ ನೀವು ಮಾತಾಡೋದು.

ಆತ:— ಸರಿ ಕಣೆ, ನೀನು ಹೇಳೋ ನೆದಾಂತ. ಆದರೆ ನಾವು ಹುಡುಗರ ಹಾಗೆ ಜೊಲ್ಲು ಜೊಲ್ಲು ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದರೆ, ಅಮ್ಮ ಏನಂದು ಕೊಂಡಾಳು. ನೀನೇ ಹೇಳು.

ಅಕೆ :— ಅವರೇನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಪಾಪ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಈಗ ಅತ್ತಿಗೆ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ; ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ. ಅವರು, ಅವರ ಗಂಡ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಗಂಡ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಮೂಲೇಲಿ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಂಡತಿನ ಕಂಡರೆ ಎಷ್ಟೋ ಆದರ ಅವರಿಗೆ. ಮದುವೆ ಆಗೋದೇಕೆ ಮಾತಾಡೋದೆ ತಪ್ಪು ಆಗುವ ಹಾಗಿದ್ದ ತೆ.

ಅತ :— ನನಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತು ಕಣೆ, ನೀನು ಹೇಳೋ ವಿಷಯ. ಆದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಆದ್ರೂ ಕೂತಿರುತ್ತೀಯಾ? ಏನಾದ್ರೊಂದು ಜಗಳ ತೆಗೆಯುತ್ತೀಯಾ. ನನ್ನ ಕೇಳದ್ರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನೀನು ಕೋಣೆಗೆ ಬರುವುದೇ ಬೇಡ. ಎಂಜಲುಗೋನು ಆಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದರ ಮೇಲಾಗಿರುತ್ತೆ. ಹಾಗೆ ಕಾಫೀನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಬಾರದೇ?

ಅಕೆ :— ಕಳುಹಿಸುವುದೇಕೆ. ತಂದರೆ ಕೋಮಲಾ ತಂದುಕೊಡಬೇಕು. ಅವಳು ಅರ್ಧ ಕಾಫಿಯಲ್ಲಾ ತುಳುಕಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಾ, ನಾನು ತಂದುಕೊಟ್ಟೆ ಆಗದೇನೋ ನಿಮಗೆ.

ಅತ :— ನೋಡು. ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲಿಗೋ ಹಾರುತ್ತಿ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹೀಗೆ. ನೀನು ಕಾಫಿ ತರಕೊಡದು ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಿದೆನೆ? ಈ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಯಾಕೆ ತೊಂದರೆ ಅಂತ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಅಕೆ :— ಅಂದ ಹಾಗೆ ಇವತ್ತು ಎರಡು ಲೋಟಾ ಕಾಫಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಕಜ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಪಂಕಜ ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ? ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೆಡ್ ಗುಮಾಸ್ತಿ ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಬರುತ್ತಾರಂತೆ ಸಂಜೆ, ಪಂಕಜ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ನೀವು ಮನೆಲಿ ಇರಿ.

ಅತ :— ನಾನು ಸಂಜೆ ಮನೆಲಿ ಇರೋಕೆ ಆಗೋದೆ ಇಲ್ಲ. ಅವಸರದ ಕೆಲಸ ಇದೆ; ರಾಜು ಬರುತ್ತಾನೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ. ಹೋಗಬೇಕು. ಕಾಫಿಗೆ ಇಡು.

ಅಕೆ:— (ಅತನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡದೆ) ಪಂಕಜ ಯಾರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ನನಗೆ ಸಂಬಂಧ ಅವರು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಚಿಕ್ಕತ್ತೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಅನಸೂಯ ಇಲ್ಲವೆ, ಅಕೆ ಗಂಡನ ಸೋದರ ಸೊಸೆ, ಅಕೆ.

ಅತ:— ಅಕೆ ನಿನಗೆ ಸಂಬಂಧವಳಾಗಿದ್ದರೇನೂ, ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೇನೂ, ನನಗ್ಯಾಕೆ. ಅವರುಗಳ ಸಮಾಚಾರವೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ಅಕೆ ಸತ್ತರೆ ನಾನೇನು ತಿಥಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಕೆ:— ಏನೋ ನಮ್ಮ ಜನ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ, ಬಿಡಿ. ಆದ್ರೆ ಅಕೆ ಯಾಕೆ ಸಾಯಬೇಕು, ಪಾಪ. ಅಯ್ಯೋ ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಅಕೆ ಸತ್ತೇ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಅಂದ್ರೆ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆವು ಆಗ. ನನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಸ್ಕಾಲರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಟಾಂಗ ಉರುಳಿ ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು, ಅಕೆ ಸತ್ತೇ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ನಾನು ಆ ದಿವಸ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅತ:— ನೀನ್ಯಾಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ ಆ ದಿವಸ? ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು. ನನಗೆ ಆ ಕಥೆಯೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ್ರೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸು, ಎಲ್ಲಿಗಾದ್ರೂ. ಈಗೇನು ಹೆಂಗಸರು ಬರೆದಿದ್ದು ಅಂದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಕೆ:— ಸರಿ ಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ. ಬರೆಯೋದು ಒಂದು ದಂಡ ಗಂಡಸರಿಗೆ. ಅಲ್ಲ, ಈ ಸಲ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಿಮಗೆ ಎಂಟೆಂಟು ಪೇಜ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನೆಲ್ಲಾ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದಕ್ಕಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಬರೆದರೂ ಅದೇನು ಬರೆಯೋಣಕೆ, ಚೋಟುದ್ದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ, ಸಾಕುಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ, ಧೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತೆ, ಕೈ ಸವೆಯುತ್ತಿತ್ತೇ?

ಅತ:— ನಿನಗೇನು ಗೊತ್ತು; ನಿನ್ನ ಕಾಗದಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಸ್ವಾಂವುಗಳು ಸಾಲದು ಅಂತ, ನಾನು ಪ್ರತಿ ಸಲ ಎರಡೆರಡಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ತಗೋತಿದ್ದದ್ದು. ಅಂದಹಾಗೆ ದುಡ್ಡು ಅನ್ನುತ್ತಲು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು ನೋಡು. ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಆ ಕೋಟಿನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ

ಹಾಕಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ; ಈಗ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಸಾಕಾಯ್ತು. ನೀನು ತೆಗೆದಾ?

ಆಕೆ :— ಮಂಜೇನೆ ಯಾಕೆ ಕೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹುಡುಕುವುದರ ಬದಲು. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಾತಕ್ಕೂ ಆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿದೆ. ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನೀವಂತು ಕೈ ಎತ್ತಿ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ.

ಆತ :— ಸದ್ಯ; ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡು. ನನಗೆ ಬೇಕು.

ಆಕೆ :— ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲಿವೆ ಈಗ?

ಆತ :— ಏನಾಯ್ತು ?

ಆಕೆ :— ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಮೇಲೆ ಸೀರೆ ಬಂದಿತ್ತು. ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಗಳು. ಹೋದ್ರೆ ಬಂದ್ರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೀರೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ; ಏನತ್ತು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ. ಮೂರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರೋದು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಇನ್ನು.

ಆತ :— ಏನಿದು, ಅನಿಷ್ಟ. ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರುವ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಮರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಿಡುವುದೆ? ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಬೀಗದ ಕೈ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಆಕೆ :— ಹೌದು ಹೌದು. ಹಾಗೇ ಮಾಡಿ. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಡಬೇಡಿ. ಆಳುಪಾಳು ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಎರಡು ಬೀಗದ ಕೈ ಮಾಡಿಸಿ ಒಂದು ನನಗೆ ಕೊಡಿ.

ಆತ :— ನನಗೆ ಬೀಗದ ಕೈ ಕೊಡುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯಾಕೆ ತರಬೇಕು. ಆ ದುಡ್ಡಾದರೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಸೀರೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಹಾಕೆಟ್ಟು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಬರೆದು ದುಡ್ಡು ತರಿಸಿಕೊ.

ಆಕೆ :— ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ, ಅವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕಳುಹಿಸು ಅಂತ ಬರೆದರೆ. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೂ ಸರಿ. ಅದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಮೇಲೂ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಏನು ಚೆನ್ನ ಹೇಳಿ.

ಅತಃ— ಜೆಂದನೊ, ಅಂದನೊ. ಬರೆದರೇನೀಗ ತಪ್ಪು. ಮಗಳು ಅಂತ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದ್ರೆ ನನಗೂ ಕೊಡು. ಸಿನಿಮಾ ಖರ್ಚಿ ಗಾದರೂ ಆಗತ್ತೆ.

ಅಕೆ— ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಇವತ್ತು ಪಂಕಜಮ್ಮ ಅವರ ಗಂಡ ಇಬ್ಬರೂ ಬರುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋದು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹೋಗೋಣವೆ, ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ, ಇವತ್ತು.

ಅತಃ— ಥೂ, ಇವತ್ತು ಒಳ್ಳೆ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲ.

ಅಕೆ— ಸರಿ. ನೀವಂತೂ ಹೋಗ್ತಾನೇ ಇರ್ತೀರಿ. ನಾವೂ ಹೋಗೋಣ ಅಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ, ಸಿನಿಮಾ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದು ಬಿಡೋದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ. ನಾವಿಬ್ಬು ಯಾವಾಗ ಹೋಗೋದು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ.

ಅತಃ— ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ “ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ”ಗೆ.

ಅಕೆ— ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂತು, ಹೋಗಿ. ಅದೂ ಈ ಕೇರಿಯವರೆಲ್ಲ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ. ನಾವಿಬ್ಬಿ ಒಂದು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆಯೇ?

ಅತಃ— ನಾವಿಬ್ಬಿ ಎಂದ್ರೇನೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೇ ಸಿನಿಮಾ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮಧ್ಯೆ ಕೂತರೇನು, ಎಲ್ಲರ ಜತೇಲೂ ಇಲ್ಲಿಂದಲೆ ಹೋದರೇನು.

ಅಕೆ— ಸಿನಿಮಾ ಅಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ವಾಕಿಂಗ್ ಅದರೂ ಹೋಗೋಣವೆ, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್.

ಅತಃ— ವಾಕಿಂಗು! ನಿನಗೆಲ್ಲೋ ಹುಚ್ಚು. ಸಂಜೆ ಜರೂರು ಕೆಲಸ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಂಜೆ ಮನೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜತೆ ವಾಕಿಂಗು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆಯೆ, ನಿನಗೆ.

ಅಕೆ— ಸರಿ ಬಿಡಿ. ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆವಿಗೂ ನಿಮಗೆ ಕಛೇರಿ. ಸಂಜೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ತನಕ ಕ್ಲಬ್ಬು. ಆ ಮೇಲೆ ಮನೇಗೆ ಬಂದು ಮುಸುಕು ಹಾಕೋದೇ ತಡ, ಗೊರಕೆ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಜತೆ ಮಾತನಾಡೋಕೆ ನಿಮಗೆ ಪುರಸೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿ?

ಆತ: — ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೆ, ಎಷ್ಟು ಶಿಖೆ. ಅದೇನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಬಾಗಿಲು ಚಿಲಕ ಹಾಕಲೇ ಬೇಕೆ?

ಆಕೆ:— ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಕೂತಿರುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆಯೆ ?

ಆತ:— ಅರ್ಧಬಾಗಿಲು ಆದರೂ ತೆಗೆ, ಹೋಗಲಿ. ಒದಿಷ್ಟು ಗಾಳಿ ಆದರೂ ಆಡಲಿ.

(ಆಕೆ ಎದ್ದುಹೋಗಿ ನಡುಮನೆ ಕಡೆಯ ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಅರ್ಧ ತೆಗೆದು ಬಂದು ಅವನ ಬಳಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವಳು.)

ಆತ:— ಇದೇನೆ. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿ. ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಹೋಗೇ. ಕಾಫಿ ಆದ್ರೂ ಮಾಡು, ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ.

(ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಯಾರೋ “ ರಾಯರೇ ” ಅಂತ ಕೂಗುವರು. ಆಕೆ ಕೇಳಿಸಿಯೂ ಕೇಳಿಸದ ಹಾಗೆ ಇರುವಳು.)

ಆತ:— ಯಾರೋ ಕೂಗಿದರು ಅಲ್ವೆ ?

ಆಕೆ:— ನಿಮಗೆಲ್ಲೋ ಕನಸು. ಯಾರೂ ಕೂಗಲಿಲ್ಲ.

(ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ ರಾಯರೇ ” ಅಂತ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ.)

ಆತ:— ಕೇಳಿದಾ. ರಾಜು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ, ಕೂಗುತ್ತಿರೋದು. ಹೋಗು. ಅವನಿಗೂ ಒಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿ ಮಾಡು.

ಆಕೆ:— (ಅವನ ಮೈಮೇಲೆ ಒರಗಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ಅಯ್ಯೋ, ರಜಾ ಇದೆ ಅಂದ್ರೆ ಇವತ್ತು ಹ್ಯಾಗಿದ್ದ್ರೂ. ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರಿ. ಕೆಲಸ ಏನು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೆ. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಮನೇಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಬರ್ತೇನೆ.

(ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ ರಾಯರೇ ” ಅಂತ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ.)

ಆತ:— (ಎದ್ದು) ಸರಿ ಸರಿ. ನಿನ್ನ ಮಾತಂತೂ. ಒಳಗೆ ಹೋಗು. ರಾಜೂನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಲೋಟಾ ಕಾಫಿ ಕೋಮಲಾನ ಕೈಲಿ ಕಳುಹಿಸು. (ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಂಚದ ಕಡೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವನು. ಆಕೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಪಾಸಿಗೆ ದಿಂಬನ್ನು ಸವರುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಂತರ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗುವಳು)

ದೃಶ್ಯ ೩

(ನಾವು ಕಡೆಯ ಸಾರಿ ಅಕೆಯನ್ನು-ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಂತೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆತ ನಮಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಆತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮುಘ್ಲನ್ನ ವೇ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹಳೇ ಹ್ಯಾಟಿದೆ. ಹ್ಯಾಟಿನ ಒಳಗೆ ಕಾಣುವ ತಲೆಕೂದಲು ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ನೆರೆತಿದೆ. ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹರಕು ಟ್ಟಿ. ಷರಟಿನ ಕಾಲರು ನಾಯಿ ಬಾಲದಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೈಲಿ ಕೋಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಊರಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ವಯಸ್ಸು ನಲವತ್ತರ ಒಳಗಿದ್ದರೂ ಅರವತ್ತು ದಾಟಿ ವಯಸ್ಸು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹರಹಿತನಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿ ಬರುತ್ತೆ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಸದುಮನೆ ಕಡೆ ಬಾಗಿಲಿಂಪ ಸಮಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಕೋಣೆಗೆ ಬರಲು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೋಣೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು, ಇಣಕಿ ನೋಡಿ, ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮೀರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹುಡುಗಂತೆ ಕೋಣೆ ಒಳಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಆ ಪರದೆ ಏಳುವುದು. ಅಕೆ ಬೀಸಣಕೆ ಹುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮೊದಲು ನೋಡಿದಾಗಿನಕಿಂತ ಬಹಳ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅಳವಾಗಿ ಹೊಕ್ಕಿರುವ ಬಲಿತ ಬೇರಿನಂತಿದ್ದಾಳೆ. ತಾನೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಣಿ ಎಂಬುದು ಅವಳ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಆತನನ್ನು ಅವಳು, ಅವನು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಯಾನೇ, ದಂಡಿಸಿಯೇನೇ, ಎಂದು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆತ ಒಳಗೆ ಬಂದವನು ಹ್ಯಾಟನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಾಗಿಲ ಹಿಂದಿನ ಗೂಟದ ಮೇಲಿದ್ದ ಸೀರೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಕೋಲನ್ನು ಅನೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕುರ್ಚಿಯ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬೂಡುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ದಬ್ಬುತ್ತಾನೆ.)

ಅಕೆ :— ಎಮ್ಮ ಸಲ ಹೇಳಬೇಕಿ ನಿಮಗೆ. ನಿಮ್ಮ ಹ್ಯಾಟೂ ಬೂಟೂ ಕೋಲೂ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲೋ, ನಡುಮನೆಯಲ್ಲೋ ಇಟ್ಟು ಬನ್ನಿ ಅಂತ. ತಿಳಿಯುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ನಾನು ಹೇಳೋದು. ಮೊದಲೆ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನೂ ತುರುಕಿ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಇದೇನು ಉಗ್ರಾಣ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಾ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟರೆ, ಕಿಟಕಿ ತೆಗೆದು ಬಿಸಾಕುತ್ತೇನೆ, ಹೊರಗೆ. ಪುನಃ ಕೊಂಡು ಕೊಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಆತ :— ಮರೆತೆ.

ಅಕೆ :— ಏನು ಮರುವೋ. ಹುಡುಗಾಟ ಆಯ್ತು ಅಷ್ಟೆ ನಿಮಗೆ. ನಾನೊಬ್ಬಳು ಬಡಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ದಕ್ಕೂ-ನಾನು ಅಂತಾನೆ ಇರೋದು, ನೀವು ಮಾತ್ರಾ ನೇ ಇರೋದು. ತುಟಿ ಪಿಟಕ್ಕಂತ ಸಹ ಅನ್ನೋದಿಲ್ಲ, ಅದು ನಿಮ್ಮ ಜಾಣತನ. ನಾನು ಎಷ್ಟು ಒರಲಿಕೊಂಡರೆ ತಾನೆ ಏನು.

ಆತ :— ಮಾತ್ಯಾಕೆ, ಅಂತ.

ಅಕೆ :— ಮಾತಾಡದೆ ಇರೋದಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳುವುದು. ಮೂಕರಾದರೆ ಸರಿ. ಮೂಕರಂತೆ ಇರೋದು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ನಿಮಗೆ ಅಂತೀನಿ. ಈಗ ಮೂರು ದಿವಸದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀನಿ, ನೀವಾಗೆ ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತೀರೇನೋ ಅಂತ ಉಹು. ಏಕೆ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳೋದು.

ಆತ :— ಮಾತಾಡ್ತೆ ಏನು.

ಅಕೆ :— ಯಾರು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಿದ್ದು ನಿಮಗೆ? ಸೀನೂನೋ? ಯಾಕೆ ತೆಗೆದನೋ- ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ನೋಡಿದ್ದ್ರಾ.

ಆತ :— ನಿದ್ದೆ.

ಅಕೆ :— ಅಲ್ಲ, ಇದೇನಿದು. ಎಂದೂ ಇಲ್ವೆ ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ್ರಿ. ಮುಂಚೆ ರಜಾ ಇದ್ದ್ರಾ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ್ರೋ, ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ರೋ ? ಏನೋ ನನಗೇನಂತೆ. ಮಲಕ್ಕೊಂಡಾದ್ರೂ ಮಲಕ್ಕೊ ಬನ್ನಿ ಒದಿಷ್ಟು.

ಆತ :— (ಬೆಚ್ಚಿ) (ಮಂಚವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ) ಅಲ್ಲಿ !

ಅಕೆ :— ಏನು, ನಾನಿದ್ರೆ ನೀವು ಮಲಕ್ಕೊಬಾರದೇನು. ನನ್ನ ಜತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯೇನೋ. ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ! ಹೊಸದಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತೀರಲ್ಲ ಅಂತೀನಿ. ಮದುವೆ ಏಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರಿ, ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ನಾಚಿಕೆಯಾದ್ರೆ. ಅತ್ತಿಗೆ ಮನೆಗಾದ್ರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಅಂತ.

ಆತ :— ಗೊತ್ತು.

ಅಕೆ :— ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೀಗ್ಯಾಕೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೋದ ಭಾಸು ವಾರ ನಿಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವದರ ಬದಲೆ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಈಜಫೇರ್ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ನಾನೇನು ನೋಡಲಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಾ ? ನಾನಿದ್ದಾಗ ನೀವು ಈ ಕೋಣೆಲೆ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಅತ :— ಕಾಫಿ ?

ಅಕೆ :— ಇಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಏಕೆ ಕಾಫಿ. ದಿನಾಗ್ಲು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಕುಡಿತಿದ್ದಿರಾ ? ಅಥವಾ ನನ್ನ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕು ಅಂತ ಕಾಫಿ ಕೇಳಿದಿರಾ. ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಯ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ. ನೀವಂತು ಮಲಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನಾದ್ರೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ರಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮ ಗೊರಕೆ ಗಲಾಟೆಗೆ ನಿದ್ರೆನೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ, ಒಳಗಡೆ ಹೋಗಿ ಒಳಗಿಟ್ಟಿರುವ ಕಾಫಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಗಟಗಟ ಅಂತ ಸುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ, ಮನ್ನೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ.

ಅತ :— ಕುಡಿದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಅಕೆ :— ಕೇಳಬೇಡವೆ ? ದಿನಾಗ್ಲು ನೀವು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲೆ. ನಿಮಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗೋದು, ಮನೆಗೆ ಬರೋದು, ಊಟ ಮಾಡೋದು, ಗೊರಕೆ ಹಾಕೋದು, ಇಷ್ಟೆ ಗೊತ್ತಾಗೋದು. ನನ್ನ ಹಣೆಯ ಬರಹ ಅಷ್ಟೆ. ದುಡಿದೂ ದುಡಿದೂ ಸಾಯುವುದು. ಬರುತ್ತಾ ರವೆ ತನ್ನಿ ಅಂತ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ, ತಂದ್ರಾ ?

ಅತ :— ತಂದೆ. ರವೆ ಏಕೆ ?

ಅಕೆ :— (ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವಷ್ಟು ದಿಟ್ಟತನ ಅತನಿಗೆ ಬಂದಿತೆ ಎಂದು ಅತನನ್ನು ಬಿರಿ ಬಿರಿ ನೋಡುತ್ತಾ) ತಂದಿದ್ದೀರಾ ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುವುದು ಬಿಟ್ಟು, ಏಕೆ ಅಂತ ಕೇಳುವುದು ನೋಡಿ. ಕೇಳದಷ್ಟು ಹೇಳೋಣವೇ ಇಲ್ಲ. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ರವೆ ಯಾಕೆ ಅಂತ; ಸಂಜೆಗೆ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಪಂಕಜಮ್ಮ ಬರುತ್ತಾಳೆ,

ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ. ಪಂಕಜಮ್ಮ ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿದ್ದ ರಲ್ಲ—

ಆತ:— ಪಂಕಜಮ್ಮ ಹೆಡ್ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ!

ಆಕೆ:— ನಿಮ್ಮ ತಲೆ. ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟೂ ತೀರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಂಬಳ ಬಡ್ತಿ ಮಾಡೋದು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದು. ಅಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸದಿಂದ ವಜಾ ಆಗದೇ ಇರೋದು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತೀನಿ, ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಗೆ. ನಾನೇನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸರು ಆಗಿದ್ದರೆ—

ಆತ್ಮ:— (ಸದೂಗಿ) ಸದ್ಯ ಸದ್ಯ

ಆಕೆ:— ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಹಚಾರ ನೆಟ್ಟಿಗಿದೆ ಅಂತ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಅಷ್ಟೆ. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ; ಹೆಡ್ ಗುಮಾಸ್ತರ ಹೆಂಡತಿ ಪಂಕಜಮ್ಮ. ಅಂತ ಇದ್ದರು, ಈ ಊರಲ್ಲಿ. ಆಕೆ ನನ್ನ ಜತೆಯವಳು. ಈಗ ಏನೋ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಕರೆದೆ. ಗಂಡನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾಳಂತೆ. ಆಕೆ ಯಾರು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ದೊಡ್ಡವ್ವನ—

ಆತ:— (ಸರಸರನೆ) ತಿಳೀತು, ತಿಳೀತು.

ಆಕೆ:— ಬಹಳ ದಿನವೂ ಆಯ್ತು ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡಿ. ಬೇವರ ದಯ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನ ಅವಳ ಮುಖ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆವಾಗ ನಾವು ಜತೆಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ದಿನ ಅವಳು ಟಾಂಗಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಟಾಂಗ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದು—

ಆತ:— ಗೊತ್ತು ಗೊತ್ತು.

ಆಕೆ:— ಯಾಕೋ, ನಾನು ಮಾತಾಡಿದ್ದೆ ಬೇಜಾರು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ, ನಿಮಗೆ. ನಾನು, ನನ್ನ ಮನೆ ವಿಷಯ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಂದರೆ ಬೇಕೇ ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೆ. ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಸೀಸ ಕಾಸಿ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತೇನೋ. ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಅಂದ್ರೆ. ಸಂಜೆ ಮನೆಲಿ ಇರಿ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಂದರು.

ಆತ:— ಫ್ಲೇಟೋ—ತೋರಿಸಿಬಿಡು.

ಆಕೆ:— ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಫೋಟೋ ಆದ್ರೂ ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಾ, ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಎಷ್ಟೆ ಸಲ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಫೋಟೋ ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಸಲ ಆದ್ರೂ, ಒಂದು ಕನ್ನಡಿ ಮುಂದಾದರೂ ಕೂತಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಎಲ್ಲಾ ಅವರವರ ಅದೃಷ್ಟ ಅಂದ್ರೆ. ಹೋಗ್ಲಿ ರವೆ ತಂದು ಮಿಕ್ಕ ಚಿತ್ರ ಕೊಡ. ಕೇಳಿದೆ ಇದ್ರ ಕೊಡೋದೆ ಬೇಡ್ವೆ? ನೀವಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೇನೋ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೀನಿ. ಚಿಲಿ ಅಂದಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು, ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೀವು ನೋಡಿದಾಗ ನನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಿತ್ತೇ?

ಆತ:— (ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ) ಇಲ್ಲ—ಹೂಂ.

ಆಕೆ:— ತೆಗೆದು ನೋಡಿದ್ರಾ, ಬೀಗ ಹಾಕಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತ.

ಆತ:— (ತಬ್ಬಿಬ್ಬ ಅಗಿ) ಇಲ್ಲ—ಇಲ್ಲ

ಆಕೆ:— ಅಲ್ಲ. ಬೀಗ ಹಾಕೋದು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟೆ ಅಂತ, ನಾನಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ದುಡ್ಡು ಹೊಡಿಯೋದೆ! ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟವಳು, ನೀವು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದನೇಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ. ಏನಾಯ್ತು ಅಂದ್ರೆ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ?

ಆತ:— ಕೋಟು.

ಆಕೆ:— ಯಾಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಕೋಟು ನಿಮಗೆ. ಈಗ ಎರಡು ಇರೋದು ಸಾಲೆ

ಆತ:— ಸರ್ಜಿಂದು

ಆಕೆ:— ಇದಕ್ಕೇ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು ಇರಬಾರದು ಅನ್ನುವುದು. ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ಒಂದು ಕೋಟಿಗೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ಅದೂ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕು, ತಾಳಿ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಗೆ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಆತ:— ಕೋಟುಗಳು ಹರಿದಿತ್ತು.

ಆಕೆ:— ಹಂದಿದ್ರೆ ? ನನ್ನ ಕೇಳಬಾರದಿತ್ತೇನು. ತ್ಯಾಪಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿನದು ಸರ್ಜನ ಕೋಟೀ ನಿಮಗೆ ಬರುವ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ? ನಿಮಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದ್ದೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ನನಗೆ ತಾನೆ ಕಷ್ಟ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಹಿಂದೆ ಬನ್ನಿ ಅಂದರೆ, ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ನೆನಪಿಡುತ್ತೀರಿ. ಲಾಲ್‌ಬಾಗಿಗೆ ವಾಕಿಂಗು ಆದ್ರೂ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಹಿಂದೆ ಬನ್ನಿ ಅಂದ್ರೆ ಅವತ್ತು ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಬರುವಾಗಲೇ ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಂತು ನಾನು ಬೇಡ ನಿಮಗೆ.

ಆತ:— ಉಂಟೆ, ಉಂಟೆ !

ಆಕೆ:— ಏನೋ ನಾನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ಅಂತ ನಡಿತಾ ಇದೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಹೇಗೆ ಜರುಗುತ್ತಿತ್ತೋ ನಾನು ಬೇರೆ ಕಾಣೆ. ಪ್ರತಿತಿಂಗಳು ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ನಿಮಗೆ ಬರುವ ಸಂಬಳಾನ ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ, ನೀವು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೈಲಿ ಚಿಪ್ಪು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆತ:— ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಕಣೆ.

ಆಕೆ:— ಸಂಜೆ ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗಲಾದರೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿ. ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ನವರಾತ್ರಿ ಗೊಂಬೆ ಹಾಗೆ ಅವರ ಮುಂದೆ ಮಿಕ ಮಿಕ ಅಂತ ಮಂಕಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಡಿ. ಒಂದು ಜರತಾರಿ ಸಂಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರೆದುರಿಗೆ ನನ್ನ ಜತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ ಇರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಜಗಳ ಆಡಿದ್ದೀವಿ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾರು.

ಆತ:— ಏನೀಗ.

ಆಕೆ:— ಅಷ್ಟೆ. ನಿಮಗೇನು. ಹೋದ್ರೆ ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೋಗುತ್ತೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಿಮಗೇನಾದ್ರೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ, ಯೋಚನೆ.

ಆತ:— ಮಿಗಿಸಿದ್ದರೆ ತಾನೆ.

ಅಕೆ :— ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ ಮಿಗಿಸುವುದು. ಈ ಜಾಣತನದ ಮಾತು ಸಾಕು ಅಂದ್ರೆ. ನೋಡಿದವರು, ಪಾಪ ಮಾತೇ ಬರೋದಿಲ್ಲ, ಅಂತ ತಿಳಿಸು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಪಂಕಜಾನ ಜತೆ ನಾನೂ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅಕೆ ಗಂಡನ ಜತೆಗೆ ನೀವೂ ಹಿಂದೆ ಬನ್ನಿ.

ಅತ :— ಕೆಲಸ ಇದೆ; ಹೋಗಬೇಕೇ.

(ಹೊರಗಡೆ “ ರಾಯರೇ ” ಅಂತ ಯಾರೋ ಕೂಗುತ್ತಾರೆ)

ಅಕೆ :— ಬಂದ ಆಗ್ಲೆ, ಶನಿ ವಕ್ರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. ಏಕೆ ಎದ್ರಿ ? ಕೂಡ್ಲಿ. ಕೆಲಸ ಅಂತ ಕೆಲಸ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗಕೂಡದು ಇವತ್ತು. ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ಅತ :— (ಕೈ ಉಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಖಂಡಿತ, ಹೋಗಲೇಬೇಕೇ.

ಅಕೆ :— ಕೂತೀರಿ ಅಂದ್ರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ. ನಾನು ಹೋಗಿ ನೀವು ಮನೆಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಬರ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೀವು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ನನಗು ಒಂದು ಲೋಟ ತಂದುಕೊಡಿ. (ಹೊರಗಡೆ “ ರಾಯರೇ ” ಅಂತ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಾರೆ.)

(ಅಕೆ ಎದ್ದು ವರಾಂಡದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅತ ನಿಟ್ಟುಸುರು ಬಿಟ್ಟು ಸಿಂಧಾನವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ಬಿ. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ಸತ್ಯವಂತರಾಯ

ಸ್ಥಳ—ಪಡಸಾಲೆ

[ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ತನ್ನ ಪರ್ಸಿನೊಳಗಿನ ದುಡ್ಡು ಟೀಬಲ್ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿ, ಸಣ್ಣ ನೋಟಬುಕ್ ನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿನ ವಿವರಣೆ ಬರೆಯುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ದುಡ್ಡು ಎಣಿಸಿ]

ಸತ್ಯ:— ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಭಂಡವಲು ಅಂದರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಒಂಭತ್ತಣೆ, ಒಂಭತ್ತು ಪೈ. ಇನ್ನೂ ಸಂಬಳ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸವ. ಇಷ್ಟ ರಾಗ ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಕಳೆಬೇಕು ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣೀರು ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಬರ್ತದ ಗುಡ್ಡ ಬೆಳೆದು ಮೂರು ದಿನ ಆತ್ಮ. ಬ್ಲೇಡು ತರಬೇಕು-ಮನ್ಯಾಗ ಕಟಗಿ ತೀರೈವ ಅಂತ ನನ್ನೇ ಈಕೆ ಹೇಳ್ತಾಳು! ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ತೀರೇದ್ದ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾಕೊ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ಇದು ಹಾಂಗಿರಲಿ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾತು-ಅಗಸರವಗ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ. ಅವನ ಯಾವಾಗ ಬಂದು ಜಗಿ ಕೂಡಾತಾನೊ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ—ಅವನ ಈ ತಿಂಗಳು ಚಕ್ರಾಂತ ಕೂಡಬೇಕು. ಈ ಕೊನೀ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ದಾಗ ನಾ ಸುಳ್ಳಾಡಿದಷ್ಟು ಇಡೀ ತಿಂಗಳದಾಗ ಅಡತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾಡೋದೇನು ?

[ಒಳಗಿನಿಂದ ಅವನ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ಅಳುವ ದನಿ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಹಣ ಪರ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಪರ್ಸೊ ನೋಟಬುಕ್ನ ಕವಾಟಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿತ್ರೀಬಾಯಿ ಹೆರಳು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನೆರೆಮನೆಯ ರಂಗಪ್ಪನ ಮಕ್ಕಳು—ಒಂದರ ಹೆಸರು ಶಾರದಾ—ವಯಸ್ಸು ೩ ವರ್ಷ—ಇನ್ನೊಂದರ ಹೆಸರು ಮಾಧವ ವಯಸ್ಸು ೭ ವರ್ಷ—ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸತ್ಯವಂತರಾಯನ ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತಿರ ಕೂಡುತ್ತವೆ. ಅವನ ಮಕ್ಕಳೆರಡೂ—ಒಂದು ಅರವಿಂದ-ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಲಿನಿ—ವಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ರಂಗಪ್ಪನ ಮಕ್ಕಳಷ್ಟೇ. ತಿಂಡಿ ಕೊಡೆಂದು ಹಟಮಾಡುತ್ತಿವೆ **ಸತ್ಯವಂತರಾಯ** ಕಣ್ಣು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಗೋಣು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ರಂಗಪ್ಪನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ' ಹೋಗಿರಿ ' ಎಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂದೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತವೆ; ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೆಂಡತಿಗೆ]

ಸತ್ಯ:— ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀ. ಅವಕ್ಕೆ ತಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡೋದಿದ್ದರ ಲಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರಾತ್ಯು. ಅಳಸೋದೇನು ಪ್ರೀತ್ಯೋ ನಿಮಗ. ಇನ್ನ ನೋಡು, ಇವೆರಡು ಹುಡುಗರು ಬ್ಯಾರಿ ಬಂದು ಕೂತಾವು—ಇವಂತೂ ಶನಿ ಗಂಟುಬಿದ್ದಾಂಗ ಗಂಟುಬಿದ್ದಾವು - ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೇನಾದರೂ ಕೊಡೋಣ ಅಂದರ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ—ಬಿಸ್ಕಿಟಿನ ಪೊಟ್ಟಿ ತಂದು ಎರಡು ದಿನ ಆತ್ಯು. ಈಗ ಒಡಮ ಕೊಡೋಣ ಅಂದರ ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದೆ ದಿನವದಾಗ ಎಲ್ಲ ರುಘಾಡಿ; ಒಂದು ಬಿಸ್ಕಿಟು ಅಂದರ ಅರ್ಥಾಣಿ ಹೋಗ್ತದೆ— ಈ ಮಕ್ಕಳದೇನು ಗಂಟು ಹೋತ್ಯು? ಅಲ್ಲಾ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಮನೀವಳಗೆ ತಿಂಡಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆನಾತ್ಯು? ಮಕ್ಕಳು ಹಡೀ ಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕು. ಅವಕ್ಕೆ ತಿಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾರಿ! ಎಲ್ಲಾ ಮಂದೀ ಮನ್ಯಾಗ್ಗ ಆಗಬೇಕು ಅಂದರ ಹ್ಯಾಂಗ? ಈಗ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು—ಇವರ ಮನೀಗೆ ಹೋಗ್ತವೇನು? ಹೋದರೂ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಏನಾದರೂ ತಿಂಬೋದು ಉಂಬೋದು ಇದ್ದರ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟರ ಹೌದಲ್ಲೋ? ಏ ಮಾವಾಕ್ಯ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕರಧಾಂಗಾತ್ಯು ನೋಡು, ಹೋಗು!

ಮಾದ್ಯಾ:— ನಮ್ಮಪ್ಪ ಪ್ಯಾಟ್ಯಾಗ ಹೋಗ್ತಾನ.

ಸತ್ಯ:— ಅಲ್ಲೇ ಸಾಯನ್ನು! ಬಂದಿದ್ದಾನು ನೋಡು.

ಮಾದ್ಯಾ:— ಈಗ ಹೋಗ್ತಾನ.

ಸಾವಿತ್ರಿ:— ಅವು ಹೋಗೋದುಲ್ಲ; ಕೂತಿರವಲ್ಲವ್ಯಾಕ. ಹುಡುಗರು— ಅವಕ್ಕೆನು ತಿಳಿತದ?

ಸತ್ಯ:— ತಿಂಬೋದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿತದೇನೋ? ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಅವರ ಮನೀಗೆ ಹೋದರ ಕೊಡ್ತಾರೇನು ಬೋ...ಮಕ್ಕಳು!

ಸಾವಿತ್ರಿ:— ಕೊಟ್ಟುಕೊಡ್ತಾರ. ಆದರ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರು ಮಂದೀ ಮನಿ ತಿನಿಸಿಗೆ ಆತಿ ಮಾಡೋದವ ಇಲ್ಲ.

[ತಾಲಿನ್ ಬಿಕ್ಕೀಟಿ ನಂಗ—ಕೊಡ್ತಾನ ನಂಗ ಬಿಕ್ಕೀಟು ಎಂದು ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದು ಅಳುತ್ತದೆ. ಅರವಿಂದ ಮಾಧವನಿಗೆ 'ಮನೀಗೆ ಹೋಗು' ಎಂಬ ಸನ್ನಿವಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ.]

ಸತ್ಯ :— ಏ ಮಾದ್ಯಾ, ಈಗ ಶಾಲಿನಿ ಮತ್ತು ಅರವಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಗತಿ ಪ್ಯಾಟ್ಕುಗ ಬರ್ರಾರ—ಅವರಿಗೆ ಅಂಗಿ ಹೊಲಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಹೋಗ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೀಗೆ—ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ರಿ.

ಮಾದ್ಯಾ :— ನಮ್ಮನ್ನಾಗ ಇನ್ನೂ ಅಡಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯ :— (ಅಣಕಿಸಿ) ಉಂ, ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೊರಗ ಸಿನೆಮಾದ ಬ್ಯಾಂಡು ಬಾರ ಸ್ತದ ನೋಡು, ಹೋಗು. ಗಾಡೀಮ್ಯಾಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಬಿ ಕಟ್ಟಾರ ನೋಡು, ಹೋಗು. ಹೋಗಿಸ ಶಾರಿ! ಅಣ್ಣ ಹೋಗ್ತಾನ ನೀನೂ ಹೋಗು.

[ನಿಲ್ಲ ಹುಡುಗರು ಹೋಗಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿರೆಂದು ಸಸ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನ್ನು ಮಾಧವ ನೋಡಿ 'ಸುಸ್ತು' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ—ಎದ್ದ ಹುಡುಗರು ಮತ್ತೆ ಕೂತು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಹೆರಳು ಮುಗಿಸಿ, ಎದ್ದುಹೋಗಿ ಒಳಗಿಂದ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಡಬ್ಬಿ ತರುತ್ತಾಳೆ—ಹುಡುಗರೂ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಅವಳ ಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ—ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ತುಸು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು]

ಸತ್ಯ :— ಏನಾದರೂ ಕೈಯಾಗ ಇಟ್ಟಾಂಗಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಬಿಡು ಹೋಗಲಿ ಸಾಡೇಸಾತಿ.

[ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಉಂಡಿಯಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಒಂದೊಂದು ಉಂಡಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಣ್ಣ ಎರಡು ಉಂಡಿ ಅರಿಸಿ ಮಾಧವಾ—ಶಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ]

ಸತ್ಯ :— ಅವಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಉಂಡಿ ಯಾಕ ಕೊಡ್ತೀ? ಹೀಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗಿ ಹೋತ್ಯು, ಒಂದರಾಗ ನಾಲ್ಕು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ಚೂರು ಇಡು ಅವರ ಕೈಯಾಗ. ಇಲ್ಲಿ ತಾ ಉಂಡಿ. ನಾನೂ ಕೊಡ್ತೀನಿ.

[ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಉಂಡಿ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಚೂರು ಮಾಧವನಿಗೆ ಒಂದು ಚೂರು ಶಾರದೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು]

ಇನ್ನು ನೀವು ಹೋಗಿರಿ. ಅರವಿಂದ ಶಾಲಿನಿ ಈಗ ಬರೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ.

ಮಾದ್ಯಾ :— ನಾವೆಲ್ಲಾರೂ—ಗೊಂಬೆ ಮದುವೆಮಾಡಿ ಆಡ್ತೀವಿ.

ಸತ್ಯ :— ಮತ್ತೆ ಮಹಾಡುಗರ ಉಂಡಿಗೆ ಗಂಟು ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳೆ! ಈಗ ಬ್ಯಾಡ.

ಸಂಜೀಮುಂದ ಆದ್ರಿ. ಈಗ ಅರವಿಂದ—ಕಾಲೂ ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಬರ್ರಾರ. ಅವರಿಗೆ ಅಂಗೀ—ಫ್ರಾಕು ತರಬೇಕು. ನೀವು ಹೋಗಿರಿ.

[ಎರಡೂ ಹುಡುಗರು ' ಆಪ್ತಾ, ಪ್ಯಾಟಿಗ ಹೋಗೋಣ' ಚಪ್ಪಿ ಕೊಡಸೊ ಫ್ರಾಕ್ ಕೊಡಸೊ ' ಎಂದು ಕುಣಿದಾಡಹತ್ತುತ್ತವೆ.]

ಸಾವಿ :— ಏನಾದರೂ ಹೊಸಹೊಸ ಬ್ಯಾಟಾ ಮಾಡ್ತೀರಿ ನೋಡಿ. ಇನ್ನು ಅವು ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಹೋಗೋಣಂತ ಕೂಡ್ತಾವ ಖೋಡಿ. ಕರ ಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಿ, ಒಂದನ್ನ ತಪ್ಪಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಹಾಕೊಳ್ಳಿ.

ಸತ್ಯ :— ಏ, ನೀವು ಹೋಗ್ತೀರಿಲ್ಲೋ ? (ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿ ಮಾದ್ಯಾನ ರಟ್ಟಿಹಿಡಿದು, ತಲೆಗೆ ಒಂದೇಟು ಫಟಾ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮಾಧವ ಅಳುಮೋರೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ—ಶಾರಿಗೆ 'ಹೋಗಸ ಹುಚ್ಚು ಮುಂಡೆ' ಎಂದು ಗಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ಚಿವುಟುತ್ತಾನೆ. ಅದು ವ್ಲಯ್ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಾದ್ಯಾನೂ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅರವಿಂದ—ಶಾಲಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಉಂಡಿ ತಿನ್ನಹತ್ತುತ್ತವೆ]

ಸಾವಿ :— ಏನು ಹಿಂಗ ಪಾಪ ಆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೊಡೆದರ ? ಮಕ್ಕಳಂದರ ತಿಂಬೊ ಆಶಿ ಇರೋದಸ !

ಸತ್ಯ :— ಅವಕ್ಕಂತೂ ತಿಳಿಯೋದುಲ್ಲ—ಹಡೆದವರಿಗೂ ತಿಳಿಬಾರದೇನು? ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಅವಕ್ಕೆ ರೀತಿ ಕಲಿಸಿದರ ಕಲಿತಾವ, ಮೊದಲು ಹಿರೇ ರಿಗೇ ರೀತಿ ಇರೋಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಕಲಿಸ್ತಾರ ಮಣ್ಣು ! ಪುಗಸೆಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಸಿಗಲಿ—ಮನ್ಯಾಗ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಉಳಿತು. ಈ ಮಗ ರಂಗಪ್ಪ—ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಹೇಳ್ತಾನ—ಖಾದಿ ಅಂತಾನ—ಗಾಂಧಿ ಅಂತಾನ. ಮನೀಮ್ಯಾಲ ಬಾವುಟ ನಿಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನ....

ಸಾವಿ :— ಅದು ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣ !

ಸತ್ಯ :— ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ನಾಚಿಗ್ಗೊಡತನದ ಹೆಗ್ಗುರುತು ! ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮನ್ಯಾಗ ತಿಂದು ಹೋಗೋದಲ್ಲದ ಸದಕ್ಕ ಹತ್ತು ಸಾರೆ ಕಡ ಕೇಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಬರ್ರಾಳ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ಕಡ ಅಂತ ಒಯ್ದದು ಮುಟ್ಟಸೊ ಹಾಂಗಸ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಕೆಟ್ಟದ್ದೊ

ಕೊಳತದ್ದೊ ತಂದು ಕೊಡೋದು—ನೆರೆಹೊರೆ ಇಲ್ಲದ ಮನ್ಯಾಗ ಇರಬೇಕು ಅಂದರ ಬಂಗಲೆ ಹಿಡೀಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತಾ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಸಾವಿ: — ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ನೆರವು ಬೇಕು ಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದಾಗ ನನಗೂ ಎಷ್ಟೊಸಾರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಹೋದರೂ ಪಾಪ, ಆ ಹೆಗಸು ಇಲ್ಲಂಬೋದುಲ್ಲ. ಇದ್ದರ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡ್ತಾಳ.

ಸತ್ಯ: — ಆದರೆ ಇರೋದೂ ಇಲ್ಲಲ್ಲ! ಮೊದಲು ಮನೀಗೇನೂ ತರೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ. ಇವತ್ತು ಆದಿತ್ಯವಾರ ಅಡಿಗೆ ತಡ ಕಾಣಸ್ತದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸ್ತದ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಾದರೂ ಮಾಡ್!

ಸಾವಿ: — ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಿಗೆ ರವಾ ಎಲ್ಲೆದೂ? ರವಾ ತೋಗೊಂಡು ಬರಿ-ಮಾಡಿ ಹಾಕ್ತೀನಿ!

ಸತ್ಯ: — ಇನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೇನೋ! ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಹೋಗೋದಾದರ ನಿನ್ನ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಿದಕ್ಕೆ? ಅಲ್ಲೇ ಚಹಾದ ಅಂಗಡ್ಯಾಗ, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಸಿಗ್ತದ, ಹೊಡೆದು ಬಂದರಾತ್ಯು.

ಸಾವಿ: — ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರಾತ್ಯು ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದರ.

ಸತ್ಯ: — ಆದರ ಪ್ಯಾಟಿಗೆ ಹೋಗೋದು ಬ್ಯಾಸರಂತಲ್ಲ ಈಗ ನಿನಗ ಮಾಡು ಅಂತ ಅಂಬೋದು.

ಸಾವಿ: — ಹೌದು ರವಾ ಇದ್ದರ ಮಾಡಿದ್ದೆ-ನಾ ಎಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತೀನೀ.

ಸತ್ಯ: — ಇನ್ನೇನಾರ ಮಾಡು.

ಸಾವಿ: — ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೋದು? ಪುರಿ ಮಾಡಬೇಕಂದರ ಗೋದಿಹಿಟ್ಟು ತೀರೇದ. ಅವಲಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಂದರ ನಿನಗ ಸೇರೂದುಲ್ಲ.

ಸತ್ಯ: — ಬ್ಯಾಡ, ಮುಂಜಾನೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೆತ್ತಂದಿದ್ದರ ಒಳ್ಳೇದು.

ಸಾವಿ: — ಮತ್ತೆನು ಮಾಡಲಿ ಹಾಂಗಾರ? ನೀವು ರವಾ ತರೋಹಾಂಗಿಲ್ಲ ನಾ ನೆರೆಮನಿಯವರ ಕೇಳೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ-ಇದ್ದರ ಆ ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡ್ತಾಳ; ಎಂದೂ ಇಲ್ಲಂದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಬೈತೀರಿ ಅಂತ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಾ ಈಗ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ಬರ್ದೆ.

ಸತ್ಯ:— ಕೇಳು, ಕೇಳು ಹೋಗಲಿ, ಮತ್ತೇನು ಮಾಡೋದು? ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ನಾವು ಬೈದಿವಿ! ಅವರು ನಿಶಾನಿ ಹೆಚ್ಚಾರ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ—ಇಷ್ಟು ಅಂತರ!

[ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ—ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಒಂದು ಜೀಡಿ ಕೊತ್ತಿಸಿ ಸೇರುತ್ತ]

ಸತ್ಯ:— ಅರವಿಂದಾ, ಇನ್ಮಾಲ್ ಆ ಮಾದ್ಯಾ—ಶಾರಿ ಬಂದರ ಅವರಿಗೆ ತೋರಸ್ತ ತಿನ್ನಿ. ಈ ಉಂಡ್ಯಾಗಿಂದೇನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟೇನು ಅವರಿಗೆ? ಆರ: . ಇಲ್ಲ. ಕೊಡಲಿಲ್ಲವ್ವಾ.

ಸತ್ಯ:— ಚಲೋ ಆತು ನಾಳೆ ನಿಮಗೆ ಬಿಸ್ಕಿಟು ಕೊಡ್ತೀನಿ, ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಬಾರ್ದು ಮತ್ತೆ?

[ಎರಡೂ ಪುರುಷರು ಗೋಣು ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫಾಲಿಂಗ್ಸ್ ರವಾ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾಳೆ]

ಸತ್ಯ:— ಏನು ತಂದೇನು? ಭಲೆ, ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ ನೆಟ್ಟಗದ ? ನೀ ಬರಿ ಗೈಲೆ ಬರ್ತೀ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಸಾವಿ:— ಅದಿರಲಿ. ನಾ ಯಾಕ ತಂದೆ ಅಂತ ಈಗ ಅನಸ್ತದ!

ಸತ್ಯ:— ಯಾಕ? ಏನಾತ್ಯ?

ಸಾವಿ:— ಆ ಮಾದ್ಯಾ—ಶಾರಿ ನೀವು ಹೊಡೆದದ್ದು ಅತ್ತತ್ತು ತಾಯಿ ಮುಂದ ಹೇಳ್ತಿದ್ದವು.

ಸತ್ಯ:— ಮುಂದ?

ಸಾವಿ:— ಮುಂದೇನು? ಅವರು ಪಾಪ, ನನ್ನ ಮುಂದ ಯಾವ ಮಾತೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ರವಾ ಕೇಳಿದೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಸತ್ಯ:— ಏನು ಕೆಟ್ಟವ ಹುಡುಗರವು? ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಲೊಂದ್ ಇಡಲಿ ಮಸಡಿ ಬಾಯೊಹಾಂಗ ಹಾಕ್ತೀನಿ.

[ಹೀಗನ್ನತ್ತ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ—ರಂಗಪ್ಪ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೊರಗೆ ನಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ]

ಸತ್ಯ:— ಏನು ರಂಗಣ್ಣ, ಪ್ಯಾಟೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀನು? ಬರ್ರಿಲ್ಲಾ?

ರಂಗ :— (ಒಳಗೆ ಬಂದು ಮುರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಳಕು) ವ್ಯಾಟಿಗಲ್ಲ—ಸಂಘಕ್ಕ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಸತ್ಯ :— ಮತ್ತೇನು ಸುದ್ದಿ ? ಯುದ್ಧ ಏನಂತೂ ? ಪೇಪರ ಸುದ್ದಿ ಇರಲಿ, ರೇಡಿಯೋ ಗೀಡಿಯೋ ಕೇಳಿದ್ದ ಹೇಳಿ. (ಒಳಗೆ ಹೊರಟು ಕೇಳಿಸುವ ಹಾಗಿ) ಏನೂ ಎರಡು ಕಪ್ ಕಾಫಿ, ಅಷ್ಟು ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಮಾಡು.

ರಂಗ :— ಛೇ, ಈಗ ಯಾಕೆ ಕಾಫಿ-ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ? ಬ್ಯಾಡ. ಇಷ್ಟಾಗಿ ನನಗ ಮುಂಜಾನೆ ತಿನ್ನುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ.

ಸತ್ಯ :— ಇರಲಿ, ಇರಲಿ, ನಾವು ಈ ಮನಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ನೀವು ಚಹಾ ಕಾಫಿ ತೋಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೀಬೇಕು ಕರೀಬೇಕು ಅಂತ ಅಂದೂ ಅಂತೀನಿ. ನಮ್ಮ ಈ ಕೆಲಸ ದಾಗ ಪುರಸತ್ತೂ ಆಗೋದುಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆದಿತ್ಯವಾರ. ಅನಾಯಾಸ ನೀವೂ ಬಂದಿರಿ. ಹಾಂಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರೂ ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗರೂ ಬಂದೂ ಬತ್ತಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ! ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗರಂತೂ ಸದಾ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇರಾವ! ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗರು, ಸಮಾಧಾನಿ; ಕಾಡೋವಲ್ಲ; ಬೇಡೋವಲ್ಲ ! ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ತೋಗೊಂಬೋ ದುಲ್ಲ ! ನಾವೂ ಜುಲುಮಿಲೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಮಾಧವಾ-ಶಾರದಾ ಇರದಿದ್ದರ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಅನುಸೋದುಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಹೋಗಿ ಕರಕೊಂಡು ಬರ್ರಾವ.

[ತಂದೆಯ ಧನ ಕೇಳಿ ಮಾಧವಾ ಶಾರದಾ ಅಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ. ರಂಗಪ್ಪ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೈಹಿಡಿದು ಕರತಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ.]

ರಂಗ :— ಏನಾಯಿತೋ ಮಾಧವಾ ? ಒಂಮ್ಮಾ, ಏನಾತ್ಯು ಆಕ್ಕಾ ? ಆಕೆ ಹೊಡೆದ್ದೇನು ?

ಮಾ :— ಅವ್ವ ಹೊಡೆಲಿಲ್ಲವ್ವಾ ! ಇವರು (ಸತ್ಯವಂಶರಾಯನ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ) ಈ ಕಾಕಾ ಹೊಡೆದರು !

ಶಾರದಾ :— ಇವಳು ನನಗೆ ಚೂಟಿದ್ದು !

[ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ಚಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ರಂಗಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲ ನಿಮಿಷ ಸ್ತಬ್ಧತೆ—ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ಒಳಗೇ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ]

ರಂಗ :— ಸತ್ಯವಂತರಾಯರೆ, ಸತ್ಯವಂತರಾಯರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾತು ಕಟಿಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ ಬ್ರ್ರ !

[ಸತ್ಯವಂತರಾಯ ಬಾಗಿಲವರೆಗೆ ನಿಂತು ಗೋಣು ಹೀಗೆ ಜೊರಜಾಚಿ ನಾಲಿಗೆ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.]

ತೆರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ

ಬೇಂದ್ರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯರು
ಧಾರವಾಡ

ವಧು ಪರೀಕ್ಷೆ

ಪಾತ್ರಗಳು

೧. ರಾಮು (ವರ)	೪. ರತ್ನ (ಕನ್ಯೆ)
೨. ವರನ ತಂದೆ	೫. ಕಾಮರಾಯರು (ರತ್ನಳ ತಂದೆ)
೩. ವರನ ಅಕ್ಕ	೬. ವರನ ಭಾವ
೭. ಪುರೋಹಿತರು	

[ಮದುವೆಯ ಮನೆ. ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಕೊಠಡಿ. ರಂಗದ ಬಲಕ್ಕೆ ಅ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎದುರಿಗೆ ಒಂದು ಸೋಫ. ಬಲಗಡೆ ೨-೩ ಕುರ್ಚಿ ಗಳು. ವರಪೂಜೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ರಾಮು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಪಂಚೆಯುಟ್ಟು ಶಿಲ್ಕು ಪರಟನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಬೆನ್ನ ಕೆಳಗೆ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನಂತೆ, ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ, ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ, ಒಂದೊಂದು ಸಲ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು, ಸಲ ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೨-೨೩ರ ವಯಸ್ಸು. ಅಂಥಾ ಸುಂದರನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕುರೂಪಿಯಲ್ಲ. ತೆರೆ ಮೇಲೆದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಕ್ಷಣಗಳು ಹಾಗೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಳಗಿಂದ “ ಭಾವಾ ಬಂದರು..... ಭಾವಾ ಬಂದರು.” ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸುವುದು. ರಾಮು ಅಕುರದಿಂದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಹೋಗಿ “ಭಾವಾ.....ಭಾವಾ” ಎಂದು ಕೂಗುವನು. ಉತ್ತರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳಗಡೆ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಬಂದ ಬಂಧು- ಬಳಗದವರ ಗಲಾಟೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದು. ರಾಮು ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ತಿರುಗಿ ಪುನಃ “ ಭಾವಾ..... ಭಾವಾ” ಎಂದು ಕೂಗುವನು. ಒಳಗಿಂದ “ ಹಿ! ಬಂದೆ” ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬರುವುದು: ರಾಮು ಪುನಃ ತಿರುಗಾಡಲಾರಂಭಿಸುವನು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ಅವನ ಭಾವ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು. ಅವನಿಗೆ ೩೦ರ ವಯಸ್ಸು. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸನ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಸರಸ.]

ಭಾವ :— ಇದೇನೋ ರಾಮು ಶತಪಥ ?

ರಾಮು :— ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೂತುಕೋ ಭಾವ. ಇದೇಕಿಷ್ಟು ತಡ ? ನನ್ನ ಮದುವೆಗಾದರೂ ಒಂದೇ ದಿನ ಮುಚಿತವಾಗಿ ಬರಬಾರದಿತ್ತಿ ?

ಭಾವ :— ಏನೋ ತಾಬೇದಾರಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ರಜಾ ಆಗಲಿಲ್ಲ. (ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು) ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಬಂದದ್ದಾಯಿತಲ್ಲ, ಈಗಲಾದರೂ.

ರಾಮು :— ಅದು ಸರಿ ಭಾವಾ !

ಭಾವ :— ಏಕೆ ? ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲೋ ?

ರಾಮು :— ಯೋಚನೇನೆ ಭಾವ.

ಭಾವ :— ಆ ! ಏನು ಯೋಚನೇನೋ. ಅಲ್ಲೋ, ನೀವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಿದ್ದ ಬೀಗರು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಚಾರಗಿಪಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ರಾಮು :— ಪಾಪ ! ಪಾಪ ! ಮಾಡಿದರು ಅನ್ನು.

ಭಾವ :— ಸರಿ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿಚಾರ. ನಿನ್ನಿಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಗೊತ್ತಾಗಿ-
ದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ರಾಮು :— ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಭಾವ.

ಭಾವ :— ಎದುರುಗೊಳ್ಳೋ ಸಂಭ್ರಮ ಇನ್ನೇನು ಇನ್ನೊಂದು ಘಂಟೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ರಾಮು :— ಹೂ.

ಭಾವ :— ಸರಿ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಆಗ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ರಾಮು :— ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಕೊಡ್ತಾರೆ, ಬಿಡು. ಭಾವಾ ಅದರಲ್ಲಿತಕರಾರು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಭಾವ :— ಸರಿ. ಇನ್ನು ಹುಡುಗಿ ವಿಷಯ. ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ನಿನಗೊಪ್ಪಿಗೆ ಆಗೋ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾಕೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ರಾಮು :— ನೋಡು ಭಾವ ! ಅಲ್ಲೇ ಬಂದಿರೋದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ.

ಭಾವ :— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಆ ! ಏನು ! ಅನುಮಾನ ! ಹುಡುಗಿ ಲಕ್ಷಣ ವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನೇಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆಯೋ ಮೊದಲು ?

ರಾಮು :— ಹುಡುಗಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆನೆ ಭಾವ ನಾನು ?

ಭಾವ :— ಇದೇನೋ ಮತ್ತೆ. ಆಗ ಹಾಗಂದಿ, ಈಗ ಹೀಗಂತಿ.

ರಾಮು :— ಈ ಮದುವೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ತಿಳಿದಿದೆಯೆ ಭಾವ ನಿಗೆ ?

ಭಾವ :— ಹೇಗೋ ಯಾರಿಗೊತ್ತು, ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಕಳಿಸಿದಿರಿ. ಬಂದ್ವು ಅಷ್ಟೆ.

ರಾಮು :— ನೋಡು ಭಾವ. ನಾನು ಬಿ. ಎ. ವ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಡಿಗ್ರಿ ತೋಗೊಳ್ಳೋದಕ್ಕಿಂತ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲವೆ!

ಭಾವ :— ಹೂ! ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಸು.

ರಾಮು :— ಅದು ಸರಿ ಅನ್ನು. ಆನಾಗ ಈ ಹುಡುಗಿ ತಂದೆ ವರ ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರುತೆ.

ಭಾವ :— ಹೂ.

ರಾಮು :— ಸರಿ, ಮಾತುಕತೆ ಆಯಿತು. ಜಾತಕಗಳು ಕೂಡಿಬಂತು. ಕೊಡೋದು ಬಿಡೋದು ಕೂಡ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಒಂದೆಂಟು ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಕೂಡ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು, ಅನ್ನು.

ಭಾವ :— ಅದಿರಲಿ. ಹುಡುಗೀನ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವೇನಯ್ಯ ?

ರಾಮು :— ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು. “ ಹುಡುಗೀನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋದಕ್ಕಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಫೋಟೋ ಕಳಿಸ್ತೇನೆ ” ಅದರಂತೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಅವನು ಒಪ್ಪಿದ.

ಭಾವ :— (ನಡುವೆಯ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ) ಅಲ್ಲೋ ನೀನು ?

ರಾಮು :— ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು. ಅಪ್ಪ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ‘ಹುಡುಗನಿಗೆ ಫೋಟೋ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಅವನೊಪ್ಪಿದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.’ ಅಂದು ಬಿಟ್ಟ.

ಭಾವ :— ಓಹೋ! ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಕಛೇಲಿ ಬರೋ ರಾಜಕುಮಾರ ಮದುವೆ ಆದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನು ನಿನ್ನ ಮದುವೆ (ನಗುವನು)

ರಾಮು :— ನಗಬೇಡ ಭಾವ. ನನಗೂ ಫೋಟೋ ಬಂತು. ಜೊತೇಲಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದರು.

ಭಾವ :— ಸರಿ ಸರಿ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟೆ. ಮದುವೆಗೆ ಬಂದಿ ಅನ್ನು.

ರಾಮು :— ಹೂ.

ಭಾವ :— ಸರಿ ಮತ್ತೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ ಇನ್ಯಾಕೆ ಯೋಚನೆ ?

ರಾಮು :— ಆದರೆ ಹುಡುಗಿ ಹೇಗಿದ್ದಾಳೋ ?

ಭಾವ :— ಇದೇನೋ ರಾಮು ಫೋಟೋ ನೋಡಿಡಿ. ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ.

ಮದುವೆಗೆ ಅಂತ ಬಂಧುಬಳಗಗಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ದೂರ ಬಂದಿದ್ದಿ. ವರಪೂಜೆಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದಿ. ಈಗೇನು ಮಾತೋ ಇದು ?

ರಾಮು :— (ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಂತೆ) ಅಲ್ಲಾ ಭಾವಾ! ನೀನೂ ಎಲ್ಲರ ಹಾಗೇ ಮಾತನಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕಷ್ಟಾನ್ನು ಇನ್ನಾರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೇಳು. ?

ಭಾವ :— ಅದೇನೋ ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ?

ರಾಮು :— ನೋಡು ಭಾವಾ. ಆಗೇನೋ ಫೋಟೋ ನೋಡಿದೆ ಆ ಚಿತ್ರ ಹೇಗಿದೆ ಅಂತಿ ? ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಆ ಚಿತ್ರದಂಥ ಹುಡುಗಿನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಭಾವ :— ಇನ್ನೇನೋ ಮತ್ತೆ ?

ರಾಮು :— ಆದರೆ ನನಗೊಂದು ಸಂಶಯ ನೋಡು ಭಾವ. ಫೋಟೋದಲ್ಲಿ ಆ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯುವವನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಸುರೂಪಿನ ಕುರೂಪಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಕುರೂಪಿನ ಸುರೂಪಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ ?

ಭಾವ :— ಹೌದು! ಮಾಡಬಹುದು.

ರಾಮು :— ನನಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಫೋಟೋ ಹುಡುಗಿಯ ಸರಿಯಾದ ಚಿತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯುವವನ ಕೈವಾಡ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಸರಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಗತಿ ?

ಭಾವ :— ಹೌದೋ! ಅದನ್ನು ನೀನು ಅವತ್ತೇ ಏಕೆ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಂತೇನೆ ?

ರಾಮು :— ಆ ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆದದ್ದು ಈಗ, ಅರ್ಧಘಂಟೆ ಕೆಳಗೆ, ನೋಡು ಭಾವ ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಯೋಚನೇನೇ ಹೊಳೆಲಿಲ್ಲ.

ಭಾವ :— ಹೌದು. ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ; ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತೋ ?

ರಾಮು :— ನೋಡು ಭಾವ. ಈಗ ನೀನೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀನೇ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾರು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಭಾವ:—(ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ) ಹೂ. ಇರ. ನೋಡೋಣ. (ಬಾಗಿಲಬಳಿ ಹೋಗಿ)
ಲೇ! ಲೇ! ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ. (ತೆರೆಯೊಳಗಿಂದ ಎಂದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ
ಬರುವುದು). ಅಲ್ಲೊ ರಾಮು ಈಗೇನು ಮಾಡೋಣೋ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ
.....

[ರಾಮು ಅಕ್ಕ ಬರುವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೫ ರ ವಯಸ್ಸು. ಎಣ್ಣೆ
[ಗಂಪು ಬಣ್ಣ. ರಾಮುವಿನ ಹಾಗೇ ರೂಪ. ತುಂಬು ಮೈ. ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಯುಟ್ಟು
ಸಣ್ಣ ಜರೆಯಿರುವಂಚಿನ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.]

ಅಕ್ಕ:— ಏನಂದ್ರೆ ?

ಭಾವ:— ಅಲ್ಲೇ! ರಾಮು ಮದುವೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ತಿಳಿತೇನೆ?

ಅಕ್ಕ:— ಇಷ್ಟೊತ್ತೂ ಅದೇ ಮಾತೇ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದು

ಭಾವ:— ಅದು ಸರಿ. ಹುಡುಗಿ ವಿಷಯ ಏನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದೆಯೇನೇ ?

ಅಕ್ಕ:— ರಾಮು ಅಂಥ ಇಂದ ಹುಡುಗಿನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆಂದ್ರೆ. ಒಳ್ಳೇ
ವಿದ್ಯಾವಂತಳು. ಈ ವರ್ಷ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸೀಗೆ ಕಟ್ಟಾಳೆ....

ಭಾವ:— (ನಡುವೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ) ಚ್. ಚ್. ಅದು ಸರಿನೇ. ಹುಡುಗಿ
ರೂವಾನೇ? ಹೇಗಿದ್ದಾಳೆ?

ಅಕ್ಕ:— ಹುಡುಗೇನು ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹುಡುಗಿ. ಅಂಥಾ ಹುಡುಗೀನ ಕೈ
ಹಿಡಿಯೋಕೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದ ರಾಮು ಅಂತ ಅಂತಾರೆ ಎಲ್ಲರೂ.

ಭಾವ:— ಎಲ್ಲರೂ ಅಂತಾರೆ ಸರಿಯೇ. ರಾಮು ಅನ್ನ ಬೇಡವೇನೆ ಹಾಗಂತ?

ಅಕ್ಕ:— ಏಕೆ ಏನಾಗಿದೆಯಂತೆ ರಾಮೂಗೆ (ರಾಮೂ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಏಕೋ
ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಹುಡುಗೀಗೆ?

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ. ಅವನನ್ನೇನು ಕೇಳಿಯೆ. ಅವನು ಹುಡುಗಿನ್ನೇ
ನೋಡಲಿಲ್ಲವಂತಲ್ಲೆ ?

ಅಕ್ಕ:— ನೋಡೋ ಇದ್ರೇನು ಫೋಟೋ ನೋಡಿಲ್ಲವೇ? ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ?

ಭಾವ:— ಫೋಟೋನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ್ತಾನೇನೆ ಹುಡುಗೀನ್ನು ಲ್ಲೇನೆ
ಮದುವೆಯಾಗೋದು?

ಅಕ್ಕ:— ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನಿರೊಂದ್ರೆ. ನೀವೇನು ಬಹಳ ಹೆಣ್ಣುನ್ನು ನೋಡೋ
ಮದುವೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿದ್ದು.

ಭಾವ:— ನೋಡದೇ ಇರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನಂಥ ರಂಭಿ ಸರಗಿ ಗಂಟು ಬಿದ್ದದ್ದು.

• ಅಕ್ಕ:— ಆಹಾ! ರಂಭಿ ಅಲ್ಲಂತ ಬಿಟ್ಟರೋದೇನೋ ಕಾಣೆ.

ಭಾವ:— ನಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಬಿಡೋಕಾಗುತ್ತಿ? “ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಸಂಚಾಮೃತ.”

ಅಕ್ಕ:— ಸರಿ. ಅವನಿಗೂ ಹಾಗೇ.

ಭಾವ:— ನಮ್ಮದೊಂದು ಕಾಲ ನಡೆದುಹೋಯಿತು ಅನ್ನು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ಅಕ್ಕ:— ಗಂಡಿನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಬೇಡವೇನೋ?

ರಾಮು:— (ನಗುತ್ತ) ಇನ್ನು ಆ ಕಾಲ ಬಂದಿಲ್ಲಕ್ಕಾ. ಆ ದಿನ ಬಂದರೆ ಹಾಗೂ ಆಗಬೇಕಾದೀತು.

ಭಾವ:— ಆ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಿ. ಈಗೇನಂತಿ ರಾಮು. ಹುಡುಗಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೇಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮು:— ಅನ್ನೋದೇನು ಭಾವಾ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೇನೋ ಸಂತಯ ಹುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹುಡುಗಿನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅನಿಸಿದೆ. ನೋಡೋ ವರೆಗೂ ವರಪೂಜೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಗಿರಪೂಜೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಖಂಡಿತ.

ಅಕ್ಕ:— ಇದೇನೋ ಇದು ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತಿ?

ಭಾವ:— ಅವನು ಹೇಳೋದೇನೋ ಸರೇನೆ. ನಿಜವಾಗಲು ಹೇಳಬೇ ಕೊಂದ್ರೆ ನನಗೂ ಅವನ ಮಾತು ಒಪ್ಪಿತಾನೇ ಹುಡುಗಿನ್ನು ನೋಡದೇ ಮದುವೆಯಾಗೋದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡೋಣ.

ಅಕ್ಕ:— ಇದೇನಂದ್ರೆ ನೀವೂ ಹುಡುಗಾಟ ಆಡ್ತೀರಿ. (ರಾಮು ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಇದೇನೋ ರಾಮು ಈಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತಿ. (ಸ್ವಲ್ಪ ರೇಗಿ) ಅವತ್ತೊಪ್ಪಿ- ಕೊಂಡಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿತ್ತೋ?

ರಾಮು:— ಅಲ್ಲಕ್ಕಾ!

ಅಕ್ಕ:— ಏನಲ್ಲಾ (ರೇಗಿ) ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೊತ್ತು ಗೊತ್ತು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲೊ. ಅವತ್ತೊಪ್ಪೊಂಡು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟಿ. ಇವತ್ತು ಬುಧು

ಬಳಗಾನೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿ. ವರಪೂಜೆ ನಡೆಯೋ ಸಮಯ.
ಈಗಲೇನೋ ನೀನು ಹೆಣ್ಣು ನೋಡೋದು. ಆ !

ಭಾವ:— ಲೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿಯೇ, ತಡಿಯೇ.

ಅಕ್ಕ:— (ಕೋಪದಿಂದ) ಏನು ತಡೆಯೋದು. ಏನು ತಡೆಯೋದು ಅಂತೇನೆ,
ಏನೋ ಒಂದು ಗುಡ್ಡೆ ಗೋಪಾಳ ಅಂತ ಬಿ. ಎ. ಪ್ಯಾಸು ಮಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟುಹೋಗ್ಗೆ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೇನು ಈ
ಹುಡುಗರಿಗೆ. ಅಲ್ಲೋ! ಹೇಳೋದು, ಕೇಳೋದು, ಹಿರೇರು ಕಿರೇರು
ಯಾರೂ ಇಲ್ಲೇನೋ ಸಂಗೀ?

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಾ ಅಂತಾ ಹೇಳೋಕಾಗುತ್ತೇನೆ? ನೀನೇ ಇದ್ದಿಯಲ್ಲೇ
ಎದುರಿಗೆ.

ಅಕ್ಕ:— ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನಿರೋದ್ರೆ. ನನ್ನ ರೇಗಿಸ್ಟೇಡಿ (ರಾಮೂಗಿ) ಅಲ್ಲೋ
ರಾಮೂ ನೀನೇನೋ ಮನ್ಮಥನ ಹಾಗಿರೋದು?

ಭಾವ:— ಅಲ್ಲಾ, ಅವನಿಗೇನೆ ಆಗಿರೋದು, ಗಂಡಸು. ಹೇಗಿದ್ದೇನೆ?

ಅಕ್ಕ:— ನೋಡಿ, ನನ್ನ ರೇಗಿಸ್ಟೇಡಿ.

ಭಾವ:— ರೇಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಲ್ಲೇ. ಇನ್ನ ಬೇರೆ ರೇಗಿಸೋಕಾಗುತ್ತೇನೆ?
(ತಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ರೇಗಿದವನಂತೆ) ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ನಾನು ಹೇಳೋದು
ಕೇಳೋದೋ, ಅಥವಾ ಹೊರಟು ಹೋಗೋದೋ?

ಅಕ್ಕ:— ಅದೇನು ಹೇಳಿ.

ಭಾವ:— ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ತಂದ್ಕೊ ಮೊದಲು.

ಅಕ್ಕ:— (ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಅಲ್ಲಾ, ಆ ಬೀಗರು ಏನಂದು
ಕೊಂಡಾರಂದ್ರೆ?

ಭಾವ:— ಅವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ನೀನೇ ಕುಣಿದಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿಯಲ್ಲೇ. ಇಲ್ಲಿ
ನೋಡು, ನೀನು ಸುಮ್ಮನಿರು. ನಾನೆಲ್ಲ ಸರಿ ಮಾಡ್ತೇನೆ.

ಅಕ್ಕ:— ಏನು ಸುಮ್ಮನಿರೋದೋ ಕಾಣೆ.

ಭಾವ:— ಅಗೋ ಪುರೋಹಿತ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.

ಪುರೋಹಿತ:— (ಭಾವನಿಗೆ) ಓಹೋ! ಯಾವಾಗ ಬರೋಣಾಯಿತು?

ಭಾವ:— ಈಗಲೇ ಬಂದೆ.

ಪುರೋಹಿತ :— (ರಾಮನಿಗೆ) ಮಗೂ! ರಾಮು! ಇದೇನೋ ಮಗು?
ಹೀಗೆ ಹರಟೆ ಬಡೀತಾ ಕೂತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿ. ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಮಗು.
ವರಪೂಜೆಗೆ. ಏಳಪ್ಪಾ!

ಭಾವ :— ಪುರೋಹಿತರೆ!

ಪುರೋಹಿತ ;— ಏನು ಸ್ವಾಮಿ!

ಭಾವ :— ನಿಮ್ಮನ್ನೋಡಿದೆ ನನಗೆ ಏನ್ನೋ ಸಂತೋಷ ನೋಡಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— (ನಕ್ಕು) ಅದೇನು ಸ್ವಾಮಿ!

ಭಾವ :— ಈಗ ನೋಡಿ. ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನೋರು ಹೆಣ್ಣಿನೋರು
ಎಲ್ಲಾ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ನೋಡಿ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು
ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಪುರೋಹಿತರು ಏಳು ಅಂದರೆ ಏಳಬೇಕು. ಕೂಡು
ಅಂದರೆ ಕೂಡಬೇಕು. ಏನಂತೀರಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ?

ಪುರೋಹಿತ :— (ಪ್ರೀತನಾಗಿ ನಗುತ್ತ) ಅಹಹ. ಏನೋ ಒಂದು ಕಾಲ
ಸ್ವಾಮಿ ನಡೆಯುತ್ತೆ.

ಭಾವ :— ಅರಮನೆ ಗುರುಮನೆ ಅಂತಿಲ್ಲಾ, ಅಧಿಸತ್ಯಾನೇ ನಡಸಿ
ಬಿಡ್ತೀರಲ್ಲೀ ಎಂಟು ದಿನಸ.

ಪುರೋಹಿತ :— (ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಉಬ್ಬಿ) ಅದಕ್ಕೂ ದಕ್ಷತೆ ಬೇಕು ಸ್ವಾಮೀ.

ಭಾವ :— ಅಲ್ಲೇನಿ, ಮತ್ತೆ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಉಂಟೇ ಸ್ವಾಮಿ.

ಭಾವ :— ಅಂದ ಹಾಗೆ, ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲಿ ಈಗ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಅದಕ್ಕೇನು ಸ್ವಾಮೀ ಹೇಳಿ.

ಭಾವ :— ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಣತನದ ಕೆಲಸ ನೋಡಿ. 'ಅದರೂ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ
ಮತಿಕೆ. ನಮ್ಮ ಬೀಗರ ಮನೆಲಿ ನಿಮಗಿರುವ ಸಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ
ಮಾತಿಗಿರೋ ಬೆಲೆ .....ಆ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಆ ಕೆಲಸ
ಜರುಗಿಸಬೇಕಂತ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸೂ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಅದೇನು ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮಾಡೋಣ.

ಭಾವ :— ಈಗೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಪರಿಹಾರ
ಮಾಡಬೇಕು.

ಪುರೋಹಿತ :— (ಆತುರದಿಂದ) ಅದೇನು ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ಅಂದ್ರೆ.

ಭಾವ :— ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಿಷಯ. ಸ್ವಲ್ಪ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕಟ್ಟಿತು ಅಂದ್ರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಮದುವೇನೇ ನಿಂತು ಹೋಗಬಹುದು.

ಪುರೋಹಿತ :— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಆ! ಮದುವೆ! ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತೆ ?

ಭಾವ :— ನಿಲ್ಲೋದಿಲ್ಲ ಕಣ್ರಿ. ಎಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮೇಲಿದೆ ನೋಡಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ.

ಭಾವ :— ಈಗ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಒಂದು ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಪಾಪ! ಪಾಪ! ಹುಡುಗನ ಆಸೆ ಈಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವಾಗ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕು ಹೇಳಿ.

ಭಾವ :— ಅದೇ ಮತ್ತೆ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಏನಾಗಬೇಕು ಹೇಳಿಬಿಡಿ ಬೇಗ.

ಭಾವ :— ಅವನು ವರಪೂಜೆಗೆ ಹೊರಡೋದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಸಲ ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ ಹಟಾ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಪುರೋಹಿತ :— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಆ! ಏನು! ಹುಡುಗೀನ್ನೇ! ಈಗ! ವರ ಪೂಜೆಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿರೋವಾಗ ?

ಭಾವ :— ನೋಡಿ. ಸಮಯಾ ಸಂದರ್ಭ ಎಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡೋದು ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ನೋಡಿ. ಹುಡುಗ ಈಗಿನ ಕಾಲದೋನು.....

ಪುರೋಹಿತ :— ಅದು ಸರಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಿನ ಕಾಲದವರೇ ಆಗಲಿ. ಆದರೆ ಮೊದಲೇ ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ. ಅವರೇನು ತೋರಿಸೋ ದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂತಾ ಇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ಭಾವ :— ಏನೋ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಏನೋ ಆಯ್ತು. ಏನೋ ಫೋಟೋ, ಏನೋ ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಏನೋ ಆದದ್ದಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗಿನ ವಿಷಯ ನೋಡಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಅಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ! ಈ ಹುಡುಗನ ಆಸೆ ವಿಷಯ ಹೆಣ್ಣು-ನೋರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅವರೇನು ಅಂದುಕೊಂಡಾರು? ಹೆಣ್ಣಿನವ

ರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇನು ಹೊತ್ತು ಗೊತ್ತು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲವೆ?

ಭಾವ :— ನೀವು ಹೇಳೋ ಮಾತೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೂ ದೊಡ್ಡೋರು ಏನಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಗೋ ಕೆಲಸ ನಡಸಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಹಾಗಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮಿ. ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಭಾವ :— ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದದ್ದು ?

ಪುರೋಹಿತ :— (ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ, ಏನೋ ಹೊಳೆದಂತೆ) ಸ್ವಾಮಿ! ಒಂದು ವಿಷಯ. ಯಾರಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಡಕು ವರ್ತಮಾನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇನು ?

ಭಾವ :— (ಕುತೂಹಲದಿಂದ) ಅಂಥಾದ್ದೇನಾದ್ರೂ ಇದೆಯೇನಿ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, 'ಧರ್ಮರಾಜ, ಧರ್ಮರಾಜ' ಅಂತ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಹೊಗಳುತ್ತಿರೋ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ್ ಶಾಮರಾಯರ ಮನೆಲಿ ಒಡಕು....ಒಡಕು ಅಂದ್ರೇನು ಸ್ವಾಮಿ ಹುಚ್ಚು, ಹುಚ್ಚು.

ಭಾವ :— ಮನೆತನ ಒಳ್ಳೇದು. ಜನ ಒಳ್ಳೆವು. ಹುಡುಗೀನೂ ಲಕ್ಷಣವಂತೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ....

ಪುರೋಹಿತ :— (ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಲಕ್ಷಣವಂತೆ! ರತಿ. ರತಿಯಂಥ ಹುಡುಗಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಭಾವ :— ಸರಿ ಹಾಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಯೋಚನೆಯಾಕ್ರಿ? ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದ ರಾಯಿತು.

ಪುರೋಹಿತ :— ಯಾರಾದರೂ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೇನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಭಾವ :— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ಈ ಮದುವೆ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಪುರೋಹಿತ :— ನಾನಾತ್ಯಕ್ತ ಬಂದಿರೋದು.

ಭಾವ :— ಸರಿ ಮತ್ತೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತು ನಾನೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡ್ತೇನೆ; ಕೇಳಿ. ಮದುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೂಂತ ನಮ್ಮಿಷ್ಟ, ಅಲ್ಲ ಹುಡುಗನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸೋ ಭಾರ ನನಗಿರಲಿ. ಅದರಿ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರ ಮನಸ್ಸೇ ಒಂದು ರೀತಿ ನೋಡಿ, ಒಂದು ಹ್ವಣ ಅವರು ಬಂದು ಹೋಗಲಿ ಅಷ್ಟೆ. ಮತ್ತೂ, ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿನಾ ಇನ್ನಾರಿಂದಲೂ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗೋದಲ್ಲ, ಆಗೋದಲ್ಲಾಂತ.

ಪುರೋಹಿತ :— (ಅಸುಮಾನದಿಂದ) ಅವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೇನು ಸ್ವಾಮಿ, ರೇಗಿ ಬಿಟ್ಟು ?

ಭಾವ :— ಅದರಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇರೋದು ಮತ್ತೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ. ಅವರನ್ನು ಕರಸ್ತಾ ಇರೋದು ಮದುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸೋದಕ್ಕಲ್ಲ, ನಡಸೋದಕ್ಕೆ 'ಅಂತನ್ನೋ ವಿಷಯಾನ್ನು ಅವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಂದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬರೋ ಭಾರ ನಿಮ್ಮದು.

ಪುರೋಹಿತ :— ಏನೋಪ್ಪ ಹೋಗಂತೂ ಹೋಗ್ತೇನೆ.

ಭಾವ :— ಇಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ಇದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಶಾಮರಾಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅವರೂ ಗುಟ್ಟಾಗೇ ಬಂದು ಹೋಗಲಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಏನೋಪ್ಪ, ದೇವರೇ ಸರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಭಾವ :— ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ ಹೋಗಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಹೂ (ಹೋಗುವನು)

ಭಾವ :— ಅಬ್ಬ ! ಈ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಗಿಲೀಟು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನೋಡಿದಿಯೇನೋ ರಾಮು, ನಿನ್ನ ಹಟದ ಪ್ರಭಾವಾನ.

ರಾಮು :— (ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಏನೋ ಪೇಪರ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದವನು) ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಲಿ (ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ) ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗೋಲ್ಲ, ಭಾವ.

ಭಾವ :— ಲೋ ! ನಂಗೆ ಕಲಿಸೋದಕ್ಕೆ ಬರ್ರೆಯೇನೋ ಆ ಹೊಗಳಿಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿದು..

ರಾಮು :— ಆದಿರಲಿ ಭಾವಾ ! ಈಗೇನೋ ದಾಳ ಉರುಳಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು ಅನ್ನು. ಯಾವಾಗರ ಬೀಳುತ್ತೋ ನೋಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ.... ಅಲ್ಲಾ ಒಂದು—ವೇಳೆ ಅವರೇನಾದ್ರೂ “ಉಹು. ಅಂದುಬಿಟ್ಟಿ” ?

ಭಾವ :— ಉತ್ತರ ಬರಲಿ ತಾಳೋ, ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ.

ರಾಮು :— ಅದು ಸರಿ. ಈಗ ಅಕ್ಕ ಏನೋ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಅದೇನು ಗಲಾಟೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೋ.

ಭಾವ :— ಹೌದು ಕಣೋ ರಾಮು. ಅವಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಡ ಅಂತ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿ ಕಳಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ರಾಮು :— ಅಮ್ಮ ಏನೋ ಮನೇಲಿಲ್ಲ. ಕರೆಯೋದಕ್ಕೋ ಏನೋ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಒಳಗಡೆ ಏನೋ ಅಪ್ಪನ ಸದ್ದು ರೇಗಾಟ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೋ ಏನೋ.

ಭಾವ :— ಹೇಳಲಿ ಸುಮ್ಮನಿರು. ನೀನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಡಸುತನ ತೋಗೊ. ಈಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ಯಾವಾಗ ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯಬೇಕು.

ರಾಮು :— ಅವನೇ ಬರ್ರಾ ಇದ್ದ ಹಾಗಿದೆ.

[ರಾಮು ತಂದೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು. ಅವನಿಗೆ ೫೫-೬೦ ರ ವಯಸ್ಸು ಆದರೂ ದೃಢವಾದ ಮೈಕಟ್ಟು. ಬಲವಾದ ನರಿತ ಮೀಸೆ. ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆ ದರ್ಪವಾಣಿಯಿಂದಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ.]

ತಂದೆ :— ಏನೋ ರಾಮು ! ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಂತೆ. ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಅದು ?

ರಾಮು :— (ಸಣ್ಣ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಏನೂ ಇಲ್ಲವ್ವ.

ತಂದೆ :— ಈಗ ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಂದೆಯೇನೋ ?

ರಾಮು :— (ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಹೂ.

ತಂದೆ :— ಹೂ. ಹೂ. ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀಯೋ ? ಹಿರೇರ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇನೋ ನಿಂಗೆ ?

ಭಾವ :— ಮಾನ ! ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪೋಲೀಸುದರ್ಪನ

ಅವನ ಮೇಲೆ ಬೀರೀ ಬೀರೀ ಅವನ ಗಂಡಸುತನಾನ್ನೇ ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮದುವೆಯಾಗೋ ಕುಡುಗ, ತಾನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಾಯೋತನಕಾ ಸಂಸಾರ ನಡಸಬೇಕಾದ ಹೊಡತೀನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಿ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿ.

ತಂದೆ :— ನೋಡೋದಿದ್ದ್ರೆ ಅವತ್ತೇ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೇ ನೋಡೋದು ಫೋಟೋನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲವೆ ?

ಭಾವ :— ಫೋಟೋನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೋ ಸರಿ. ಮಾವ, ಆದರೆ ಮದುವೆ ಆಗೋದು ಹುಡುಗೀನ್ನು. ಅವಳನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ತಂದೆ :— ಅದೇನೋ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರು ಕೆಟ್ಟು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನೋಡೀ ನೋಡೀ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವೆ ? ನೀನು ನೋಡಿದ್ದೆ ಯಾ ಮೊದಲು ?

ಭಾವ :— ನಿಮ್ಮ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಕಾಲ, ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು ಬಿಡಿ ಮಾವ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ನವನಾಗರೀಕತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರೋ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗೀನ್ನು-ನೋಡದೆ ಅದಂಥಾ ಮದುವೆ.

ತಂದೆ :— ಹಾಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ್ರೆ ಅವತ್ತೇ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಂತೇನೆ.

ಭಾವ :— ನೀವು ಅವನಿಗೊಂದು ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತಾನೆ.

ತಂದೆ :— ನಾನೇನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡೋದು. ಫೋಟೋ ಕಳಿಸಿದಾಗ ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಂದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬರಬೇಕೆ ?

ರಾಮು :— (ಅವರ ಜಗಳ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು), ಈಗೇನಪ್ಪಾ ನೀನು ಹೇಳೋದು ?

ತಂದೆ :— ನೀನು ನೋಡಿದೆಯೋ ಬಿಟ್ಟೆಯೋ ಅದೊಂದು ಘಟ್ಟ ಕಳೆದು ಹೋಯ್ತು. ಮದುವೆಗೆ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ತಪ್ಪು.

ಭಾವ :— ಅದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪು ಮಾವ ? ಹುಡುಗನಿಗೆ ತಾನು ಮದುವೆ ಯಾಗೋ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಇಡೆಂತಹ ಮದುವೆ ?

ತಂದೆ:— ಇಗೋ ನನ್ನ ರೇಗಿಸಬೇಡ್ರಿ, ನೀವು ಹುಡುಗರು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದು
ಅದೆಲ್ಲಾ ಗೌರವ ಅಲ್ಲ. (ರಾಮೂ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ರಾಮೂ!

ರಾಮು:— ಏನವ್ವಾ.

ತಂದೆ:— ನನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಂಬಿ ಇದ್ಯೋ ಇಲ್ಲೋ ಹೇಳು.

ರಾಮು:— ಇದೆಯವ್ವಾ

ತಂದೆ:— ಸರಿ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು. ಹುಡುಗಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.
ಸುಂದರವಾಗಿದೆ, ಯಾರೂ ಬೇಡ ಅನ್ನೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾತು
ನಂಬು. ನಾನದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ರಾಮು:— ಅದೇನೋ ಸರೀವ್ವ.

ತಂದೆ:— ದೊಡ್ಡ ವಂಶ. ಒಳ್ಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರ ಮನೆ ಹುಡುಗಿ.

ರಾಮು:— ಹೂ.

ತಂದೆ:— (ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ) ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ
ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಖುಡಿತ
ವಾಗಿ ಹೇಳೋನೆ. ನೀನು ನೋಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ
ಅವಳ ರೂಪ, ವಂಶ ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊ
ತ್ತೇನೆ. ನಮಗೂ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಈ
ಪೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗೀನ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಿಸಿ ಅಂತಂದ್ರೆ,
ಅವರೇನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾರು? ನಮ್ಮ ಮಾನ ಎಲ್ಲೆಗೆ ಬಂತು?
ನೀನೂ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದ ಹುಡುಗ, ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡು. ನಮಗೂ
ಗೌರವ ಕೊಡು. ನೀನೂ ಗೌರವ ಸುವಾದಿಸು.

ರಾಮು:— ಅದೇನೋ ಹೋಗಲಿ ಸರಿ. ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ ಅಂದ್ರೆ ಅದಕ್ಕೂ
ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲವ್ವ.

ತಂದೆ:— ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಹಾಗಂದ್ರೇನೋ!

ಭಾವ:— ನೋಡಿ ಮಾವಾ, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ರ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಏನು! ನಡೆ
ದಿರೋ ವಿಷಯಾನ ಹೇಳಿ ಬಿಡೋವೆ. ಈವಾಗಾಗ್ಲೇ 'ಹುಡುಗಿನ್ನ
ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಿಸಿಡಿ' ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ.
ಇನ್ನೇನು ಅವರೂ ಬರೋ ಹೊತ್ತು.

ತಂದೆ:— (ಅಶ್ಚರ್ಯ ಕೋಪಗಳೊಡನೆ) ಆ! ಏನು ಏನು! ಆಗಲೇ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗು ಸಹವಾಸ, ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗು. ದೊಡ್ಡೋರು ಇನ್ನೀ ಮನೇಲಿರೋದೇ ತಪ್ಪು. ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿಕೆ ಕಳಕೊಂಡ ಮನೇಲಿ ನಾವಿನ್ನಿರಬಾರದು.

ಭಾವ:— ಅದದ್ದು ಆಗಿಹೋಯ್ತು ಮಾವ.

ತಂದೆ:— ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮುಖಾನ್ವ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತೋರಿಸಲಿ.

ಭಾವ:— ನೋಡಿ ಮಾವ. ನಾ ನಿಮಗೊಂದುಪಾಯ ಹೇಳ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ನಿಮಗೂ ಅಪಖ್ಯಾತಿ ತಪ್ಪುತ್ತೆ. ಯಜಮಾನಿಕೇನೂ ಉಳಿಯುತ್ತೆ.

ತಂದೆ:— ಏನದು?

ಭಾವ:— ನೀವೀಗ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡಿ, ನಿಮಗೆ ಈ ವಿಷಯಾನೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಇರಿ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಬಿಡ್ತೇವೆ.

ತಂದೆ:— ಹೌದು! ಅವರು ಈಗ ಬರ್ತಾರೋ?

ಭಾವ:— ಬಂದರೆ ಸರಿ. ಬರದೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನೀವಿದ್ದೀ ಇದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಬೈದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸೋಕೆ.

ರಾಮು:— (ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ) ಒಳ್ಳೆ Diplomat ಕಣೋ ಭಾವ ನೀನು.

ತಂದೆ:— (ರೇಗಿ) ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ ಸಾಕು. ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗು, ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗು.

ಭಾವ:— ಅವರು ಬಂದಾರು. ನೀವು ಹೊರಡಿ ಮತ್ತೆ.

ತಂದೆ:— ಇಗೋ ಹೊರಟೆ. (ಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು) ಅಂದಹಾಗೆ ಯಾರ ಕೈಲಿ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ರಾಮು:— ಭಾವ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಋಷಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತಂದೆ:— ಸರಿ. ನಾನು ಹೊರಡ್ತೇನೆ ಇನ್ನು. (ಭಾಸನಿಗೆ) ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ನಿಂದೇ.

ಭಾವ:— ನೀವಾ ಯೋಚನೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಮಾವಾ. ರಾಮು ಹೆಣ್ಣೊಪ್ಪಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ಈ ದಿನ ಇನ್ನರ್ಧ ಘಂಟೆಯೊಳಗೆ ವರಪೂಜೆ ನಡಸಿ ನಾಳೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸೋ ಭಾರ ನನ್ನದಿರಲಿ.

ತಂದೆ :— ಏನೋ ದುಡುಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹುಷಾರಾಗಿರಿ. (ಹೋಗುವನು)

ರಾಮು :— ಇಷ್ಟೊತ್ತೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತುಲ್ಲೇ ಭಾವಾ.

ಭಾವ :— ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲೇನು ಗಲಾಟೆನೋ, ತುಂಬ ರಗಳೆ ರಾಧಾಂತ ಆಗಿರಬೇಕು ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡ ಬೇಕು ಅಂತಂದ್ರೆ, ಅವರೇನಂದುಕೊಂಡಾರು. ಅವರಿಗೂ ಸಂಶಯ. ಮದುವೆ ನಡೆಯುತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ಅನ್ನೋ ಹೆದರಿಕೆ.

ರಾಮು :— ಏನೋ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿದ್ದರೇ ಆಗಿತ್ತು ಅಂತಾ ಅನಿಸ್ತಾ ಇದೆ ಈಗ.

ಭಾವ :— ಅಗೋ ಅದಕ್ಕೇ ಹುಡುಗು ಸಹವಾಸ ಅನ್ನೋದು. ಆವಾಗ ಹಾಗಂದಿ. ಈಗ ಹೀಗಂತಿ. ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರೆಮನಸ್ಸಿರಬಾರದು.

ರಾಮು :— ಏನೋ ಆಯಿತಲ್ಲ. ಬಿಡು ಭಾವಾ. ಇಗೋ ! ಪುರೋಹಿತರೂ ಬಂದರಲ್ಲ.

[ಪುರೋಹಿತ ಅವಸರವಶವಾಗಿ ಬರುವನು.]

ಪುರೋಹಿತ :— ಸಾಕಪ್ಪಾ ಸಾಕು ಈ ರಾಯಭಾರ.

ಭಾವ :— ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ. ಏನು ಹಣ್ಣೋ ಕಾಯೋ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ನಾನು ಕೈ ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಕಾಯಿ ಅಂತ ಉಂಟೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಹಣ್ಣೇ.

ರಾಮು :— ಸಂತೋಷ.

ಭಾವ :— ಬೀಗರು ಏನಂದ್ರು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಏನು ಹೇಳಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದೆ ಕಲಿತ ಬುದ್ಧಿಯೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚಾಯ್ತು.

ಭಾವ :— ನೀವು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅಂತ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ?

ರಾಮು :— ಹಾಗಾದರೆ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಏನು ಮಾತು ಹೇಳ್ತೀ ಮಗು. ಯಾರಾದರೂ ಒಪ್ಪೋ ಮಾತೇ ಹೇಳು.

ರಾಮು :— ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿದರು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ನಡೆಯಿತು ನೋಡು ಮಗು.

ರಾಮು :— ಚಮತ್ಕಾರ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಹೂ.

ಧಾವ :— ಏನದು ಹೇಳಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ನೋಡಿ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯಾನೆಲ್ಲಾ ಶಾಮರಾಯರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ರೇಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನೆಷ್ಟೋ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ನಿಂತು ಹೋಗೋ ಪ್ರಸ್ತಾವಾನೂ ಒತ್ತು ಕಡೆಗೂ ಅವರೇನೋ 'ಪುರೋಹಿತರೆ! ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನ ಪಡಿಸುವ ವರ ಸಂಬಂಧ ಬೇಡಲೇಬೇಡ, ನಾನು ಹುಡುಗಿನ್ನು ಕರೆತರುವುದಿಲ್ಲ' ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಡಿದ. ಅಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಇತರರೂ ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಧಾವ :— ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯ್ತೆ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಮೊದಲು ನಾನೇನೋ ಶಾಮರಾಯರೊಬ್ಬರಿಗೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ರೇಗಾಡಿದರು. ಅದು ಅವರ ಬಂಧು-ಬಳಗಗಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ 'ಇದೇನು ಶುದ್ಧ ಅವಮಾನ' ಅಂತ ಕೂಗಾಡಿದರು.

ಧಾವ :— ಆ ಮೇಲೆ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಆಗಲೇ ನೋಡಿ ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ನಡೆದದ್ದು.

ರಾಮು :— ಏನದು (ಸುತೂಹಲದಿಂದ) ಏನದು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಅವರ ಮಗು ...

ರಾಮು :— ಯಾರು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಮದುವೆ ಹುಡುಗಿ, ರತ್ನ....

ರಾಮು :— (ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ) ಹೂ ಏನು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ರತ್ನ.... ಎಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತಳು ಅಂತೀರಿ.

ರಾಮು :— ಹೂ.

ಪುರೋಹಿತ :— ತಂದೆ ಹತ್ರ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಂಡಳು. 'ಅಪ್ಪಾ ! ನೀನೇನೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದೆ ನಾನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳ್ತೇನೆ, ಅದ್ದು.

ರಾಮು :— ಹೂ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಕಡೇನೇ ನೋಡಿದರು. ಶಾಮರಾಯರು ಮಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ' ಹೇಳು ಮಗು, ನನ್ನ ಹತ್ರ ಯಾಕಮ್ಮಾ ಸಂಕೋಚ ಸಿಂಗಿ ' ಅಂದ್ರು. ಆಗ ರತ್ನಾ ನಾಚುತ್ತಾ ನಾಚುತ್ತಾ ನೋಡಪ್ಪಾ, ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸೋದ್ರಿಂದ ಅವರಿಗಿಂತ ನಮಗೇ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟ ಅಂತೇನೆ, ಅಂದ್ರು. ಶಾಮರಾಯರು ಏಕೆ ಮಗು, ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಆದೀತೆ. ಅದರ ವಿಷಯ ನೀನೇನೂ ಯೋಚಿಸ್ಬೇಡ. ಸರಿಯಾದ ಗೌರವಸ್ಥರ ಮನೆಗೆ ನಿನ್ನ ಸೇರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂದರು. ರತ್ನ ' ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ನಾಲ್ಕು ಜನ ನೋಡುವಷ್ಟು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರು ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಿದರೆ ' ಅಂದ್ರು.

ಭಾವ :— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಆ ! ಹಾಗಂದೆ ! (ರಾಮನಿಗೆ) ಭಲಾರೆ ಹುಡುಗಿ ಕಣೋ ರಾಮು. ಅವಳಿಗೂ ಒಂದು ಸಲ ಗಂಡನ್ನು ನೋಡೋಣ ಅನಿಸಿರಬೇಕು, ಏನಂತಿ ?

ರಾಮು :— ಅನಿಸಿರಬಹುದು.

ಭಾವ :— ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತೆ. ಅವಳಿಗೂ ಕುತೂಹಲ ಆಸೆ, ನ್ಯಾಯವೇ. ಅದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಳು ಕಣೋ, ನಾನೇನೋಂತಿದ್ದೆ.

ರಾಮು :— ನಿಜ.

ಭಾವ :— ಆ ಮೇಲೆ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಆ ಮಾತು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಿತು ನೋಡಿ. ಅದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ, ಮಗಳ ಮಾತನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ತಾಯಿ, ಗಂಡನ ಕಿವಿಲಿ ' ಮಗು ಇಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿರೋ ಸಂಬಂಧಾನ್ನು ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಅಂತ ಏನೋ ಕುಂಟು ನೆಪ ತೆಗೆದು ಮುರೀಬೇಡಿದೆ-ಹೋಗಲಿ, ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡೋಣ ' ಅಂದ್ರು.

ಭಾವ:— ಸರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ?

ಪುರೋಹಿತ:— ಆ ಮೇಲೇನು, ಹೊರಟಿದ್ದೇ.... ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು.

ಭಾವ:— ಏನು ?

ಪುರೋಹಿತ:— ಅಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹುಡುಗಿ ಅವರ ತಂದೆ ಶಾಮರಾಯರು ಇಬ್ಬರೇ ಬರತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆ ಕೂತಿದ್ದು ಹೊರಟುಹೋಗ್ತಾರೆ. ನೃಥಾ ಮಾತುಕಥೆ ಆಡಬೇಡಿ, ಅವರಿಗೆ ರೇಗಿದೆ.

ಭಾವ:— ಆಗಲಿ. ಆಪ್ತೇ ಸಾಕು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆ ಬಂದು ಕೂತು ಹೊರಟು ಹೋಗಲಿ. ಏನೋ ಹುಡುಗುತನ ಆಸೆ. ಯಾವಾಗ ಬರತ್ತಾರೆ ?

ಪುರೋಹಿತ:— ಆಗೋ ! ಒಂದೇ ಬಂದ್ರಲ್ಲ.

[ಶಾಮರಾಯರು ರತ್ನಾ ಬರುವರು. ರತ್ನ ಸುಮಾರು ೧೫-೧೬ ವರ್ಷದ ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆ. ಬೆಳ್ಳಗೆ ತೆಳ್ಳಗೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಹೊಸಕಾಲದ ಸಿಲ್ಕಿನಸೀರೆ, ಅಕ್ಕಿ ಒಪ್ಪುವ ಕುಪ್ಪುಸ. ಕಿವಿಗೆ ಇಳಿ ಬಿದ್ದ ಲೋಲಕು. ಓರೆ ಬೈತಲೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಒಳ್ಳೆ ರೂಪವತಿ. ಶಾಮರಾಯರು ಸುಮಾರು ೪೦ ವರುಷದ ಕೆಂಪಗೆ ತೆಳ್ಳಗಿರುವ ಅಳು. ಅವರೂ ರೂಪವಂತರೇ. ಅವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ರಾಮು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವನು. ಶಾಮರಾಯರು ಒಳಗೆ ಬಂದವರೇ ಅವನಕಡೆ ಒಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ನೋಟವನ್ನು ಬೀರುವರು]

ಭಾವ:— ಬನ್ನಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.

[ಶಾಮರಾಯರು ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವರು. ರತ್ನ ಅಲ್ಲೇ ಹಾಸಿದ್ದ ಇಮಾಖಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಓರಣವಾಗಿ ಕೂಡುವಳು. ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ರಾಮು ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರತ್ನಳನ್ನು ನೋಡುವನು ರತ್ನಳೂ ಸಹ ಅವನನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವಳು. ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ನಿರವ]

ಪುರೋಹಿತ:— (ಶಾಮರಾಯರು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡಲು) ಇನ್ನು ನಾವು ಬರೋಣವೆ ?

ಭಾವ:— (ರಾಮು ಕಡೆ ನೋಡಿ ಅವನು 'ಹೂ' ಎಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಲು) ಹೂ, ಆಗಬಹುದು.

[ರತ್ನ, ಶಾಮರಾಯರು—ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು. ಪುರೋಹಿತನೂ ಅವರೊಡನೆಯೇ ಹೋಗುವನು.)

ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ನಿಶ್ಯಬ್ದ. ಭಾವ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟುಹೋದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವನು]

ಭಾವ :— (ನಗುತ್ತ) ಏನಂತೀಯೋ ರಾಮನಾ ? ಒಪ್ಪಿದ್ದೀಯೇನೋ ?

ರಾಮನು :— (ನಗುವನು)

ಭಾವ :— ಏಕೆ ಒಪ್ಪೀಯೆ ಪಾಪ ! ಅಂಥಾ ಹುಡುಗೀ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋಕೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಏನಂತಿ ?

ರಾಮನು :— ಒಪ್ಪಿದೆ ನೋಡು ಭಾವನಾ. ಆದರೆ... ..

ಭಾವ :— ಏನೋ ತಿರುಗಿರೇ—ಂತ ರಾಗಾ ?

ರಾಮನು :— ಏನೂ ಇಲ್ಲಾನ್ನು. ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಂತ ಹುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಪುನಃ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಭಾವ :— ಹುಡುಗರೇ ಹಾಗೆ. ಮೊದಲು ತಾವು ಹಿಡಿದದ್ದೇ ಹುಟ್ಟಿ. ಆ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಹೂ. ಏನೋ ಆಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಬಿಡು.

ರಾಮನು :— (ಪಾಗೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ) ಅಲ್ಲಾ. ಆ ಹುಡುಗಿ ಮುಖ ನೋಡಿದೆಯಾ ಭಾವನಾ ?

ಭಾವ :— ಏಕೆ ? ನೋಡಿದೆ.

ರಾಮನು :— ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಹೇಳು ?

ಭಾವ :— ಸೌಂದರ್ಯ.

ರಾಮನು :— ಅದು ಸರಿ. ಜೊತೆಗೆ ?

ಭಾವ :— ಇನ್ನೇನು ?

ರಾಮನು :— ಅಸಮಾಧಾನ.

ಭಾವ :— ಅಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆ.

ರಾಮನು :— ಅಲ್ಲ, ಅಸಮಾಧಾನ.

ಭಾವ :— ಏಕೋ ಅಸಮಾಧಾನ ?

ರಾಮನು :— ನಾವು ಕರೆಸಿ ನೋಡಿದ್ದಕ್ಕೆ.

ಭಾವ :— ಈಗಿಂದ ಇಷ್ಟು ತೆದರಿಕೆ ಏನೋ ? ಹೆಂಡತಿ ಅಂದ್ರೆ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ನಡೆಯಿತು ನೋಡು ಮಗು.

ರಾಮು :— ಚಮತ್ಕಾರ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಹೂ.

ಧಾವ :— ಏನದು ಹೇಳಿ.

ಪುರೋಹಿತ :— ನೋಡಿ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯಾನೆಲ್ಲಾ ಶಾಮರಾಯರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ರೇಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನೆಷ್ಟೋ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ನಿಂತು ಹೋಗೋ ಪ್ರಸ್ತಾವಾನೂ ಒತ್ತು ಕಡೆಗೂ ಅವರೇನೋ 'ಪುರೋಹಿತರೆ! ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನ ಪಡಿಸುವ ವರ ಸಂಬಂಧ ಬೇಡಲೇಬೇಡ, ನಾನು ಹುಡುಗಿನ್ನು ಕರೆತರುವುದಿಲ್ಲ' ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಡಿ, ಅಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಇತರರೂ ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಧಾವ :— ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯ್ತು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಮೊದಲು ನಾನೇನೋ ಶಾಮರಾಯರೊಬ್ಬರಿಗೇ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ರೇಗಾಡಿದರು. ಅದು ಅವರ ಬಂಧು-ಬಳಗಗಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ 'ಇದೇನು ಶುದ್ಧ ಅವಮಾನ' ಅಂತ ಕೂಗಾಡಿದರು.

ಧಾವ :— ಆ ಮೇಲೆ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಆಗಲೇ ನೋಡಿ ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ನಡೆದದ್ದು.

ರಾಮು :— ಏನದು (ಕುತೂಹಲದಿಂದ) ಏನದು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಅವರ ಮಗು ...

ರಾಮು :— ಯಾರು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಮದುವೆ ಹುಡುಗಿ, ರತ್ನ....

ರಾಮು :— (ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ) ಹೂ ಏನು ?

ಪುರೋಹಿತ :— ರತ್ನ.... ಎಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತಳು ಅಂತೀರಿ.

ರಾಮು :— ಹೂ.

ಪುರೋಹಿತ :— ತಂದೆ ಹತ್ರ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಂಡಳು. 'ಅಪ್ಪಾ! ನೀನೇನೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದೆ ನಾನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳ್ತೇನೆ, ಅದ್ದು.

ರಾಮು :— ಹೂ.

ಪುರೋಹಿತ :— ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಕಡೇನೇ ನೋಡಿದರು. ಶಾಮರಾಯರು ಮಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ' ಹೇಳು ಮಗು, ನನ್ನ ಹತ್ರ ಯಾಕಮ್ಮಾ ಸಂಕೋಚ ನಿಗೆ' ಅಂದ್ರು. ಆಗ ರತ್ನಾ ನಾಚುತ್ತಾ ನಾಚುತ್ತಾ ನೋಡಪ್ಪಾ, ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸೋದ್ರಿಂದ ಅವರಿಗಿಂತ ನನುಗೇ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟ ಅಂತೇನೆ, ಅಂದ್ರು. ಶಾಮರಾಯರು ಏಕೆ ಮಗು, ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಆದೀತೆ. ಅದರ ವಿಷಯ ನೀನೇನೂ ಯೋಚಿಸ್ಬೇಡ. ಸರಿಯಾದ ಗೌರವಸ್ಥರ ಮನೆಗೆ ನಿನ್ನ ಸೇರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂದರು. ರತ್ನ ' ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಅಲ್ಲವ್ವಾ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ನಾಲ್ಕು ಜನ ನೋಡುವಷ್ಟೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವರು ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಿದರೆ ' ಅಂದ್ರು.

ಭಾವ :— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಆ ! ಹಾಗಂದಳೆ ! (ರಾಮನಿಗೆ) ಭಲಾರೆ ಹುಡುಗಿ ಕಣೋ ರಾಮು. ಅವಳಿಗೂ ಒಂದು ಸಲ ಗಂಡನ್ನು ನೋಡೋಣ ಅನಿಸಿರಬೇಕು, ಏನಂತಿ ?

ರಾಮು :— ಅನಿಸಿರಬಹುದು.

ಭಾವ :— ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹುಡುಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತೆ. ಅವಳಿಗೂ ಕುತೂಹಲ ಆಸೆ, ನ್ಯಾಯವೇ. ಆದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಳು ಕಣೋ, ನಾನೇನೋಂದಿದ್ದೆ.

ರಾಮು :— ನಿಜ.

ಭಾವ :— ಆ ಮೇಲೆ ?

ಪುರೋಹಿತ :— ಆ ಮಾತು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಿತು. ನೋಡಿ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆಗ, ಮಗಳ ಮಾತನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ತಾಯಿ, ಗಂಡನ ಕಿವಿಲಿ ' ಮಗು ಇಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಪಟ್ಟಿರೋ ಸಂಬಂಧಾನ್ನು ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಅಂತ ಏನೋ ಕುಂಟು ನೆಪ ತೆಗೆದ್ರು ಮುರೀಬೇಡಿಲ್ಲದ್ರೆ-ಹೋಗಲಿ, ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡೋಣ ' ಅಂದ್ರು.

ಭಾವ:— ಸರಿ. ಆ ಮೇಲೆ?

ಪುರೋಹಿತ:— ಆ ಮೇಲೆನು, ಹೊರಟಿದ್ದೇ.... ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು.

ಭಾವ:— ಏನು?

ಪುರೋಹಿತ:— ಅಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹುಡುಗ ಅವರ ತಂದೆ ಶಾಮರಾಯರು ಇಬ್ಬರೇ ಬರ್ಮಾರೆ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆ ಕೂತಿದ್ದು ಹೊರಟುಹೋಗ್ತಾರೆ. ನೃಥಾ ಮಾತುಕಥೆ ಆಡಬೇಡಿ, ಅವರಿಗೆ ರೇಗಿದೆ.

ಭಾವ:— ಆಗಲಿ. ಆಪ್ತೇ ಸಾಕು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆ ಬಂದು ಕೂತು ಹೊರಟು ಹೋಗಲಿ. ಏನೋ ಹುಡುಗುತನ ಆಸೆ. ಯಾವಾಗ ಬರ್ಮಾರೆ?

ಪುರೋಹಿತ:— ಆಗೋ! ಬಂದೇ ಬಂದ್ರಲ್ಲ.

[ಶಾಮರಾಯರು ರತ್ನ ಬರುವರು. ರತ್ನ ಸುಮಾರು ೧೫-೧೬ ವರ್ಷದ ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆ. ಬೆಳ್ಳಗೆ ತೆಳ್ಳಗೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಹೊಸಕಾಲದ ನಿಶ್ಚಿನಸೀರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಕುಪ್ಪುಸ. ಕಿವಿಗೆ ಇಳಿ ಬಿದ್ದ ಲೋಲಕು. ಓರೆ ಬೈತಲೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಒಳ್ಳೆ ರೂಪವತಿ. ಶಾಮರಾಯರು ಸುಮಾರು ೪೦ ವರುಷದ ಕೆಂಪಗೆ ತೆಳ್ಳಗಿರುವ ಅಳು. ಅವರೂ ರೂಪವಂತರೇ. ಅವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ರಾಮು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವನು. ಶಾಮರಾಯರು ಒಳಗೆ ಬಂದವರೇ ಅವನಕಡೆ ಒಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ನೋಟವನ್ನು ಬೀರುವರು]

ಭಾವ:— ಬನ್ನಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.

[ಶಾಮರಾಯರು ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವರು. ರತ್ನ ಅಲ್ಲೇ ಹಾಸಿದ್ದ ಜಮಖಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಓರಣವಾಗಿ ಕೂಡುವಳು. ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ರಾಮು ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರತ್ನನನ್ನು ನೋಡುವನು ರತ್ನಳೂ ಸಹ ಅವನನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವಳು. ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ನಿರವ]

ಪುರೋಹಿತ:— (ಶಾಮರಾಯರು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡಲು) ಇನ್ನು ನಾವು ಬರೋಣವೆ?

ಭಾವ:— (ರಾಮು ಕಡೆ ನೋಡಿ ಅವನು 'ಹೂ' ಎಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಲು) ಹೂ, ಆಗಬಹುದು.

[ರತ್ನ, ಶಾಮರಾಯರು—ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು. ಪುರೋಹಿತನೂ ಅವರೊಡನೆಯೇ ಹೋಗುವನು.]

ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ನಿಶ್ಚಯ. ಭಾವ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟುಹೋದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವನು]

ಭಾವ :— (ನಗುತ್ತ) ಏನಂತೀಯೋ ರಾಮನಾ ? ಒಪ್ಪಿದ್ದೀಯೇನೋ ?

ರಾಮನು :— (ನಗುವನು)

ಭಾವ :— ಏಕೆ ಒಪ್ಪಿಯೆ ಪಾಪ ! ಅಂಥಾ ಹುಡುಗೀ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋಕೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಏನಂತಿ ?

ರಾಮನು :— ಒಪ್ಪಿದೆ ನೋಡು ಭಾವನಾ. ಆದರೆ... ..

ಭಾವ :— ಏನೋ ತಿರುಗಿರೇ—ಂತ ರಾಗಾ ?

ರಾಮನು :— ಏನೂ ಇಲ್ಲಾನ್ನು. ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಂತ ಹಟ ಹಿಡಿಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಪುನಃ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಭಾವ :— ಹುಡುಗರೇ ಹಾಗೆ. ಮೊದಲು ತಾವು ಹಿಡಿದದ್ದೇ ಹಟ. ಆ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಹೂ. ಏನೋ ಆಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಬಿಡು.

ರಾಮನು :— (ಪಾಗೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ) ಅಲ್ಲಾ. ಆ ಹುಡುಗಿ ಮುಖ ನೋಡಿದೆಯಾ ಭಾವನಾ ?

ಭಾವ :— ಏಕೆ ? ನೋಡಿದೆ.

ರಾಮನು :— ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಹೇಳು ?

ಭಾವ :— ಸೌಂದರ್ಯ.

ರಾಮನು :— ಅದು ಸರಿ. ಜೊತೆಗೆ ?

ಭಾವ :— ಇನ್ನೇನು ?

ರಾಮನು :— ಅಸಮಾಧಾನ.

ಭಾವ :— ಅಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆ.

ರಾಮನು :— ಅಲ್ಲ, ಅಸಮಾಧಾನ.

ಭಾವ :— ಏಕೋ ಅಸಮಾಧಾನ ?

ರಾಮನು :— ನಾವು ಕರೆಸಿ ನೋಡಿದ್ದಕ್ಕೆ.

ಭಾವ :— ಈಗಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆ ಏನೋ ? ಹೆಂಡತಿ ಅಂದ್ರೆ ?

ರಾಮು :— ಹೆದರಿಕೆ ಆಲ್ಲ ಭಾವಾ, ನಾಳೆ ಅವಳೂ ನಾನೂ ಬದುಕಿರೋ
ತನಕಾ ಹಂಗಿಸದೆ ಇರುತ್ತಾಳೆಯೆ ?

ಭಾವ :— ಹಂಗಿಸಿದರೆ ಹಂಗಿಸಲಿ. ಅದೂ ಒಂದು ಸಂತೋಷ.

ರಾಮು :— ಅದು ಸರಿ ಅನ್ನು.....ಇನ್ನೂ ಈ ಪುರೋಹಿತ ಏಕೆ
ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಂತೇನೆ.

ಭಾವ :— ಓಹೋ! ವರಪೂಜೆಗೆ ಬಹಳ ಆತುರವಾಗಿದ್ದಿ ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ.

ರಾಮು :— (ನಗುತ್ತಾ) ಹೂ! ಆಗೋದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿಹೋಗಲಿ ಬೇಗ.

ಭಾವ :— (ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ) ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈಹಿಡಿದೇನು ಅಂತಿದ್ದೀ
ಅಲ್ಲವೇ ?

ರಾಮು :— (ಸಡಗರದಿಂದ) ನಿಜವಾಗು. ನೀನೇನಂತಿ ಭಾವಾ. ಹುಡುಗಿ
ಅಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ಭಾವ :— ನಿಜ, ತಕ್ಕವಳು. ಒಳ್ಳೆ ಸುಂದರಿ. ಬುದ್ಧಿ ಚುರುಕು. ನೋಟ
ತೀಕ್ಷ್ಣ. ರೂಪ ಅಕರ್ಷಕ. ದುಂಡುಮುಖ ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣು. ರಂಗಿನ
ತುಟ.....

ರಾಮು :— (ನಡುವೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ) ಸಾಕು ಸಾಕು ಭಾವಾ ಸಾಕು
ವರ್ಣನೆಗೆ ಹೊರಟರೆ ನೀನಾವ ಕವಿಗೆ ಕಡಮೆ ?

ಭಾವ :— ಹೂ, ನಡೆಯಲಿ! 'ಶುಭಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ' ನಡೆಯಲಿ.

ತಂದೆ :— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಏನು ರಾಮೂ! ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿತೋ! ಹುಡುಗೀನ್ನು
ನೋಡಿದ್ದಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲೋ ಎಂತಿ ?

ಭಾವ :— ಏನಂತಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಪುರೋಹಿತರು ಏಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಅಂತಿದ್ದಾನೆ

ತಂದೆ :— ಹುಡುಗೀನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ತಾನೇಪ್ಪ ಹಾಗಾದರೆ.

ರಾಮು :— ಹೂ.

ತಂದೆ :— ಸರಿ. ಒಂದು ಗಂಡಾಂತರ ಕಳಿತು. ಮಾನ ಉಳಿತು. ಆದರೆ....

ರಾಮು :— ಏನು ?

ತಂದೆ :— ನಿನ್ನಾವ ಎನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಆಸಾಮಿ ಅಲ್ಲಾ ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ.

ನೀವು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
ಬೇಕು ಅಂತ ಇರೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ರಾಮು :—(ಚಮಕಿತನಾಗಿ) ಆ !

ಭಾವ :— ಏನಂತೆ ?

ತಂದೆ :— ಪುರೋಹಿತನ ಕೈಲಿ ಈಗೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಮು :— ಏನು ?

ಭಾವ :— ಯಾವ ವಿಷಯ ?

ತಂದೆ :— ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿಷಯ ?

ಭಾವ :— ಏನಂತೆ ? ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದಾರೋ ಏನು ?

ತಂದೆ :— ಕಡಮೆ. ಕಡಮೆ ಅಲ್ಲ. ಸೊನ್ನೇನೇ ಹಾಕೋ ಹಾಗಿದೆ ಅವರ ತಮ್ಮ ಹಣ ತರೋದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನಂತೆ. ಆದರೆ ಏನೋ ಅನುಕೂಲ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಬಂದುಬಿಟ್ಟನಂತೆ. ಈಗ ವರಪೂಜೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಣಾನ್ನು ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೇನು ಮದುವೆ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ.

(ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಚಿಸುವರು)

ರಾಮು :— ಮದುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲಾಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

ತಂದೆ :— ಅದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತೋ ?

ಭಾವ :— ರಾಮೂ ಮಾತು ನಿಜ ಮಾವಾ, ಹುಡುಗನಿಗಿಂತ ಹುಡುಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಈ ಮದುವೆಗೆ. ಹುಡುಗಿ ಶಾಯಿಗೂ ತುಂಬ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ತಂದೇನೂ ಹುಡುಗೀ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗೋನಲ್ಲ.

ತಂದೆ :— ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು ಅಂತೇನೆ.

ಭಾವ :— ಹೇಗೋ ಅಂತು ಇದು ನಿಜ ಅಂದುಕೊಳ್ಳು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟ ಇರೋದ್ರಿಂದ್ದೇನೇ ಶಾಮರಾಯರು ' ಸಂಬಂಧ ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗೋಲ್ಲಾ'—ಅಂತ ಹಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ರೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು.

ರಾಮು:— ಇನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ ?

ತಂದೆ:— ಯಾವಾಗಲೋ ಯಾರಿಗೊತ್ತು. ಈಗ ವರಪೂಜೆ ಕಾಲ ಕೃಂತೂ ಇಲ್ಲಾಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮು:— (ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ) ನಿಜವಾಗಲೂ ಪಾಪ ! ಅವರು ನೆನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ.

ಭಾವ:— ಇರಬೇಕಿರಬೇಕು, ಪಾಪ !

ತಂದೆ:— ಅದು ಸರಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ? ಈ ಖರ್ಚೂ ವೆಚ್ಚಾ ಎಲ್ಲಾ ಯಾರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳೋರು ?

ಭಾವ:— ಅದರ ವಿಷಯ ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಮಾನ. ಈಗ ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನ್ನ ಹತ್ರಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದಿರಲ್ಲಿ, ಮದುವೆ ಮುಗಿಯೋದ್ರೊಳಗಾಗಿ ಅವರ ಹಣಬಂದು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಬಹುದು ಹಾಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿ. ಏನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತೇ ? ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯೊರಲೈ ನಾವು ? ಅದನ್ನು ತರಿಸೋಣ. ಏನಂತಿ ರಾಮು ?

ರಾಮು:— (ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ ಭಾವನ ಕಡೆನೋಡಿ ಕಿರುನಗೆಯಿಂದ) ಅಗ. ಬಹುದು.

ತಂದೆ:— ಹಾಗಾದರೆ ಹಾಗೇ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಲೇನು ?

ರಾಮು:— } ಹೂ.
ಭಾವ: — }

(ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುರೋಹಿತ ಸಪ್ತೆ ಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುವನು)

ತಂದೆ:— (ಅವಸರದಿಂದ) ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಪುರೋಹಿತರೆ. ಏನೂ ಘಾಬರಿ ಯಾಗಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ.

*ಪುರೋಹಿತ:— (ನಿಧಾನವಾಗಿ) ಏನು ಏನು ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ?

ತಂದೆ:— ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ಬನ್ನಿ.

ಭಾವ:— ಹುಡುಗ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಅನುಕೂಲ ವಾದಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಣ ತಲುಪಿಸಲಿ. ಈಗ ಮದುವೆ ಷಡೈದು ಹೋಗಲಿ.

ಪುರೋಹಿತ:— (ಶಾಮು ಕಡೆ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾ) ಹುಡುಗೀ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಮೊಚ್ಚುಕೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿ.

ಭಾವ:— ಮೆಚ್ಚಿಕೆನೋ ಅಲ್ಲೊ, ಅಂತೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಭಾಸವಾಗಬಾರದು ಅಂತ.

ಪುರೋಹಿತ:— ಅದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಶಾಮುರಾಯರಿಗೆ ಹಣಕ್ಕೇನಿ ಕೊರತೆ. ಎಲ್ಲಾ ಚೊತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಂದೆ:— ಹೂ! ಹಾಗೇನು?

ಪುರೋಹಿತ:— ಪರದಕ್ಷಿಣೆ ಈಗ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ ನೀವೇನು ಶ್ರ ಕೊಡ್ತೀರೋ; ಮದುವೆ ಆಗಲಿ ಅಂತೀರೋ ಬೇಡ ಅಂತೀರೋ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಹಾಗಂದಿರಬಹುದು.

ಶಾಮು:— (ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ) ಹುಡುಗಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ತೂಕಮಾಡಿ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ ಹಾಗೆ ಹೇಳ ಕಳಿಸಿದರೇನೋ.

ಭಾವ:— ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ ಮಾವ ಪರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಣ ಬರದೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗೋಲ್ಲ ಅಂತ.

ತಂದೆ:— ಅದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಅದೇಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಕಳಿಸಿದರು ಅಂತ ಯೋಚನೆ.

ಪುರೋಹಿತ:— ಇನ್ನೇನೋ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ.

ತಂದೆ:— ಇರಬಹುದು. (ಕಳವಳದಿಂದ) ಏನಿರಬಹುದು?

ಪುರೋಹಿತ:— ಅದೇನೋ ಇಗೋ ಶಾಮುರಾಯರೇ ಬರಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ.

ತಂದೆ:— ಒನ್ನಿ. ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶಾಮುರಾಯರು:— (ನಿಂತುಕೊಂಡೇ) ಪರವಾಯಿಲ್ಲ.

ತಂದೆ:— ಏನು ಸಮಾಚಾರ? ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ.

ಶಾಮುರಾಯರು:— (ಘನಿ ನಡುಗುತ್ತಾ) ಹೂ....ಹೂ....ಸ್ವಲ್ಪ ಹ.... ಹಾಗೇ ಇದೆ.

ತಂದೆ :— ನೀವೇನೂ ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಇವತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಕೊಡಿ. ನಾನದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶಾಮರಾಯರು :— ಅದು ಸರಿ. ತೆಮ್ಮ ಹುಡುಗ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗೀನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ.

ತಂದೆ :— ಹೂ. ಹೂ. ಅತೇನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾನೇ ಅಂದ್ರೆ.

ಶಾಮರಾಯರು :— ಆದರೆ.....

ತಂದೆ :— ಏಕೆ? ಏನನುಮಾನ?

ಶಾಮರಾಯರು :— ತಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೋ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಅಂದದ್ದು ಸರಿಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನೇಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಗಳೇನೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಭಾವ :— ಆಯ್ಯೋ! ಅದೇನು ಬಿಡಿ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗರು. ಏನೋ ಆಸೆ ಏನೋ ಕುತೂಹಲ. ಆಗ್ನೋಯ್ತಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಆ ಮಾತು.

ಶಾಮರಾಯ :— ಅದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ತಂದೆ :— ಏನು?

ಶಾಮರಾಯ :— ನೋಡಿ, ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಂಕೋಚವಾಗುತ್ತೆ.

ತಂದೆ :— ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶಾಮರಾಯ :— ನೋಡಿ ರತ್ನಾ ನನಗೊಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು. ಅವಳೂ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದೋಳು.

ತಂದೆ :— ಸರಿ ಗೊತ್ತು.

ಶಾಮರಾಯ :— ಅವಳ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ.

ಭಾವ :— ವಿರೋಧವಾಗಿ?

ಶಾಮರಾಯ :— ನೋಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗ ನಮ್ಮ ರತ್ನಾನ್ನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೇ, ರತ್ನಾನೂ ಹುಡುಗನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

ತಂದೆ:— ಸರಿ.

ಶಾಮರಾಯ:— ಹುಡುಗ ಹುಡುಗೀನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೂ, ನಮ್ಮ ರತ್ನ ಹುಡುಗನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ತಂದೆ:— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಆ! ಏನು! ಏನಂದ್ರಿ?

ಬಾವ:— ಹುಡುಗಿ.....ಹುಡುಗನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆ? ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರ?

ತಂದೆ:— ನಮ್ಮ ರಾಮನನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆ? ಹುಡುಗಿ....ಹುಡುಗಿ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆ? (ವಿಕಟವಾಗಿ ನಗುವರು) ಹೂ....ಹೂ....ಹೂ.....

ಶಾಮರಾಯ:— ನೋಡಿ. ತಾವು ಹಿರೇರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ರತ್ನಾಗೆ ವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ನಾವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಿದ್ದೆವು. ಅವಳಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿದವಳು. ಅವಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬರೊಡನೆ ಇರೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡೋದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂತೋಷವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಬಾಳೋರು ಅವರು. ನಾವೇನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ದೋರು. ನಮ್ಮ ಕಾಲಾ ಮುಗಿತಾ ಬಂತು. ಮುಖ್ಯ ಋಣಾನುಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. (ಶ್ರೀರೋಹಿತನೊಡನೆ ಹೋಗುವರು)

[ಶಾಮರಾಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಮೂಕರಂತೆ ಅವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿರುವರು. ರಾಮು ಅಲಂಕಾರ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದವನು ಸುಸ್ತಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ, ನಿರ್ವರ್ಣವಾದ ಮುಖವನ್ನು ಜೋತುಹಾಕಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವನು]

ತಂದೆ:— ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗು, ಶುದ್ಧ ಹುಡುಗು. ದೊಡ್ಡೋರು ಬೇಡಾ ಅಂದಿದ್ದು, ಕೇಳಿದ್ದೆ ತಾನೇ ಅನುಭವಿಸಲಿ. (ಹೋಗುವನು)

ಬಾವ:— ಒಳ್ಳೇ ವಧು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಯಿತಲ್ಲಾ ರಾಮೂ, ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಳಿ ಗಮ್ಮ. ಆ.... [ಭಾವ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವನು. ರಾಮು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಚನಾಮಗ್ನನಾಗಿರುವನು. ತೆರೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೀಳುವುದು]

ಕೈವಾರ ರಾಜಾರಾಯರು, ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ

ಪಾತ್ರಗಳು :

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಯತ್ನಕ್ಕಿಂತ ದೈವಕ್ಕೆ, ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಪತ್ನಿಗೆ ಅಧೀನ
ನಾದ, ಅರುವತ್ತು ವರುಷಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸಿದ ಪೆನ್‌ಶನ್
ದಾರ ಸಬಾರಜಿಪ್ಪರ್

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ :— ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಎರಡನೆಯ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ—ಸುಮಾರು
ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರುಷದವಳು.

ವತ್ಸಲಾ :— ರಾಯರ ಅಚ್ಚೆಯ ಚಿಕ್ಕಮಗಳು.

ತಕ್ಕಂತಲಾ :— ರಾಯರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳು.

ಅಳಿಯದೇವರು :— ರಾಯರ ಕಿರಿಯ ಅಳಿಯ.

ಗುಂಡೂ :— ರಾಯರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ—ಅಲ್ಪವಯಸ್ಸಿನ ಹೊಸ್ತಿಲ
ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತೆ— ೧೭ ವರುಷ ವಯಸ್ಸು.

(ರಾಯರ—ಕಾಮದಾರರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿದ—ಮನೆಯ ನಡುಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ, ರಾಯರು ವಿಚಾರಭರದ ಏರಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಭರಭರಾಟಿಯಿಂದ ತತಪಥ
ಹಾಕುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲ ನಿಮಿಷ ರಂಗಭೂಮಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿದ್ದು ರಾಯರ ಹೆಜ್ಜೆಯ
ಸಪ್ತಳದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಕೇಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ
ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉರುಳೇಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈಳಿಗೆಯನ್ನೂ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಪಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗುವಳು. ರಾಯರು ಲಕ್ಷ್ಮವಿಲ್ಲದೆ
ತತಪಥ ನಡೆಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ—)

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ :— ಹೊರಗ ಮಳೆ ಇಲ್ಲಾ, ಭಳೆ ಇಲ್ಲಾ; ಹೋಗಬೇಕು
ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ; ಪೆನ್‌ಶನ್ ಅದರ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಾ ಹೋಗ
ಬಾರದೇನೋ! ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದರೂ ಮನಿಯೊಳಗ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಇನ್ನು ಮನೀ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬೇರೋದು ಅಂದರ
ಒಮ್ಮೇ. ನಾನೂ ಅದೇ ಹಾದಿ ನೋಡತೀನಿ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಥಣ್ಣಗ್ಗ ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿ ಹೊರಟುಬಿಡತೀನಿ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನೀನು ಯಾಕ....ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡತೀನಿ. ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲಾ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿಗೋತು!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಯಾಕದು, ಸುಮ್ಮನೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿಬಿಡತೀನಿ; ನೀವೇ ಇರ್ರಿ ಸುಖದಿಂದ. ತಿಂಗಳಾ ಒಬ್ಬರ ಒಬ್ಬರ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ಅಂತ. (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ) ಮುಖ್ಯ ನನ್ನ ನಸೀಬ ಖೊಟ್ಟಿ ಅದ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡೋದು! ಅದಕ್ಕನೇ ಎರಡನೇ ಸಂಬಂಧ ಅಂದರೆ, ಕಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡೀ ಅಂಬೋದು. ಮೊದಲನೆಯವಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಐದೈದು ವರ್ಷ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ. (ಕಣ್ಣೀರೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಈಗ ಇರುವಾಕಿ ಒಬ್ಬ ಕಡೆಯ ಮಗಳಿಗೆ, ಒಂದು ವರುಷ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಗಿಲು ಕಡಿಮೆಕೊಂಡು ಬಿದ್ದ ಹಾಂಗ ಮಾಡೀರಿ. ಆಗಲಿ ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹೂನು ಹೂನು ಹೂಂ, ಹೂಂ, ಹೂಂ! ಒಮ್ಮೆ ಹೂಂ ಅಂತಂದರೆ ಅಲ್ಲೇನದು? ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಮಾತು, ಅದೇ ಕಥೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಅದೇ; ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಕಸಾಳಕ ಬಂದವ್ಯಾಲೆ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ನೋದು ಹೂಂ ಅಂತ—ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ತಗೊಂಡ ಹಾಂಗ! ಇಂಥಾ ಪರಿಯಿಂದ ಹೂಂ ಅನಿಸಿಗೊಂಡರೆ ಆಗೋದಾರು ಏನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಇಲ್ಲು ಮಾರಾಯಳ, ಅಗದೀ ಹೃತ್ಸ್ವರ್ಣಕವಾಗಿ ಹೇಳತೀನಿ....ಹೂಂ! ಆಯಿತಿಲ್ಲೋ? ಹೂಂ! ಇನ್ನಾರೆ ಸುಮ್ಮನಾಗತೀಯಿಲ್ಲೋ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಹೂಂ-ಹಾಂಗೇ ಸೈ....ಸುಸೂತ್ರ ಒಳಗೇ ಪಲ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಗೋತು ಕೂಡತೀನಿ; ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮೈಮ್ಯಾಲ ಬರತಿದ್ದರೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕೈಚೆಲ್ಲಿ) ಇನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಿನ್ನ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಆಗೇದ. ಮುಸ್ಲಿಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಹೆಂಡರ ಕೈಯೊಳಗಿಂದ ಆ ದಶರಥಾ ಹ್ಯಾಂಗಾದರೂ ಪಾರಾದನೋ ಮಾರಾಯಾ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ನಿಮ್ಮ ಹಾಂಗ ಅಂವಾ ಅಳೇತನಾ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆ ಅಂತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಅಂತೇ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಅಡವಿಗೆ ಕಳಿಸೋ ಹೊತ್ತು ಬಂತು ಅವನಿಗೆ

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಹೆಂಡತನ್ನು ಕಂಡರ ಎರಾ ವರಾ ಅಂತ ಕುಣಬಾಡ. ತಿದ್ದನಂತ ಆ ಮಾರಾಯಾ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಏನೂ ಮಾರಾಯಳ, ನಿನ್ನಂಥಾಕೆ ಒಬ್ಬಳಿದ್ದರ ಹೇಳ ತಿದ್ದಿ ಅವನ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ನನ್ನಂಥಾಕೆ ಇದ್ದರ ಅವನ ಪುಣ್ಯಾ! ನಿಮಗೇ ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆ ಕೈಕಯಾ ಅಂಥಾಕೆ, ಉರಿಸಿ ಒಲೀ ತುಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಒಮ್ಮೆಲೆ ಪೊಳ್ಳನೆ ನಗುತ್ತ) ಇಕಾ, ಹೀಂಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತಾಡು. ಆದರ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡಾ. ಅಲ್ಲಾ, ಸುಳ್ಳೇ ನೀನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಪ ಮಾಡಿಕೋತೀ; ನನಗೂ ತಾಪ ಕೊಡತೀ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಆಗಲಿ, ಹಾಂಗಾದರ ಅಷ್ಟು ನಾ ಶ್ರಾಸ ಕೊಡತಿದ್ದರ ... ಒಳಗೇ ಹೋಗಿ ಪಲ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೋತೀನಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಜೇಳಿನ ಕೊಂಡಿ! .... ಅಲ್ಲೂ ಪಲ್ಯಾ ಯಾವುದು ಮಾಡತೀದೀ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಏನು ಭಾಳ ಮನಿತುಂಬಾ ಪಲ್ಯಾ ತಂದು ಹಾಕೀರಿ.... ಹೇಳೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ. ತಿರಗಾ ಮುರಗಾ ಒಂದು ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ, ಒಂದು ಚವಳಿಕಾಯಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹಾಂಗಾದರ ಚವಳಿಕಾಯಿ ಪಲ್ಯಾ ಮಾಡಬೇಕು?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಮನಿಯೊಳಗೆ ಕೂತವರು ಅರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರ ಮಾಡ ತೀನಿ. ಆದರ ನೀವ್ಯಾಕ ನೆರವು ಅದೀರಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನನ್ನ ಕರ್ಮ! ಮತ್ತೆ ಮನಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಂದ.... ಬೇಗಂ ಸಾಹೇಬರೇನು? ಅವರು ಒಂದೂ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡಬಾರದೇನು ತಾರಮನಿಯೊಳಗೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಯಾಕಷ್ಟು ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ? (ದೂಬ ತುಂಬಿ) ಪಾಪಾ, ಅತ್ತೀಮನಿಯೊಳಗೆ ಮೈಮುರಿ ದುಡಿದೂ, ಮತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದುಡೀ ಅಂತೀರಲ್ಲ; ಎಂತಹ ಕಟುಕ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮದು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನೀನು ಕಲಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಅಚ್ಚಾನೆ ಇದೆಲ್ಲಾ! (ಒಳಗಿಂದ ವತ್ಸಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು)

ವತ್ಸಲಾ :— ಅವ್ವಾ, ಇವೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಜರದ ಸೀರೀ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇನು?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಹೂಂ. ಉಟ್ಟುಕೊ; ಆದರ ಜೋಕೆ ಅಂ! ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕೊಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೇತು. ನೀ ಜೋಕಿಂದ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಿನಗೇ ಕೊಡತೀನಿ ಆ ಸೀರೀ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹೂಂ. ನಿನಗೇ ಕೊಡತಾಳೆ....ಈ ಮನೀನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರ್ಲೆ ಬರೆದು ಕೊಡತಾಳೆ!

ವತ್ಸಲಾ :— (ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಅವ್ವಾ, ನೋಡಿದೇನವ್ವಾ? ಒಂದು ಸೀರಿ ಕೊಡತೀನಿ ಅಂದರ ಇಷ್ಟು ಗಡತರ ಮೈಮೇಲೆ ಬರತಾನ; ಸೇಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಟಮಟಾ ವಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು. ಹಾಂಗ್ ನೋಡಿದರ ನನಗೆ ಒಂದು ಬೆಂಡೋಲೀ ಸುದ್ದಾ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲಾ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ನಿನ್ನ ತೌಡು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಾರವಾ; ಆನರಿಗೆ ಅಚ್ಚೇದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂದರೆ ಅವರೇ!

ವತ್ಸಲಾ :— ನಾನು ಮಾತ್ರ ತುಚ್ಛದ ಮಗಳು....ಅಂತೇ ಕಳವೂಟದಲ್ಲಿ ಸೆಟಗೊಂಡು ಕೂತರೆ, ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಫೋನೋಗ್ರಾಫ್ ಸುದ್ದಾ ಕೊಡಸಲಿಲ್ಲಾ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ನನ್ನ ಖೊಟ್ಟಿ ನಶೀಬಾ. ಯಾವ ಕಾಲ್ಗುಣದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದಿಯೋ ಏನೋ!....ಕಡಿಯ ಅಳಿಯ ಅಂದರ ಹನ್ನೆರಡು

ತಿಂಗಳೂ ಮನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳಿಯತನ ಮಾಡತಾರೆ.
ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಂತಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಭಂದ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ಮಾಡಿನಾಡಿಯೇ ನನ್ನ ತಲಿ ಬೆಳ್ಳ
ಗಾಯಿತು! ಪೆನಾಶನ್ ಆದಮೇಲೆ ಆದರೂ, ತಲಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆ
ರಡು ಎಳೆ ಚಂಡಿಕೆ ಉಳಿಯಲಿ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಹೌದು ಈಗೇ ಸುರುವಾಗ್ಗೇದೇನೋ ಈ ನೈರಾಗ್ಯ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಅಲ್ಲ, ಅವಾಗ ಸಿಗತಿತ್ತು ಹ್ಯಾಂಗ....ಮೇಲೆ ಮುಷ್ಟಿ
ಘಂಡು? ಈಗೇನದ ಮುಂಗೈಗೆ ಚಂಡು! ಪೆನಾಶನ್ ಆದ ಕಾಮದಾರರು
ಅಂದರ ಓದಿಬಿಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ ಇದ್ದಹಾಂಗ. ಕಂಡರ ಸಾವಿರ
ಸರ್ತೆ ಸಲಾಮ ಹೊಡೆಯೋ ಸಿಪಾಯರು, ಈಗ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕೂಡಾ
ನೋಡೋದಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಕೈಮುಗಿದರೂ, ತಿರುಗಿ ಆದರೂ ಕೈ-
ಮುಗಿತಾರೋ ಇಲ್ಲೊ ಸಂಶಯ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಸಾಕು ಹೋಗಿ, ಬರೇ ನಿಮ್ಮ ರಗಳೇ ರಾಮಾ-
ಯಣನೇ ಆಯಿತು....ಅಲ್ಲಾ ನಾಳೇ ನೀರತುಂಬೋ ಹಬ್ಬ; ಬೀಗರಿಗೆ
ಪತ್ರಾನಾದರೂ ಹಾಕೀರೋ ಇಲ್ಲೊ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹಾಕೀನಿ ಮಾರಾಯಳು, ಹಾಕೀನಿ. ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ
ಯಾರ ಅಟಿ ನಡೀತದ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಪತ್ರಾ ಹಾಕಿದ್ದರ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊತ್ತೇ ಬರೋದು
ಟೀಶನ್ ಕಾದರೂ ಹೋಗತೀರೋ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ತಪಾಸಣೆಗೆ ಬರೋ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಂತಾ ಮಿಗಿ
ಲಾದರು ಬಿಡು, ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಂಬುವವರು! ನಾನು ಸಬ್ಬರಜಿಸ್ವರ
ಇದ್ದಾಗ ಸುದ್ದಾ ಒಬ್ಬ ಅಫೀಸರ್ ಜನರಿಗೂ ಜೀ ಅಂತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ..
ಅದೂ ಹೋಗಲಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಒಬ್ಬ ಅಳಿಯಂದಿರ
ನಮ್ಮ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಈ ಅಳಿಯಂದಿರ ಮಜಾ
ಹಿಡಿಯೋದಂದರ ಅಗದೀ “ ಥ್ಯಾಂಕಲೆಸ್ ಟಾಸ್ಟ್ ” ನೋಡ
ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಆನಿಸುವ ಅಗಳಿಗೆ ಅಳಿಯ ಅಂದ ಕೂಡಲೆ, ಅದೂ ಕೂ
ಸೆಟೆದು ನಿಲ್ಲತದಂತೆ!

ವತ್ಸಲಾ :— ಹೌದವಾ, ನೀಯೇನು ಅಳಯನಾಗಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲವೇನು ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಕೇಳು ಆಕಿನ್ನು !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ಏನು ಕೇಳೋದು ನನ್ನ. ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಉಪಗಾರಕ್ಕೇ ಮಾಡೋಹಾಂಗ ಮಾಡತಾರ. ನನಗೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಮಕ್ಕಳು—ಅಳಯಂದಿರು, ತಮಗಲ್ಲೇನೋ!....ವಚ್ಚಾ; ನೀ ಸುಸೂತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡವ್ವಾ—ಇವರ ಕಡಿಂದ ನೀವು ಅಳಯತನ ಮಾಡಿಸಿಗೊಳ್ಳೋದೂ ಬ್ಯಾಡಾ; ನಿಸಿಗೊಳ್ಳೋದೂ ಬ್ಯಾಡಾ! ವತ್ಸಲೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ದುಡುಕುತು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹುಚ್ಚರಾಯನು ಅವಳನ್ನು ಅಡ್ಡ ತರುಬಿ)

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹೌದ್—ಬಂತೇ ಸಿಟ್ಟು, ತಡೆ ಇಲ್ಲದ! ದೇವರು ಈ ಹೆಗಸರಿಗೆ ಮೈಯೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೀರು ಇವೇ ಎರಡು ದಯಪಾಲಿಸಿದನೋ ಏನೋ!....ಅಲ್ಲ ಕೂಡ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ. (ಅವಳನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕೂಡಿಸಿ) ಒಟ್ಟು ನಿನ್ನ ವಾಸನಾನಾರೇ ಏನದ್ದ ಹೇಳಿ ಬಿಡು ಒಂಥವಾ. ಕೊರಳೊಳಗೆ ತಾಳಾ ಹಾಕಿ, ದಾಸಕೂಟದ ಮೆಂಬರ್ ಆಗೋ ತನಕಾ ಸರ್ತಿ....ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೀನಿ.

ವತ್ಸಲಾ :— (ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಧಾವಿಸುತ್ತ, ಒಂದು ತಾರಿನ ಪಾಕೇಟನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಿಯ ಫಾರ್ಮನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.) ಅವ್ವಾ, ಇದು ನೋಡು ತಾರು. ಹೊರಗೆ ಪೋಸ್ಟಮನ್ ತಂದುಕೊಟ್ಟ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವನು)

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— (ಚಡಪಡಿಕೆಯಿಂದ ಮುಳುಗುವ ಹಡಗದಂತೆ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತ) ತಾರು ಯಾಕ ಬಂದಿದ್ದೀತು ನಮ್ಮವ್ವಾ ಸುಡ್ಲಿ! ಥೂ, ನಮ್ಮವ್ವಾ, ಹೆಬ್ಬದಾಗ ಇದೇನೂ ಅಂತೀನಿ ಅವಲಕ್ಷಣ! (ಗಂಡನಿಗೆ ಆರ್ತಕೆಯಿಂದ) ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ಅದ್ದನೋ ಇಲ್ಲೊ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದದ ತಾರು? ಸೇಕೂ ಅವರು ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದಾರಂತ ಹೌದಲ್ಲೋ? ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿರಿ? ಹೇಳಬಾರದರೇ ಭಡಾನೆ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ವತ್ಸಲಾ, ಭಡಾನೇ ಇದನ್ನ ಹೊರಗ ಪೋಸ್ತಮನ್ನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ. (ನಗುತ್ತ ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿ) ತಾರೂ ಅಂದರ ಅನಾ- ಹುತನೇ ಇರಬೇಕೂ ಅಂತ ಈ ಹೆಂಗಸರ ಹಟ!

ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿ :— ಎಲ್ಲಿಯ ಹಟಾ ಬರತ್ತದ ಮಣ್ಣಾಗ? ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾ- ಚಾರ ಅದನ್ನೂ ಇಲ್ಲೋ ಹೇಳಬಾರದರೇ ಭಡಾನೆ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ತಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೇನೇ ಬರುವನ ರಿದ್ದಾರೆ. ಐದನೆಯ ಬಾಣಂತಿನಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಇಂದೇ ಬರುವವಳಂತ!

ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿ :— (ನಗುತ್ತ) ಅಯ್ಯಯ್ಯ! ಎಂದ? (ಉತ್ತರದಿಂದ ಮುಖ ಅರಳುವುದು) ಆಕೆ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ ಚಡಪಡಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹೌದು, ದುಷ್ಟಾಲ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತಾ ಅಂತ ನನಗೂ ಚಡಪಡಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಆಯಿತು, ಆದಕ್ಕ ಕುಂದಣಾ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಂಗ, ಅಧಿಕ ಮಾಸ ಒಂದೂ ಆದಂತಾಯಿತೂ ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಅನಿಸಿತು ನೋಡು!.... ಸರಕಾರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕೂತದ ಅಂತೇನಿ. ಕಾರಕೂನರು ಲಂಚಾ ತಿನಬಾರದೂ ಅಂತ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡೋ ಸರಕಾರ, ಅಳಿಯಂದಿರು ಮಾವಂದಿರ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದೂ ಅಂತ ಮಾತ್ರ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬಾರದೇನೋ! ಅದ್ಯಾಕ ಮಾಡಬಾರದೂ ಅಂತೇನಿ!....ಹುತ್, ಏನು ಮಾಡಲಿ, ನನ್ನ ನಶೀಬ! ಸರಕಾರದ ಮಾತು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ; ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ನನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗಾದರೂ ತಲೆ ಅದನ್ನೂ ಇಲ್ಲೋ ಅಂತೇನಿ.... ತಲಿಗೊಂದೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೆ ಈ ಹಿಂಡು ಜನರನ್ನ ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?....ಅಥವಾ ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ಹಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ತಲೀನಸ ಕಟ್ಟತ್ತೋ ಏನೋ!

ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿ :— ಹದಿನೆಂಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೋ ಏನು ಏನತ್ತೋ? ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ತಲೀಕೆಟ್ಟು

ಹೋಯಿತೋ ಏನು?.... ವತ್ಸಲಾ, ಒಳಗೆ ಬಾ. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯೇ ಸೌಖ್ಯ. (ಎನ್ನುತ್ತ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಹೋಗುವಳು)

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹದಿನೆಂಟು ಇಲ್ಲಾ....ಒಂಬತ್ತು!

ವತ್ಸಲಾ :— ಅಪ್ಪಾ, ನಮ್ಮಂಥವರು ಹುಟ್ಟಿ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲು ಹಡೆದವರಿಗಷ್ಟೇ ಭಾರ, ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮದುವೆಯಾದವರಿಗೆ ಹಡೆದವರಿಗೆ ಕೂಡಿಯೇ ಭಾರ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹಡೆದ ಮೇಲಂತೂ ಹೊರಸಿಗೂ ಭಾರ!

ವತ್ಸಲಾ :— ಅಪ್ಪಾ ನನ್ನ ಮದವೀ ಮಾಡೋದರ ಬದಲಾಗಿ, ನನಗೆ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೆಳದ ಹುಡುಗಿನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾನಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದವರು ನನ್ನನ್ನು ಭೂಮಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮಾಡದೆ ವಾಸನಾ ಹಿಡಿದು ಬಂದೀನೀ ಅಂತ ಕೆಳಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ವತ್ಸಲಾ :— ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಒಬ್ಬಳ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನಾದರೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರಿಣಿ, ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆ! ಕಲಿತ ಗಂಡಸರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡುವ ಹಾಂಗ, ಕಲಿತ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇಲ್ಲ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ. ಕಲಿಸಿದ್ದೀ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಜಿಪ್ಪರರ ಮಗಳು ಬಹಳ ಕಲಿತಳೂ ಅಂತ—

ವತ್ಸಲಾ :— ನಿಜವಾಗಿನೂ ನಿಮಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಇಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ನೆತ್ತಿಗೆ ಕುಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು...ಈ ಹಾಳೆಯ ಹದ್ದಿನಂತಹ ಹಳೆಯ ಸಮಾಜ!

ವತ್ಸಲಾ :— ಹೆಂಗಸಿನ ಗೋಳು ಅಂದರೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆದವರ ಗೋಳು ನೆನೆದರೆ, ತಲೆಕೆಟ್ಟು ಕಾದು ಕಾದು ಸಿಡಿದು, ಸಾವಿರ ಹೋಳು ಆಗುವಷ್ಟು ಸಂತಾಪ ಆಗತಕ್ಕದ! ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಮನೆ ಉದ್ಧಾರ; ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳೂ ಅಂದರ ಮನೆಯ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಭದ್ರ! ಮದುವೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಪವಯೋ ಅಂತ ಇವರನ್ನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಮದುವೆ ಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮಗಳೂ ಅಳಿಯ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಪವಯೋ ಅಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು! ತಂದೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಾ ಅಂತ ಉಪಕಾರ ಹಿಡಿತಾರೇನು ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು? “ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬೇಡಾ” ಅಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು, ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗತಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಮಗೆ ಕಾಳಜಿ ತಪ್ಪಿತೂ ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮರ್ಜಿ ಕಾಯ್ದೆ ವಂತೆ, ಈ ಅರಿಷ್ಟ ಅಳಿಯಂದಿರ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು, ಎರಡೆರಡೂ ಕೈಯಿಂದ ಸುರಿಯಬೇಕು ಅವರ ಪಾದತೀರ್ಥ. ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅಳಿಯ ದೇವರಂತೆ! ಯುಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅವತರಿಸುವ ಆ ಪರಮಾತ್ಮ ಈ ಕಲಿಯುಗದೊಳಗೆ ಅಳಿಯಂದಿರ ಅವತಾರ ಧರಿಸಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿದದ್ದೆ ಖರೇ ಆದರೆ, ಬೇಗನೆ ಅವನನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಟ್ಟೋದೆ ಗುಣಾ ಕಾಣಿಸತಕ್ಕದ.

ವತ್ಸಲಾ:— (ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅಪ್ಪಾ, ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಡಕು ಮಾಡಾಡು; ಅವ್ವ ಒಳಗೆ ಹೋದಳೂ ಅಂತ, ಮಾಡಿಕೊಂಡವರನ್ನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಬ್ಯಾಡಾ! ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ನಸೀಬದ ಕಾಲಾಗ, ಅವರು ಯಾಕೆ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.... ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ?... ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನದೇ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಆಗೇದ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಅರ್ಥಾತ್ ನಿನ್ನ ಹಡೆದ ನನ್ನದೇ ಮಹಾ ಅಪರಾಧ. ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಯಾವ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಕಾಯಿ ಕೊಡುವವರು ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ.... ತಣ್ಣಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆದರೂ ಕಾಯಿ ಸಿಗತಕ್ಕದೇನೋ ನೋಡತೀನಿ!.... (ಸ್ವಗತ) ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ; ನನಗೆ ಸಿಗೋದು ನನ್ನ ಕರ್ಮಫಲ! (ಒಳಗಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸು

ವದಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಶಕುಂತಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮೇಳವಾಗುವುದು. ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಯಿ ನೋಡಿದವಳೆ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವಳು. ಹುಚ್ಚರಾಯ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಯಿ :— ಅಯ್ಯಯ್ಯ! ಯಾವಾಗ ಬಂದೀ? ಭಲೋ ಆಯಿತು ಬಿಡು ನಮ್ಮವ್ವಾ; ಎಲ್ಲಾರೂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಧಾಂಗ ಆಯಿತು! ನಿಮ್ಮಕ್ಕನೂ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಅನಾಯಾಸ ಹಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಾಕೆ ಇದ್ದಾಳೆ!

ಶಕುಂತಲಾ :— ಅವ್ವಾ ಹೊರಗೆ ಟಾಂಗಾದಂವ ನಿಂತಾನ, ಅವನಿಗೊಂದು ಚಾರಣೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು!

ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಯಿ :— (ಹುಚ್ಚರಾಯನಿಗೆ) ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲೇನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಪುಟದ ಬದ್ಧವನಂತೆ) ಅಂ?

ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಯಿ :— ಟೊಂಕದೊಳಗ ಚಾರಣೇ ಅವ ಏನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಚಿಲ್ಲರೆ ಇಲ್ಲಾ, ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಅದ್ತ!

ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಯಿ :— (ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ನೂರು ರೂಪಾಯಿದೋ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿದೋ! ವತ್ಸಲಾ, ಒಳಗೆ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕಿನೊಳಗ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಅವ್ವ ನೋಡು, ಕೊಡು- ಹೋಗು! (ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಕೀಲಿಕ್ಕೆ ಸರ ಕೊಡುವಳು)

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಕೀಸಂಚ್ಚು ಶಕುಂತಲೆಗೆ) ತಾವು ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ?

ಶಕುಂತಲೆ :— ಏನೋಪಾ, ಈ ಸಾರೆ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಬಂದಿತಂತೆ; ಅದಕ್ಕೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮನೀ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟರು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೇನು?—

ಲಕ್ಷ್ಮಣಬಾಯಿ :— ನೀವೂ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನೀ ಬಂದೆಯಿಲ್ಲೋ ಅಡ್ಡ?

ಗುಂಡೂ :— (ಅರ್ಭಟಿಯಿಂದ) ಅವ್ವಾ, ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ನಾನು ಪೇಟೆ ಯೊಳಗ ಸಾಮಾನು ತಗೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದೇ ಇಲ್ಲಾ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಯಾಕೋ ? ನಿನಗೇನಾಯಿತು, ಅಂಗಡಿಕಾರರಿ
ಗೇನಾಯಿತು ?

ಗುಂಡೂ :— ದೀಪಾವಳಿ ಬಂದದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕೀ ಚುಕ್ತಾ
ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಸಾಮಾನು ಒಯ್ಯಿರಿ—ಅಂತಾರ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿರಾಣಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಿನ ಸಾಮಾನು, ಅದು....
ತಗೊಂಡು ಬಾ !

ಗುಂಡೂ :— ಅವರಂತೂ ನೊದಲ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾರ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ತಗೊಂಡು
ಬಾರೋ !

ಗುಂಡೂ :— ನೀನೇ ಹೋಗು ಬೇಕಾದರ. ನೊವಲು ತಲಿಕೆಟ್ಟು
ಉದ್ದರಿ ಮಾಡೋದು; ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ಗೋಳಾಡುಡು ! ಹಿಂದಕ
ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗ ಮರ್ಯಾದೀ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಂಗ ಈಗ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲಾ
ಅಂಬೋದು ನಿನಗ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ನೋಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರೇ ಉದ್ದರಿ-
ಉದ್ದರಿ ! ಆಸ್ತಿ ಅಂದರ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಬರೇ ಉದ್ದರಿನೇ ಮಾಡ್ಯಾನೇನೋ
ಅಂತ ಕೇಳತಾರ ಎಲ್ಲರೂ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಮಕ್ಕಳು ! ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಲಾಯಿಫ್
ಇನ್ಯುರನ್ಸ್ ಇಳಿಸೀನಿ ಅಂಬೋದು ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ?

ಗುಂಡೂ :— ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಗಳಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ
ಐದು ಸಾವಿರ ಲಾಯಿಫ್ ಇನ್ಯುರನ್ಸ್ ಮಾತ್ರ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಅದ್ಯಾಕೋ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ—

ಗುಂಡೂ :— ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ. ಬರೇ
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡೋದರೊಳಗ, ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸ ಮಗನ್ನ
ಕಸದೊಳಗಿನ ಕರದ ಹಾಂಗ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡತೀಯೋ ಗುಂಡ್ಯಾ, ಹದಿನೆಂಟು
ವರುಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರುಷ ಕಡಿಮೆ ಅದ !

ಗುಂಡೂ :— ಅಂತೇ ಈಗಲಾದರೂ ಎಚ್ಚರ ತೋಗೋತೀನಿ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— ಯಾಕೋ, ನಾಲಿಗೆ ಬಹಳ ಉದ್ದ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು? ಮತ್ತೊಂದು ಓದು ಇಲ್ಲಾ, ಬರಹ ಇಲ್ಲಾ, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಂಗ ತಿರುಗಿ ಮಾತಾಡೋದೊಂದು ಕಲತೀದಿ. ಹಬ್ಬಾ ಹುಣ್ಣಿವಿಗೆ-ಮನೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ-ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಬರುವವರೇ. ನನ್ನ ಜೀವಮಾನ ಇರೋತನಕ ಬರತಾರ; ನಾಳೆ ನಾನೇ ಹೋದೇನೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಮನಿಯ ಹೊಸ್ತಿಲದೊಳಗ ಕಾಲ: ಸಹಾ ಹಾಕೋದಿಲ್ಲಾ....ಯಾರೂ!

ಗುಂಡೂ:— ನೀನು?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— ಸಾಕು, ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು; ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವವರು ಕೊಡತಾರ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಈಡಾಗಿ ಸಾಮಾನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾಗತಕ್ಕದೋ ನಿನಗೆ ಧಾಡಿ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಉದ್ದರೀ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅದ್ದನೋ!

ಗುಂಡೂ:— ಎಷ್ಟೆಂದರೇನು? ಕಿರಾಣಿಯದು ಎಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ: ಕಾಳಿನಂಗಡೀದು ನೂರಾಹತ್ತು; ಸ್ವೇಶನರಿ ಐವತ್ತಾರು; ಕಾಪಡ ದುಕಾನದ್ದು ನೂರಾವಂಭತ್ತೈದು; ಸಿಂಪಿಗೇರವನದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು; ಹಾಲು-ಮಸರಿನವರದು ಹದಿನೆಂಟು; ಹೇರ್‌ಕಟಿಂಗ್ ಸಲಾನಿನದು ಐದುರೂಪಾಯಿ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಅಯೋಗ್ಯಾ, ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು! ಹೇರ್‌ಕಟಿಂಗ್ ಉದ್ದರೀ ನಿನ್ನದೊ ನನ್ನದೊ?...ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಆಯಿತು, ಒಂದು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಆಗೋಣ ಆಗವೊಲ್ಲದು....ಮತ್ತೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾನ. ಹೆಂಗಸರ ಮದುವೆ ಆಯಿತು, ಗಂಡುಹುಡುಗರಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ವಯಸ್ಸಾಯಿತು ಅಂದರೆ, ಹಡೆದವರ ಜವಾಬ್ದಾರೀ ತಪ್ಪಿತು. ನಾನು ಆಸ್ತೀ ಮಾಡಿಟ್ಟೀ ಹೋಗಬೇಕೂ ಅಂತ ಕಾಯದೆ ಇಲ್ಲಾ!

ಗುಂಡೂ:— ಮತ್ತೆ ಸಾಲಾ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಇನ್ನೂರನ್ನ ಡ್ಯಾ ಅಗತಕ್ಕದ. ಎಲ್ಲಾರ ಸಾಲಾ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಈ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಈ ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರ ದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಪರ್ಲು ಹರಕೊಂಡು ಬಿಡತೀನಿ!

ಶಕುಂತಲೆ:— ಅವ್ವಾ, ಸುಸೂತ್ರ ನಾನು ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡತೀನಿ. ನಾನೇನೋ ಉಮೇದದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಂಗಳಾರತೀನೆ ಆಯಿತು!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— ಅವರ ಮಾತು ತೋಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡತೀದಿ! ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗ ಅವರ ತಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾದುರಸ್ತ ಆಗೇದ; ಪೆನ್‌ಶನ್ ಆದಾಗಿನಿಂದ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಅಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕೊಟ್ಟೇನೀ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡಾರೋ ಏನು ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಿಂಬುವವರು? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಮೂರುಮೂರುಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇಷ್ಟು ಕಾಡಿಸೋದು ಅಂದರ! ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಗೃಹಿಣೀ ಅಂತ ತಿಳಿದಾರ. ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ತವರಮನೆ ಅಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಆಂಡ ಲಾಜಿಂಗ್ House ಅಂತ ಇವರ ಉದಾತ್ತ ಕಲ್ಪನೆ! ಧರ್ಮೇಚ ಅರ್ಥೇಚ, ಮಾವನ್ನ ಭದ್ರ ಮಾಡತೀನಿ-ಅಂತ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಣೇಮಾಡಿದ ಹಾಂಗ ಕಾಣತೃದ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— ಇವೊತ್ತು ಸಂಜೆಗೇ ಬಂದು ಕೂತಾರು; ನೊದಲು ಸಾಮಾನು ತರಿಸೋ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮಾಡಿರಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ನನ್ನ ತಲೆ ಅಂತೂ ಕೆಟ್ಟೇ ಹೋಗೇದ! ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕದ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— ಹೋಗೋ ಗುಂಡ್ಯಾ, ಮೊದಲು ಸಾಮಾನು ತಗೊಂಡು ಬಾ!

ಗುಂಡೂ:— ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ; ಮಾವಯ್ಯಗೆ ಮಾತ್ರ ದಿವಾಳಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಇಂತಹ ಜಾಮಾತರು ಗಂಟುಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ—

ಗುಂಡೂ:— ಒಬ್ಬರಲ್ಲದ ಹಾಂಗ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ-ಒಂಬತ್ತು ಗ್ರಹಗಳ ಹಾಂಗ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಒಂದು ನವಗ್ರಹ ಯಂತ್ರ ಮಾಡಿಸತೀನಿ. ಅದನ್ನ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದೊಂದೂ ಗ್ರಹ ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿರಬೇಕು!

ಗುಂಡೂ :— ಬೀಗರ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಮನೀ ಬದಲೇ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋದು ಒಳ್ಳೇ ತಂತ್ರ ಕಾಣಿಸತೃದ !

ತಕುಂತಲಿ :— ಬುದವಳು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ. ಅವರೇನೂ ಬರೋದಿಲ್ಲಾ, ಅಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಅಡಿಕೊಳ್ಳೋದು? ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮೂರುವರುಷ ಅದರೂ ಒಂದು ಜೋಡು ಬೆಂಡೋಲಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ, ವಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡೆರಡು ಜೋಡು ಬಿಲ್ವಾರ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತು !

ವತ್ಸಲಾ :— ಹೌದವ್ವಾ, ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ನನಗೆ ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾರೇನು? ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ನನಗೆ ಬನಾರಸಿನ ಪತ್ತಲಾ ಕೊಟ್ಟಾರೇನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಆ ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟು ತಾ, ಅರಿದುಕೊಂಡಾದರೂ ಕುಡೀತೀನಿ....ಅಥವಾ ಇಂದೇ ಬನಾರಸ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಡ ತೀನಿ ಕೈಯೊಳಗ ತಾಳಾ ತೋಗೊಂಡು !

ಗುಂಡೂ :— (ಯಾರವರು?...ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಪತ, ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರುವನು.) ಇದು ನೋಡು ಅಪ್ಪಾ, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿಯಿಂದ ಹಿರಿಯ ಅಳಿಯಂದಿರು ಬರುವರಂತ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಹೂಂ! “ ಸುಸ್ವಾಗತವ್ವಾ ” ಅಂತ ಖುಬಾ ನಿಲ್ಲಿಸು ಮನಿಯ ಮುಂದ.

ಗುಂಡೂ :— ಏನ್ caution ಅಂತ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕಿ? ಬರೋ ಕಾರಣಾ ಅದರೂ ನೋಡಿದಿಯಾ? ಏನೋ, ಆಪಲ್ಯಾ ಚೈನೀ ಪ್ರಮಾಣೇ-ಸ್ವೀಚ್ಚಾ ಪ್ರವಾಸದ ತಿಕೀಟು ತಗೊಂಡು ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆಂತ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಹೂ, ಇಲ್ಲಿ ಉಟಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾ ಭೋಜನಾ, ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಚ್ಛಾಪ್ರವಾಸ. (ಚಿಕ್ಕ ಅಳಿಯನು ಒಳ್ಳೇ ಜಂಭದಿಂದ ಬರುವನು. ಹವಾಲನು ಗುಡ್ಡ ಎತ್ತರ ಸಾಮಾನು ತಂದು ಇಟ್ಟು ಹೋಗುವನು, ಅಳಿಯ ಅವನಿಗೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವನು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು.)

ಅಳಿಯ :— (ಹೆಂಡತಿ ನೋಡುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಅವಳು ಬರಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಖೇಕರಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು. ಗುಂಡೂ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು. ಮಾವಯ್ಯ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುವನು. ಅಳಿಯನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ) ಓ-ಓ-ಓಹೋ! ಬಂದಿ ರೇನು; ಹ-ಹ-ಹ-ಸಂತೋಷ (ಕಟ್ಟಿ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ) ಬಹಳ ಸಂತೋಷ-ಬಹಳಾ ಸಂತೋಷ!....(ಎನ್ನುತ್ತ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವನು) ಪತ್ನಿಲಾಬಾಯಿ, ಕೈಕಾಲು ತೊಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡವ್ವಾ! (ಹೋಗುವನು)

ವತ್ಸಲಾ :— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ನಾಚಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಅಳಿಯ :— (ಒಳ್ಳೆಯ ದರ್ಪದಿಂದ) ಇವೊತ್ತು ಯಾರು ಬರತಾರಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ?

ವತ್ಸಲಾ :— ಹೂಂ! (ಮತ್ತೆ ಮಾನ)

ಅಳಿಯ :— ನಾನು ಗಾಡೀಗೆ ಬರತೀನೀ ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ?

ವತ್ಸಲಾ :— ಗೊತ್ತಿತ್ತು!

ಅಳಿಯ :— ಗಾಡಿ ಎಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ?

ವತ್ಸಲಾ :— ಏನದೂ ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಾಡಿ ಕೇಳೋದು? ಯಾರು ಬರಬೇಕು ಸ್ವೇಶನಿಗೆ?

ಅಳಿಯ :— ಯಾಕೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ (ಒಳಗೆ ಲಕ್ಷ ಹೋಗಿ ಎಚ್ಚರು ಬಂದಂತಾಗಿ, ಧ್ವನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡಿ) ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಾಲು ಕುಂಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ವೇನು?

ವತ್ಸಲಾ :— ನಮ್ಮಪ್ಪನ್ನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನಿಮಗೇನು ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ?

ಅಳಿಯ :— ಹೂಂ! ಅಂದರೆ? ನಾಯಾರು ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತದ್ದನೋ ಇಲ್ಲೋ ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗೆ?

ವತ್ಸಲಾ :— ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತದ್ದ; ನೀವು ಸುಳ್ಳೇ ಅವನ ತಲೆ ಕೆಡಸಬ್ಬಾಡ್ತಿ!

ಅಳಿಯ :— ನನಗಿಂತಾ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನೇ ಹೆಚ್ಚೇನು ನಿನಗೆ? ಆಲ್ಲಾ, ನಾನು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಕೂಡಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ. ಇದು

public insult ಅಂತ ನಾನು ಯಾಕೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಕಾಯಿದೇಸೀರ್ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಟಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಎಟ್ಟು ಹತ್ತು ಕೈಂಡ್ಸ್ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ! (ನತ್ಸಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ- 'ಅಂ' ಎನ್ನುವಳು.) ಅವರಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಪಮಾನ ಆದರೆ, ನಾನು ರೀತೀಪ್ರಕಾರ ಸೈಪ್ಸ್ ತಗೋಬೇಕಾಗತಕ್ಕದೆ—ಅಂತ ಹೇಳು! ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ಸ್ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಮಹಮದನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಮಹಮದನ್ಸ್ ಅಂತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮಾಡೋ ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ಲಾಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ನಡುವೆ ಒಂದು ದಿನಸ non-vegetarian food ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಮೊದಲೇ ಈಗಲೇ ವಾರ್ನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರತೇನೆ. ಹಿಂದಾಗಡೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯೊಳಗ ನಿಾನು ಏನಾದರೂ ಕಂಯ್ ಕುಂಯ್ ಮಾಡಿದರೆ ನೋಡು ಮತ್ತೆ!

ನತ್ಸಲಾ:— ನಮ್ಮಪ್ಪ ಅಂದರ ಏನಂತ ಮಾಡೀರಿ ನೀವು?

ಅಳಿಯ:— Damn it; ಮಾವನಂದ್ರೇನು? ಅಳಿಯದೇವರ most obediently—

ನತ್ಸಲಾ:— ಸಾಕು, ಮಾವನ ಮನೆ ಅಂದರೇನು ಖಾನಾವಳಿ ಅಲ್ಲಾ!

ಅಳಿಯ:— ಅಂ! ಇದೇನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಾದರೂ ಅದ್ದನೊ ಇಲ್ಲೊ?

ನತ್ಸಲಾ:— ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ!

ಅಳಿಯ:— ಇದು ನೋಡು, ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಕೊಟ್ಟಿರತೀನಿ! ಕಳವೂಟ ದೊಳಗಿನ ಗ್ರಾಮಫೋನು ಈಗಲಾದರೂ ಕೊಡು ಅನ್ನು! ಬೇಕಾದರೆ ಅಳಿಯತನದ್ದು ಕಳವೂಟದ್ದು ಕೂಡಿಯೇ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೂ ಅನ್ನು. (ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ—) ಇದೇನಿದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ? ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಒಂದು ಫರ್ನೀಚರ್ ಸುದ್ದಾ ಇಲ್ಲಾ. ಇದೇನು ಜಮಖಾನಿ, ಇದೇನು ಹರಕು ಲೋಡು? ನಮ್ಮ ಕೈಂಡ್ಸ್ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಶಿಸ್ತು ನೋಡಿ, ನನ್ನ ಕೆಮ್ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಾಳಿರು.

ಪತ್ನಿ :— ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬರೋ ಕಾರಣಾನೇ ಇಲ್ಲಾ !

ಅಳಿಯ :— Hold your tongue ! ಹೆಂಗಸರು ತೌರಮನಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ, ಇಲ್ಲಿ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ? ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ರೀತಿಪ್ರಕಾರ ಸ್ವೆಪ್ಸ್ ತೋಗೊಂಡೇ ಬಿಡತೀನಿ ನೋಡು !

(ಹುಚ್ಚರಾಯನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಬರುವನು. ಅವನ ಕೈಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗುತ್ತ ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನೀವು steps ಇಳಿದೇ ಬಿದ್ದೀ ಅಂತೀನೀ, ಹೊಸ್ತಲ ಕೆಳಗ. ನಮ್ಮ ಮನೀ ಅಂದರ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಅಳಿಯಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ ಅಲ್ಲ !

ಅಳಿಯ :— ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ್ಳ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ನೆನಪು ಅದನ್ನೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ಎಲ್ಲಾ ನೆನಪು ಅದ ! ನೀವೂ ನೆನಪು ಇಡಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಾವಾ, ಒಬ್ಬ ಮಾನವಾ-ಅಂಬೋದನ್ನ !.... ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೆ revolution ಇಲ್ಲದೆ evolution ಆಗೋದಿಲ್ಲ ! ಹಿಂದಿನ ಬಾಯಿ ಸತ್ತ ಮಾವ ನಾನಲ್ಲ. ಮಗಳನ್ನು ಹಡೆದರೂ ಮಾನವನಾದ ಮಾವ ನಾನು !

ಅಳಿಯ :— ನಾನು ಅಳಿಯದೇವರು !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನೀವು ದಶಮಗ್ರಹ. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗ್ರಹಗಳು ಕೂಡಿಯೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿತು. ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯತನ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ! ದಿನಾ ಒಂದು ಪಕ್ಕಾನ್ನ ಆಗಲಿ; ದಿನಾ ಒಂದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಗಲಿ. ಒಂದು ದಿನ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೂ ಬರತೇನೆ ಮಾಸಲೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ !

ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿ :— ಹುಚ್ಚ್ಚ ಹಿಡಿತೋ ಏನೋ ಇವರಿಗೆ ! ನಿನ್ನಿನಿಂದಲೂ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತ್ರಾಸ ಆದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾತ್ತಾರ ! ಯಾವಾಗ ಲಾದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಸನ್ನಿ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಾರ.

ಇವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ರೋಗನೇ ಅದೆ....ತಾವು ಎನ್ನೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು
ಕೊಳ್ಳಬಾರದು !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— ನನ್ನ ತಲೆ ನನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಅದೆ !

ಅಳಿಯ :— ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ್ಳು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಬಿಡಿರಿ ಹಾಗಾದರೆ; ನಾನು ಹೊರಡತೇನೆ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ನಗುತ್ತ) ಹ-ಹ-ಹ ! ನನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನನ್ನ
ತಲೆಯ ಭಾರ ! ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಭಾರ, ಇಷ್ಟೇ
ಹೌದಲ್ಲೋ ಶಿಕ್ಷೆ ? ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀವು ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ
ನಾನಿನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ !...ನಾನು ಹಡೆದ
ಮಗಳು, ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ಅವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವೆ
ಅವಳಿಗೆ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವೆ. ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಾನೇ
ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಜಗತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ,
ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ ಬೇಕೇಬೇಕು !

ಅಳಿಯ :— ಅವಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆಯಷ್ಟೇ ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— (ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ನನ್ನ
ಮಗಳಿಗೆ ವನವಾಸ ತರಬೇಡಿ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ :— (ಯಾವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರದೆ) ಅವಳ ಆಪ್ತನ ಒಪ್ಪಿಗೆ
ಯಿದೆ. ನೀವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರಿ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ :— ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅವರಿಗೆ
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದದೆ. ನನ್ನ ಮೋರೆ ನೋಡಿರಿ, ಮಗಳ ಮೋರೆ
ನೋಡಿರಿ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ ;— ಹ-ಹ ! ನನ್ನ ಮೋರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಟ್ಟಗೆ ನೋಡಿರಿ ನಾನು
ಹುಚ್ಚರಾಯ-ಅಂತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇನು ನನಗೆ ? ಸಮಾಜದ
ಹುಚ್ಚು ನಡತೆ ನೋಡಿ ಈಗ ಅನಿಸತಕ್ಕದ....ನನಗೆ ಎಂಥಾ ಹುಚ್ಚು
ಹಿಡದಿತ್ತು ಅವಾಗ....ಅಂತ.

ಅಳಿಯು :— Good Bye

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ನಮಸ್ಕಾರ ಹೋಗಿ ಬರಿ, ಅಥವಾ ಬರಲೇ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ !

(ಅಳಿಯ ಸಾಮಾನು ಕಟ್ಟಿಹತ್ತುವನು. ವತ್ಸಲಾ ಅಳುತ್ತ ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳುವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ ಒಮ್ಮೆ ಗಂಡನ ಮೋರೆ, ಒಮ್ಮೆ ಅಳಿಯನ ಮೋರೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು ಬಿಡುವಳು. ಹುಚ್ಚರಾಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಜೋಡು ಕಾಕಾ ತಂದು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಬರುವರು. ಗುಂಡೂ ಚಹಾದ ಕಪ್ಪು ಬಿಸಿ ತಂದು—“ ಚಹಾ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ ” ಅನ್ನುತ್ತ ಇದನ್ನೂ ನೋಡಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಿಸಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವನು.)

—: ತೆರೆ :—

—ಎನ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಧಾರವಾಡ

ಶೈಲಾಜಿ

ಪಾತ್ರ ಪರಿಚಯ

ಶೈಲಾಜಿ: ತಿಮ್ಮನಾಯಕನ ಹೆಂಡತಿ

ಸರಲಾಜಿ: ಗೋಪನಾಯಕನ ಹೆಂಡತಿ

ತಿಮ್ಮನಾಯಕ: } ವಿಜಯನಗರದ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ
ಗೋಪನಾಯಕ: } ದಳವಾಯಿಗಳು.

ಗೋಪನಾಯಕ: ಸರಲಾಜಿಯ ಅಣ್ಣ, ಉಂಡಾಡಿ.

ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯಶ್ಯಾಗಿ ಹೋದ ವೇಳೆಯು. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೨೦ ಮೇ ತಿಂಗಳು. ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲ. ರಾಯಚೂರು ಕೋಟೆಗೆ ಒಂದು ಹರಹಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಾಬಂದಿಯ ಹತ್ತರ ವಿಜಯನಗರದ ಸೈನ್ಯ ದೀಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಒಂದನೆಯ ಪ್ರವೇಶ.

ಪಾಳ್ಯದ ಒಂದು ಬೀಡಾರ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ರಕ್ತಗಂಭಿರ ಹಾಸಿದೆ. ಗಾಡಿ ಲೋಡುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಎದುರಿಗೆ ದುಂಡನ್ನ ಪೀಠವಿದೆ. ಅಚ್ಚಿಗೊಂದು ವೀಣೆ ಇದೆ. ಅಚ್ಚಿಗೆ ಬರಹದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿವೆ. ಗೋಡೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗತಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ವೀರರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದೆ. ಎರಡು ಕಡೆಗೆ ಬಾಗಿಲುಗಳಿವೆ. ಎರಡು ಕಿಡಕಿಗಳೂ ಇವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ದುರ್ಗಾಪೂಜೆಯು ಅದೇ ಮುಗಿದು ಎರಡು ಮೂರು ತಾಸಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಸಮಯ. ತೆರೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದಾಗ ರಣಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

[ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೀಪವನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಹೆರವರ ಬರವನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆಂದು ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವನು. ಪೂಜಾ ಉಡುಪಿ ನಡ್ಡಿದ್ದ ಶೈಲಾಜಿಯು ಬರುವಳು.]

ಶೈಲಾ:— ಬಾ, ನನ್ನ ಮುದ್ದ ಸರಲಾ ಬಾ (ಪತಿಗೆ) ಗೋಪನಾಯಕರೂ ಬಂದಂತಿದೆ.

ತಿಮ್ಮ:— [ಒಳಗೆ ಬರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಗೋಪನಾಯಕನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ] ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ ನಾಯಕಾ ?

[ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ಗೋಪನಾಯಕನನ್ನು ಒಳಗೆ ಎಳೆದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚುವನು.]

ಸರಲಾ:— ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ!

ಶೈಲಾ:— ತಡೆ? ಈ ಉಲ್ಲಾಸ ಸಮಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ 'ತಡ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ನೆನಪು ಸಹ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆಯು ಎಷ್ಟು ನೋಹಕವಾಗಿತ್ತು! ಪೂಜೆಯೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕನ್ನ ಬೇಕು! ರಾಜ ಪುರೋಹಿತರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸ್ವತಃ ಮಹಾರಾಜರು ಫಲಗಳನ್ನು ಪುರುಷರಿಗೂ, ಪೂಗಳನ್ನು ನಾರಿಯರಿಗೂ ಕೊಡಲು ನಿಂತ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಲು ನನ್ನ ಈ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಾಲದಂತಾ ದವು. ಆಗ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿ ರಾಯನು ಮುಗುಳುನಗೆ ನಕ್ಕಾಗ ನನಗಾದ ಆನಂದ! ಸುಖ!

ಸರಲಾ:— ಹೌದು ಶೈಲಾ! ನಿನಗೆ ಆನಂದವಾಗಿರಬಹುದು ಸುಖ—

ಶೈಲಾ:— ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತುಸು ಫೈರ್ಯ ಬೇಕಾಗುವದು. ನನ್ನಷ್ಟೇ ಲೀನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿ. ಅದರೆ ನೀನು ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿ. ನನ್ನ ಪತಿಯು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿದಾಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನಾನೂ ಅವನ ಸಂಗಡಲೇ ನಿಂತಿದ್ದೆನು.

ಸರಲಾ:— ಆರ್ಯಪುತ್ರಾ!

ಗೋಪ:— ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ! ಮೈಮೇಲೆ ಒಂದೂ ಆಭರಣವಿಲ್ಲ. ಅಲಂಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

ಸರಲಾ:— ಒಡನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿ—

ಶೈಲಾ:— ನಿಜ. ಗೋಪನಾಯಕರೇ, ಅವಳ ವೋಷಾಕು ತೀರ ಸಾದಾ ಇದೆ. ಇವಳನ್ನಿಷ್ಟು ನೀವು ನನ್ನ ವಸ್ತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ.

ಗೋಪ:— ಹೌದು. ಶೈಲಾಜೆಯವರೇ.

ಶೈಲಾ:— ಮತ್ತು ನೀವು (ವಿನಯದಿಂದ ಬಾಗಿ) ದಲವಾಯಿಗಳೇ ನೀವೂ ಬರಬಹುದು.

ಗೋಪ:— (ಎಲೆ ಆಡಕೆಯ ಚೀಲವನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ), ಹೌದು. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಭರಣ, ಮತ್ತು ಶೀರೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವವು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವದು.

ಸರಲಾ:— ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ.

[ಗೋಪನಾಯಕನು ಎಲೆ ಆಡಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನಾಯಕನಿಗೆ ಚೀಲವನ್ನು ಕೊಡುವನು.]

ತಿಮ್ಮ:— ಹುಂ! ಎಲ್ಲವೂ ಎದ್ದಾತದ್ದಾ ಶ್ರೀಮತೀ ಸರಲಾಜೀ, ಗೋಪ ನಾಯಕನೂ ನಾನೂ.....

ಶೈಲಾ:— (ತೋರಿಕೆಯ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಆಗದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನನ್ನೆದುರು ಜೂಜಿನಾಟವಾಡಬಾರದು. ಗೊತ್ತಿದೆ ನಿಮ್ಮದು.

ತಿಮ್ಮ:— ಗೋಪನಾಯಕನಿಗೆ ನಾನೊಂದು ಆಟವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗೋಪ:— ಹೌದು. ಅದು ನಿಜ. ಈ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾರಂಭದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ,

ಶೈಲಾ:— ದಲವಾಯಿ ಗೋಪನಾಯಕರೇ, ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟೇಟು ಆಟವನ್ನು ಆಡಗೊಡುವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದೇನು, ತಂಬಾಕು ತಿಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಗುಳುವಿರೇನು?

ಗೋಪ:— ಆಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ಬೇಕಾದರೆ; ಇದನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಆರುವುಮರುವಾಗತೊಡಗಿದೆ. (ಉಗುಳಲು ಆತ್ಮತ ನೋಡುವನು)

ಶೈಲಾ:— ಹಾಗೆ ಉಗಳಬೇಡಿರಿ. ಆರ್ಯಪುತ್ರರ ಸಂಗಡ ಆಜೆಯ ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಎಲೆ ಆಡಿಕೆ ತಂಬಾಕುಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲಬಹುದು ಬೇಕಾದರೆ.

ತಿಮ್ಮ :— ಹೌದು; ತಂಬಾಕು ತಿನ್ನದೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ಅದು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾ, ಬಾ. ಗೋಪನಾಯಕಾ (ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಸಾಗುವನು)

ಸರಲಾ :— ಆರ್ಯಪುತ್ರರೇ,

[ಗೋಪನಾಯಕನು ಸರಲಾಚಾರ್ಯ ಕಡೆ ನೋಡುವನು. ಮುಂದೆ ಸಾಗಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವನು. ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವನು.

ಶೈಲಾ :— ಸರಲಾ, ಪಾಪ! ಎಷ್ಟು ದಣಿದಿರುವಿ!

ಸರಲಾ :— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ದುಃಖದಿಂದಲೂ) ದಣಿದಿರುವಿ!

ಶೈಲಾ :— ಹೌದು ಗೆಳತಿ! ನಿದ್ರೆ ಕಟ್ಟುವದು ನಿನ್ನಿಂದಾಗದೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ನೀನು ಮಲಗಲು ಹೋಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಉಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸರಲಾ :— ಉಪದೇಶದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ! ನನಗೆ! ನೀನು?

ಶೈಲಾ :— ಹಾಂ! ಹಾಂ! ಪ್ರಿಯ ಗೆಳತಿ! ತುಮು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ. ನಿನ್ನ ಶೈಲಾ ಹೇಳುವದನ್ನಾದರೂ ಕೇಳು. ನೀನು ಕೇಳಲೇಬೇಕು. ಮಗು ದಯಮಾಡಿ—ಅದೇಕೆ ಸಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ— ನೀನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಜೂಜಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಹಾಳಾಗುವದು ಖಂಡಿತ, ಪ್ರತಿದಿನ ಅವನು ನನ್ನವರ ಕೂಡ ಇಸ್ವೇಟು ಆಡುವನು. ಇದನ್ನೇಕೆ ನೀನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು? ಸಂಜೆ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನಾದರೂ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಜೋಗಬಾರದೆ?

ಸರಲಾ :— ಅದು ಶಕ್ಯವೇ?

ಶೈಲಾ :— ಎಕಲ್ಲ?

ಸರಲಾ :— ನನಗೆ ಕಲಿಸುವಿಯಾ?

ಶೈಲಾ :— ಅವಶ್ಯವಾಗಿ.

ಸರಲಾ :-- ಶೈಲಾ, ನಾನು ನಿನಗೇನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಮಾಡಿರುವೆನೇ ?

ಶೈಲಾ :— ಛೇ! ಛೇ! ಅಂತೆಯೇ ನಿನಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಚಿಂತಿಸಿ ಎನಾದರೊಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸರಲಾ :— ನಮ್ಮನ್ನು—ಗಂಡಹೆಂಡಿರನ್ನ ಗಲಿಸಿ—ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಎರಡು ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು....

ಶೈಲಾ :— (ಮೇಲಕ್ಕದ್ದು) ಅಯ್ಯೋ ದೈವವೇ, ಇದು ಕೇವಲ ಅನ್ಯಾಯ. ಜ್ಞಾಜೆಂದರೆ ಗೋಪನಾಯಕನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು. ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಹರಿಹಾಯ್ದೆಯಾ ? ಸರಲಾ.

ಸರಲಾ :— (ಎದ್ದು) ನನ್ನಿಂದ, 'ಅವರ' ನ್ನು ದೂರ ಇಡುವ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶೈಲಾ :— ಕಾರಣ ! ಸತಿಪತಿಯರನ್ನ ಗಲಿಸಿ ನಾನು ಸಾಧಿಸುವ ಸ್ವಾರ್ಥವಾದರೂ ಏನಿದೆ! ನಿಜ. ಈ ರಾತ್ರಿ ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ಸಂಗಡ ನಿಂತಾಗ ಮಹಾರಾಜರು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ ಮಂದಸ್ಥಿತರಾದದ್ದೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ಪ್ರಸಾದಕೊಟ್ಟದ್ದೂ—ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ವಿವಾಹಿತಳಾದ ನನಗೆ ಇದು ಅಪಮಾನವೇ ಸರಿ.

ಸರಲಾ :— ಅದು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ? ನಾನು ಅವರ ಹೆಂಡತಿ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಈಗಲೇ ಕಂಡದ್ದು.

ಶೈಲಾ :— ಪ್ರಿಯಕೇ, ಇದೇ ವಿಷಯವಾಗಿಯಲ್ಲವೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು !

ಸರಲಾ :— ಇದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನನ್ನು ವಿಧೇಯನು ?

ಶೈಲಾಜೆ :— ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಗೆಳತಿ, ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಗೋಪನಾಯಕನು ನನಗೆ ಹೀಗೇಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ತೋರುವನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇನು ? ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಅವನು ವರ್ತಿಸುವುದು ನನಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತಿಯ ಸಹವಾಸ ಮತ್ತು ಆ ಇಸ್ಪೇಟಿನ ಆಟಕ್ಕಾಗಿ. ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾನೆ—ನನ್ನನ್ನಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಶೈಲಾಜೆಯನ್ನಲ್ಲ, ಛೇ. ಎಂದೂ ಅಲ್ಲ—ಆದರೆ ಅವನು ದಲವಾಯಿ ತಿಮ್ಮನಾಯಕರ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು

ಗೌರವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ದಲವಾಯಿಯ ಕೂಡ ಅವನು ಇಷ್ಟೇ-
 ಟಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇಷ್ಟೇ. ಅದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ನೀನು ತಡೆಯು-
 ಲೇಬೇಕು. ಸರಲಾಚೀ! ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಯುವಕನನ್ನು ಲಗ್ನ
 ವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಯಿತೇ! ಅವನು ಯಾವ ಕೆಟ್ಟ ದಾರಿಯನ್ನೂ
 ತುಳಿಯದಂತೆ ನಿಪುಣತನದಿಂದ ನಾವು ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕು. ನಾಳೆ
 ಯಾದರೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊ. ಈ ದಿನವೇ ಹಾಗೆ
 ಶೃಂಗಾರವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ದುರ್ಗಾ
 ಪೂಜೆಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ
 ನಿನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ದೇವಿಯಂತೆ ಶೃಂಗಾರ
 ವಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದರೆ ಗಂಡಸಿಗೆ ಬಹು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ಚಪಲ
 ತನಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆರ್ಯಪುತ್ರರಕೂಡ ಜೂಜನಾಡಿ ಗೋಪ
 ನಾಯಕನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸೋಲುತ್ತಲೇ ಇರುವನು. ಅಂದ
 ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಪೋಷಾಕಿಗಾಗಿ ಅವನು ದುಡ್ಡನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು!
 ಹೌದಲ್ಲವೋ ನೀನೇ ನೋಡು. ಈ ಇಸ್ಪೆಟಿನಾಟದಿಂದ ಎಷ್ಟು
 ಅನರ್ಥಗಳಿಂಟಾಗುತ್ತವೆ? ತುಸು ಯೋಚಿಸು.

ಸರಲಾ :— ಈಗ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಇಸ್ಪೆಟಿನಾಟ ಆಡಲು
 ಬುದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಳಿಸಿದಿ.

ಶೈಲಾ :— ಅಯ್ಯೋ; ಇನ್ನೂ ನೀನು ನನಗೆ ನಿಷ್ಕರ ನುಡಿಯುವಿಯಾ?
 ಇಲ್ಲಿ ಆ ಆಟ ಬೇಡವೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿದೆ. ಗೆಳತೀ!
 ನನ್ನ ಪತಿಯು ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯವುಳ್ಳವನು.—ಅವರ ಹಿಂದೆ ಕೆಟ್ಟ
 ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು—
 ಕೆಟ್ಟ ಚಟಕ್ಕೆ ಅವನ ಒಲವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದೆ. ಗೋಪನಾಯ-
 ಕನು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಎಳೆಯುವನು. ನೀನು ಅದನ್ನು ತಡೆಯು-
 ವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಈ ಚಟವನ್ನು ಬಿಡಿಸು. ಮತ್ತು
 ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪತಿಗಳೀವರೂ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ
 ತೆರಳುವರು....ಮತ್ತು ಮರಳಿ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು.

ಸರಲಾ :— ಶೈಲಾ! (ಅವಳನ್ನು ಆಪ್ತಗೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾಳು)

ಶೈಲಾ :— ಛೇ! ಛೇ! ಅವರು ಮರಳಿ ಬರುವರು ನಿನ್ನ— ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣಂದಿರು ಇನ್ನೂ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವರಲ್ಲವೇ? ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಗಣಪನಾಯಕರು.

ಸರಲಾ :— ಅವನೂ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಹಿಂದಿನ ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.

ಶೈಲಾ :— ಗಣಪನಾಯಕರೇ? ಹಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನ ವಾಯಿತು. ಪತಿಗಳು ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮಗಳ ಅಬಲೆಯರ, ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಬೇಕೇಬೇಕು ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣಂದಿರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವರು.

ಸರಲಾ :— ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಇದು ಅಪಮಾನವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶೈಲಾ :— ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಅವಮಾನವೇ? ಶತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆದರ ಭಾವನೆ ಇದೆ.

ಸರಲಾ :— ಇದೇ ಸಾಳಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿದ್ದರೂ ನಿನಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ವೆಂದ ಮೇಲೆ—

ಶೈಲಾ :— ಪರಕೀಯ ಗಂಡಸರ ಚಲನೆಗಳು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು?

ಸರಲಾ :— ಓಹೋಹೋ! ಪರಕೀಯ ಗಂಡಸರು!

[ತುತೂರಿಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಬರುವದು]

ಸರಲಾ :— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಹಾಗಾದರೆ—

ಶೈಲಾ :— ಹೌದು, ನಿಜ,

[ಧಡಲ್ ಎಂದು ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯಲ್ಪಡುವದು ಗಣಪನಾಯಕನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.]

ಗಣಪ :— ಸರಲಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವಿಯಾ?

(ಶೈಲಾಜಿಗೆ) ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕ, ಶ್ರೀಮತಿ ಶೈಲಾಜಿಯವರೇ!

ಶೈಲಾ :— (ಮರ್ಯಾದೆಪೂರ್ವಕವಾಗಿ) ಪೂಜ್ಯ ಗಣಪನಾಯಕರೇ!

ಗಣಪ :— ನೀವು ತುತೂರಿಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಾ?

ಸರಲಾ :— ಹೌದು!

ಗಣಪ :— ಈಗೊಂದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕ್ಷೇಗಿಗೆ ನನಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹತ್ತಿತು.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಅವರು ತೆರಳಬೇಕು.

ಸರಲಾ :— ಇದೇ ಪ್ರಾತಃಕಾಲಕ್ಕೆ! ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ, ಈಗ ಅರುಣೋದಯದ ಕಾಲ ಸಮಾಪಿಸಿದೆ.

ಗಣಪ :— ಹೌದು. ಗೋಪನೆಲ್ಲಿರುವನು ? ನೇಳೆಯಾಯಿತು. ಅವನು—

ಶೈಲಾ :— ನನ್ನ ಪತಿರಾಯನ ಸಂಗಡ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು.

ಗಣಪ :— ಅಹಾಹಾ! ಅವರೆಷ್ಟು ಧನ್ಯರು! ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ದರ್ಜೆಯು ಈಗ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನನಗೂ ಮನಸ್ಸಿದೆ—

ಸರಲಾ :— ಅಣ್ಣಾ! ಆರ್ಯಪುತ್ರರು ಹೋಗಲೇಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅಂದ ಮೇಲೆ ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಿಯಾ?

ಗಣಪ :— ನಾನೇನು ಹೆಂಗಸೇ? ಗಂಡಸು. ವೀರನು. ಮದ್ದಿನ ವಾಸನೆಯು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಸರಲಾ :— ಅಣ್ಣಾ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಗಲಬೇಡ.

ಗಣಪ :— ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಹಣೆಯ ಬರಹವೇ! ಅಂಜುವ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ಆದಿಲಶಹನ ಸಮಾಧೀ ಕಟ್ಟಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವೆನು.—ಯೋಧರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹುಚ್ಚಿ.

ಸರಲಾ :— ಪತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳೇ ಯೋಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಗಣಪ :— (ನಕ್ಕು) ಗೋಪನು ಅಚ್ಚ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಕನ್ನಡಿಗನು. ಅವನಿಗೆ ಯಾರ ಅಂಜಿಕೆ ಇದೆ! ಯವನರಿಗೆ ಅಂಜುವನೆ? ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಗಾಗಿ ಸವಾರಿಮಾಡಿ ಅವನು ಹೊರಟಾಗ ನೀನು ಹೀಗೆ ಮ್ಲಾನ ವದನಳಾದರೆ ಮುಂದೇನು ?

[ಗಣಪನಾಯಕನು ಕಿಡಿಕಿಯಲ್ಲಿ ಇಣಕಿನೋಡಿ ಸರಕ್ಕನೇ ಪರದೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವನು.]

ಸೈನಿಕರು ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಉದ್ದದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗಿರಿ, ತರುಣರೇ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ—ಧೂಮಕಾರಾಜರು, ಸರಲಾ, ಸ್ವತಃ ಮಹಾರಾಜರೂ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು)

(ಶೈಲಾಜಿಯು ಕಿಡಿಕಿಯಲ್ಲಿ ಇಣಕಿ ನೋಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಳು)

ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು. ನಾನು ಹೀಗೆ ಹಿಂದುಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅಯೋಗ್ಯವು. (ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವನು.)

ಶೈಲಾ :— ಓಹೋ, ನೀವು ಪುರುಷರು! ಸ್ವಂತ ಸುಖವನ್ನೇ ನೋಡುವಿರಿ.

ಗಣಪ :— ಶೈಲಾಜಿಯವರೇ, 'ಹಿಂದುಳಿಯುವದು ಅಯೋಗ್ಯವು.

ಎಂದರೆ 'ಹೋಗೇ ತೀರುವೆನು' ಎಂದರ್ಥವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಶೈಲಾ :— ದಲವಾಯಿಗಳೇ, ನೀವು ಬಹಳ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಿಗಳು. ಆದರೆ

ಅಬಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಾಗುವದು ಸಹ ಬಹಳ ಉದಾತ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಗಣಪ :— ಸರಿ. ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದಂತೆ

ಸಾಗುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ನಾನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶೈಲಾ :— ಹೌದು ಮತ್ತು ....ನಾವು ಈ ಪಾಳಯ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ರಥದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತುಸು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಲೇನು ?

ಗಣಪ :— ಆಂ! ಪಾಳಯ ಬಿಡುವ ಪ್ರಸಂಗ!

ಸರಲಾ :— ಅಯ್ಯೋ!

ಗಣಪ :— (ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ) ಆಗಬಹುದು. ಈ ಅಸಂಭವನೀಯ

ವಾದ ಮತ್ತು ಭಯಂಕರವಾದ ಮಾತು ಜರುಗಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ

ರಥದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನು. (ಶೈಲಾಜಿಯು

ಅನಂದದಿಂದ ಉಸುರ್ಗರಿಯುವಳು) ಆದರೆ ಅದು ಜರುಗಿತೆಂದು ಕನಸು

ನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವದು ಕೂಡ ಸಂಕಟಕಾರಕವು. ಭಯಂಕರವು.

ಶೈಲಾಜಿಯವರೇ, ನಾನನ್ನುವದು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿತೇನು? ಇದು

ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ, ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ, ಭೂಷಣವಲ್ಲ.

(ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗೋಪನಾಯಕನೂ, ತಿಮ್ಮನಾಯಕನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ)

ತಿಮ್ಮ :— ಏನದು ಗಣಪನಾಯಕರೆ?

ಗಣಪ :— (ಶೈಲಾಚಿಯ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ) ಏನಿಲ್ಲ ದಳವಾಯಿಗಳೇ, ತಮ್ಮಂಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರೆದುರು ಬರುವಂಥ ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲವದು

ಸರಲಾ :— ಆರ್ಯಪುತ್ರರೇ!

ಗೋಪ :— ಸರಲಾ, ಬಾ, ನಾನು ಮೋಷಾಕು ಕೊಡಬೇಕು. ತಂದೆಗೆ ಸತ್ಯ ಬರೆದು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ನೀನು --

ಸರಲಾ :— ಮತ್ತು ನಾನು, ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು, ನಿಮಗೆ ಜಯ ದೊರಕಲೆಂದು.

ತಿಮ್ಮ :— (ಮರ್ಯಾದೆಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗಲೇ ಅವನಿಗೆ ತುಸು ಫಲಾಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಿರಿ.

ಶೈಲಾ :— ಒಳ್ಳೇ ಸೂಚನೆ ಇದು.

(ಗೋಪನಾಯಕ ಸರಲಾಚಿಯವರು ಹೋಗುವದ್ದು. ಗಣಪನಾಯಕನು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವನು.)

ಗಣಪ :— (ತಿಮ್ಮ ನಾಯಕನಿಗೆ) ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿರಿ ಜಯವಾಗಲಿ (ನಮಸ್ಕರಿಸುವನು)

ತಿಮ್ಮ :— (ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಆಗಲಿ! (ಗೋಪನಾಯಕನು ಹೋಗುವನು) ಆನೆ, ಆನೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಶೈಲಾ :— ಅಲ್ಲವೇ!....ಗೋಪನಿಂದ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಯಿತೇನು?

ತಿಮ್ಮ :— ಎರಡು ನೂರು.

ಶೈಲಾ :— ಬೇಶ

ತಿಮ್ಮ :— ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಆಡಿದ....ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಶೈಲಾ :— ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ!

ತಿಮ್ಮ :— (ವರಹಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ) ಅವುಗಳನ್ನು ನೀನು ಈಗಲೇ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಿಡು

ಶೈಲಾ :— ಆದರ

ತಿಮ್ಮ :— ಪ್ರಿಯಳೇ, ನಾವು ರಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಲೇಬೇಕು. ಗುಂಡಿನ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು.

ಶೈಲಾ :— ಅವ್ಯಯ್ಯಾ !

ತಿಮ್ಮ :— ಹಾಂ ಹಾಂ!.... ಒಂದುವೇಳೆ ನಾನು ಬಿದ್ದರೆ,

ಶೈಲಾ :— ಛೇ, ಅದೆಂದೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ.

ತಿಮ್ಮ :— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು; ನಾನು ಹೊರಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕೆಲ-
ವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ
ಜೀವನವೇ ಬದಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾನೆಂದೂ
ಇಷ್ಟು ಸುಖದಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೋಲಿಯಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕುಡಿಯು-
ತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ವೇಳೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಜೂಜಾಡುವದೂ, ಬೇಟೆ-
ಯಾಡುವದೂ.... ಈಗ ಹೇಳಿದರೆ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಹೆಗಸನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆನು.
ಆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾದೆ. ಶೈಲಾ, ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಚಟ
ಗಳೂ ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಮಾಯವಾದವು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೀನೇ
ಕಾರಣಳು. ವಿವಾಹ ಜೀವನವನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೂಡ ಬಹಳ ಸುಖದಿಂದ
ಕಳೆದೆನು. ಈಗ ರಣಭೂಮಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ನಿನಗಾಗಿ ತುಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶೈಲಾ :— ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮರಳಿ ಬರುವಿರಿ.
ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ತಿಮ್ಮ :— ಆಗಲಿ, ನಿನ್ನ ದೈವ ಹೇಗಿದೆಯೋ ನೋಡೋಣ. (ಲೋಡುಗಾಳು
ಕೂಡುವನು) ಗೋಪನಿಂದ ಗೆದ್ದ ೨೦೦ ನಿನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಹಮ್ಮಣಿ-
ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ. ಶೈಲಾ, ನಾನು ಗುಂಡಿನೇಟಿಗೆ ತುತ್ತಾದರೆ,
ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಮದ ಖರ್ಚು ನಿನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲಿಲ್ಲ.
(ಶೈಲಾಜಿಯು ಅಳುತ್ತಾಳು) ಅಳಬೇಡ ನನ್ನ ಅರಗಿಣಿಯೇ, ನಾನು
ಮರಳಿ ಬರುವೆನು ಆಯಿತ್ತಿಲ್ಲವೋ ? ಇನ್ನು ಕುದುರೆಗಳು, ಕುದು-
ರೆಯ ಲಾಯದ ಬೀಗದ ಕೈ ತೆಗೆದುಕೋ, ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುದುರೆ
ಗಳಿವೆ. ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳವು, ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ನೂರರಂತೆ
ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಬರಬಹುದು. ಉಂಗುರಗಳು, ನಡುಕಟ್ಟು, ಪೋಚೆ,

ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಹಾರಗಳು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವೆನು
ಪ್ರಿಯಳೇ, ಇಷ್ಟೆ ನನ್ನ ಆಸ್ತಿ.....(ಎದ್ದು ಮೇಲೆ ನೋಡಿ) ಓಹೋ
ತಡವಾಯಿತು.

ಶೈಲಾ:— ತುಸು ಉಪಹಾರ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವೆನು.

ತಿಮ್ಮ:— ಉಪಹಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು (ಸರಲಾಜೆಯು ಹೋದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆ
ಮಾಡಿ) ಆ ಹುಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಿರುವೆನಲ್ಲಾ !

ಶೈಲಾ:— ಹೌದೇನು ಆರ್ಯಪುತ್ರಾ !

ತಿಮ್ಮ:— ಶೈಲಾ, ರಣದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಾಗ ಬಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮಧುರ
ಗಾನದ ನಿನಾದವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಪ್ರಾಣಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದ-
ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಅನ್ನುವಿಯಾ ? ಈಚೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ
ನಾನು ಪೋಷಾಕನ್ನು ತೊಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಅದರ ಬಾಗಿಲನ್ನೂ ತೆರೆದು
ಇಡುವೆನು. ಅಂದರೆ ನೀನೂ ಕಾಣುವಿ.

ಶೈಲಾ:— (ದುಃಖವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ) ಆಗಲಿ !

[ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ಅವಳಿ ಎರಡೂ ರಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಡಿದು ಬಹಳ
ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ನೋಡುವನು. ತೆರಳುವನು; ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು
ತೆರೆದಿಡುವನು. ಶೈಲಾಜೆಯು ವೀಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿರಹ ಗೀತೆ
ಯೊಂದನ್ನು ಬಾರಿಸುವಳು. ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕಂಠಬಿಗಿದು ದುಃಖಿತ
ಳಾಗಿ ಲೋಡಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಳು. ಮತ್ತೆ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು
ಒಂದು ಗಾನಾಲಾಪವನ್ನು ಮಾಡುವಳು.]

ತಿಮ್ಮ:— (ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬರುವನು) ಇನ್ನು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ.
ಶೈಲಾ, ನೀನು ಬಹು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಹುಡುಗಿ. (ಆಸ್ತಿ ಹೊರಟು
ಹೋಗುವನು)

ಶೈಲಾ:— ಆರ್ಯಪುತ್ರಾ ! (ಅವನು ಹೋದ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವಳು.
ಆ ಮೇಲೆ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು) ಆದರೆ ನಾನು....ನಾನಿನ್ನೂ
ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆಯ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವೆನಲ್ಲ ! (ಪೋಷಾಕನ್ನು
ಬಿಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುವಳು.)

ರಣವಾದ್ಯಗಳು ಕೇಳಬರುವವು.

ಪರದೆ

ಎರಡನೆಯ ಪ್ರವೇಶ

ಅದೇ ರಂಗಭೂಮಿ. ಕಿಡಿಕಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿದೆ. ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಡುವೆ ಒಂದು ತಾಟನ್ನು ಮಾತ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಶ. ಗಣಪತಿಯೇ ತಾರೀಖು ಸಂಜೆ. ಗಣಪನಾಯಕನು ಮತ್ತು ಸರಲಾಜೆಯವರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು. ಗಣಪ ನಾಯಕನು ಗಾಬರಿಯಾದಂತಿದ್ದಾನೆ. ಸೈನಿಕನಂತೆ ನಿಲುವಂಗಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಸರಲಾ:— ಅಣ್ಣಾ, ಶೈಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ!

(ಹೊರಡುವವಳಂತೆ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವಳು.)

ಗಣಪ:— ಧೂ, ಸರಲಾ! ಔತನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವಿಯೆಂದಮೇಲೆ.

ಸರಲಾ:— ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವನು ನೀನು.

ಗಣಪ:— ನಾನೇ, ಆಗಲಿ. ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಮೇಲಾಗಿ ಶೈಲಾಜೆಯ ಕೂಡ ಊಟ ಮಾಡಲು ನಾನು ಬಯಸುವೆನೆ?

ಸರಲಾ:— ಅಂದಮೇಲೆ ?

ಗಣಪ:— ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಿದೆ. ಸೈನಿಕರು ತೆರಳಿದಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಚನ್ನಾಗಿ ಊಟವನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

[ಸರಲಾಜೆಯು ಕರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು.]

ಗಣಪ:— ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೆ, ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣೀರಿ? ಸೈನಿಕರ ಗಮನವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನನ್ನದೇ ಮೂರ್ಖತನ. ಅದರೆ ಶೈಲಾಜೆಯಂತೆ ನೀನೂ ಏಕೆ ಗಟ್ಟಿಗಳಾಗಬಾರದು?

ಸರಲಾ:— ಅಣ್ಣಾ, ಹಾಗೆ ಆಗಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವೆನು.

ಗಣಪ:— ಹಾಗೆ ನೀನು ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳು ಅಂಜಿದ ಕುರಿಗಳಂತೆ ಧಡಪಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅವರನ್ನು ಶಾಂತಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಬೇಕು ಆ ಪಾಳಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕಾಯುವಹು ಬೇಡ, ಇಷ್ಟು ಅನಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. (ತಾಟನ್ನು ನೋಡುತ್ತ)....ಹೊಟ್ಟೆ ಬಹಳ ಹಸಿಯಿತು; ಶೈಲಾಜೆಯಿದ್ದರೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಸರಲಾ:— ಅವಳು ಅವಳು, ಅಷ್ಟು ಚಾಣಾಕ್ಷಳಿರುವಳು. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಗಣಪ:— ಘಾ, ನನಗೆ ಊಟ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು. ಹಸಿದು ಕಂಗಾಲಾಗಿ
ದ್ದೇನೆ. ಶೈಲಾಜೆ ಎಲ್ಲಿ?

[ಶೈಲಾಜೆಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಸರಲಾಜೆಯಡೆಗೆ ಓಡಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ
ಅಭಿವಂದಿಸುತ್ತಾ.]

ಶೈಲಾ:— ಪ್ರಿಯ ಸರಲಾ....ಓಹೋ ನಾಯಕರು....ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವಂಗಿ?

ಗಣಪ:— ನನ್ನ ನಿಲುವಂಗಿ ಶೈಲಾಜೆಯವರೇ! ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಶೈಲಾ:— ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ತೊಡುವ ಅಂಗಿ ಇದು. ನಿಮ್ಮ
ಮೀಸೆಯಂತೆ ಇದು ಸಹ ಬಹಳ ಭಯಂಕರವಾಗಿರುವದು.

ಗಣಪ:— ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಅಂಜುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಶೈಲಾ:— ಆದರೆ ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಬರತೊಡಗಿದೆ. ನೀವು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ
ನಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಡುವರೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದೆನು.

ಗಣಪ:— ಛೇ! ಛೇ!

ಶೈಲಾ:— ಇರಲಿ ನನಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ, ರಣಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದು, ವೀರಾ
ವೇಶದಿಂದ ಸಾಟುವಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಿರಿ.

ಗಣಪ:— (ದೀಪಕ ಹಿಡಿದು) ಅದು ಮೌರುಷದ ಲಕ್ಷಣ. ಆದರೆ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ
ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ.

ಸರಲಾ:— ನಾನು ಪಾರಾದೆ. ನೀನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ
ವಿರುವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವೆಯೆಂದು ಅಂಜಿದ್ದೆನು.

ಗಣಪ:— ಅಗತ್ಯ?

ಶೈಲಾ:— (ಗಟ್ಟ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ಯಾರುವಿರಿ?

ಗಣಪ:— ಅಂ!

ಶೈಲಾ:— ಯಾರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೂ ಬರಲೊಲ್ಲರು.
(ಮತ್ತೆ ಕೂಗುತಳು; ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.)

ಗಣಪ:— ಅಂದರೆ, ಅಳುಗಳೆಲ್ಲ....

ಶೈಲಾ:— ಮೋಸಗಾರರು, ಸುದ್ದಿಗಾಗಿ ಓಡಿದರು. ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆದ
ನನಗೆ ಇದೆಷ್ಟು ಅಸಹ್ಯ!

ಗಣಪ:— ಊಟವಿಲ್ಲ?

ಶೈಲಾ :— ಹುಂ ಹುಂ !

ಗಣಪ :— ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಹಣೇಬರವೇ!

ಶೈಲಾ :— ಅಂಗಡಿಗಳು ತೆರೆದಿವೆ: ಗಣಪನಾಯಕರೇ, ನಾನು ಅಬಲೆ. ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ; ಗದ್ದಲದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಈ ಮಲ್ಲಾಬಡಿಯ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗಲಾರೆ. ನಾವು ವಿವಾಹಿತರು, ಅಬಲೆಯರು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕೆ? (ಕಿಟಕಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಳು)— ಅದರೆ ನೀವು ಪುರುಷರು.

ಗಣಪ :— ಹೌದು, ನಾನು ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಮೊರಕೆಸುವೆನು.

ಶೈಲಾ :— ಆಹಾಹಾ! ಗಂಡುಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲು ಪಡೆದು ಬರಬೇಕು.... ಶ್ರೀಖಂಡ ಪುರಿ....ಅಥವಾ ಚರೋಟ ಸಿಕ್ಕರೂ ನಡೆದೀತು.

ಗಣಪ :— ಶ್ರೀಖಂಡವೇ? (ನಕ್ಕು) ಕಡ್ಲೆ! ಮಂಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ.

ಶೈಲಾ :— (ಅದೇ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ) ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕರೆ ನೋಡಿರಿ.

[ಗಣಪನಾಯಕನು ಹೊರಡುವನು ಶೈಲಾಜಯ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಳು.]

ಸರಲಾ :— ಶೈಲಾ !

ಶೈಲಾ :— ಹಾಂ ಹಾಂ, ಧಾವಿಸಬೇಕು. ಹಸಿದವರಿಗೆ ಅಶನಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಗೋಪನಾಯಕರಿರುವರು.

ಸರಲಾ :— ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಔತನದ ನೆವವನ್ನಿಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿದಿ ಯೇನು!

ಶೈಲಾ :— ಗಂಡಸರು ನಮ್ಮ ತುಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಗೆಳತೀ, ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮಂಥವರ, ಹೆಂಗಳೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವು.

ಸರಲಾ :— ಹೆಂಗಳೆಯರ ಕರ್ತವ್ಯ! ಅಂತೂ ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ ಅವನ ಸೇವೆಯನ್ನು !

ಶೈಲಾ :— ಹಾಗಾದರೆ ಸರಲಾ, ನಮ್ಮ ಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸುಳ್ಳಾಗಬೇಕೇನು?

ಸರಲಾ :— ಅಂದರೆ?

శ్రీరాజా:— బాధాభరితమైన గణపనాయకర బల్యయల్లి నావు
 సురక్షితవాగిరువేనందు నంబి నిర్భీతరాగి నన్ను పతిగళు
 రణకృత్యే యోగిల్లనే? సరలా, నీనగే తాయీ తండగళిరువరు.
 అణ్ణనిరువను. నన్నంథ అనాథగళితియన్ను నీను తిళయలు
 శక్యపిల్ల. ఇంథవళిగే నాయకరు ఏనో తుసు టుపకార
 మాడయోదరే నీను సహసలారేయా!

సరలా:— యావాగళు నీను నన్నన్నే దూషిసువి.

శ్రీరాజా:— ప్రియ గీతీ, మోదలు నీను తప్పు మాడువి. ఆమోలే
 ధేరవరు నిష్ఠుర మాతాడువరేందు ఆరొపిసువి

సరలా:— సరి!

(శ్రీరాజయి నీరిన పాత్రయింద తుసు నీరు తేగేయువళు. తోటిన
 గజనయి కేళిబరువదు.)

సరలా:— ఏనదు?

శ్రీరాజా:— గుండిన సప్తళ (కుడియువళు)

సరలా:— దేవరే నీనే కాపాడు. ఇదు తోపు. (కిడికియ కడగే
 ఓడువళు).

శ్రీరాజా:— (బాంతురియింద తిరుగాడుత్త) సనియకృ బందరు. మోదలి
 గింతలూ సమీపకృ బందరు.

(గణపనాయకను గడబడియింద బరువను. ఒందు కృయ్యల్లి కడ్లి
 మండక్కి పుడుకోనన్న మత్తొందు కృయ్యల్లి మండక్కి టుండయ
 గంటన్ను హిదిరువను. అవరడన్ను తాటినల్లిడువను. శ్రీరాజయి
 బందు రంగభూమిగే ఎదురాగి కుళితు సావకారవాగి తిన్నతొడ
 గువళు.)

ఈ నిమ్మ టుపకారవన్ను నాను ఎందూ మరేయువదిల్లి గణప
 నాయకరే.

గణప:— నన్న టుపకార! దేవరే గతి. శ్రీరాజయవరే,
 అంగడియ సుద్దీ నీవు కేళిదంతే కాణిల్లి.

ಸರಲಾ :— (ಕಿಡಕಿಯಿಂದ ಬಂದು) ಸುದ್ದಿ ? ಅಣ್ಣಾ ಯಾವ ಸುದ್ದಿ ?

ಗಣಪ :— ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆ.

ಸರಲಾ :— ನಿನ್ನ ನಿಲುವಾಗಿ !

ಗಣಪ :— ಹೇಸಿ ಇದು. ನಾನು ಸೈನಿಕನಂತೆ ಕಾಣುವೆ (ಶಾಸ್ತ್ರ ತೆಗೆ, ದೊಗೆಯುವನು.)

ಶೃಲಾ :— ಒಳ್ಳೇದಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರು ಈ ನಿಲುವಾಗಿ ಯನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಆ ಗಡುತರವಾದ ಮೀಶೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ನೀವು ಸೈನಿಕರಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುವರು.

ಗಣಪ :— ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಪಿಳ್ಳೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಉಳಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಯವನರು ಆಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶೃಲಾ :— ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ ಹೇಳುವೆನು. ಒಂದು ಶಾಲನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಗಣಪ :— ಓ! ಏನು ಬುದ್ಧಿ, ಏನು ಬುದ್ಧಿ, ಪಾರಾದೆ, ಒಳ್ಳೇ ಪಾರಾದೆ.

ಸರಲಾ :— ಏತರಂದ ಪಾರಾದಿ ? ಸುದ್ದಿ ಏನು ?

ಗಣಪ :— ಮುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಪಾರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮಂಡಕ್ಕೀ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಜೀವದೊಳಿದವನು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಮಡಿದರು. ಅವನು ಭಯಂಕರವಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಜೀವದ ಆತ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಓಡಿ ಹೋಗಲೇಬೇಕು.

ಸರಲಾ :— ಓಡಿ !

ಗಣಪ :— ಹೊರಗೆ ಭಯಂಕರ ಗಲಿಬಿಲಿ ಇದೆ. ಸ್ವತಃ ಮಹಾರಾಜರು ಕಾಣದಂತಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು.....

ಸರಲಾ :— ಆದರೆ ' ನನ್ನವರು '....' ಅವರ 'ನ್ನು ನೋಡಿದನಂತೇನು ?

ಗಣಪ :— ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದಿದೆ. ಸರಲಾ. ಒಂದು ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಯವನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡುವರು. ಬಾ. ಅವರಿಂದ ಹತನಾಗಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. (ಅವಳ ಮುಂಗೈ ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುವನು)

ಸರಲಾ :— ಅಣ್ಣಾ ! ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲಾರೆ.

ಗಣಪ:— ಥೂ ಥೂ! ಇಷ್ಟು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೇ? ಹಿಂದುಗಳು ಸೋತರು. ನಾವು ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗೋಣ.

ಸರಲಾ:— ನೀನು ಹೋಗು, ನಾನು ಪತಿಯ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವೆನು. ಉಳಿಯಲಿ, ಸಾಯಲಿ, ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು. (ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು)

ಗಣಪ:— ಆದರೆ ಇಸ್ಕಾಯಿಲ ಆದಿಲಶಹನು....

(ಸರಲಾಚಿಯು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಗಣಪನಾಯಕನು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡದೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಗಣಪ:— ಹೋಗು ನಿನ್ನ ಗತಿ ನಿನಗೆ. ನಾನು ಪಾರಾಗುವೆನು.

ಶೈಲಾ:— (ಕಣಕುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ನಾಯಕರೇ!

ಗಣಪ:— ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಮಾತಾಡಲು ನನಗೆ ವೇಳೆಯಿಲ್ಲ. (ಅವಳನ್ನು ಅತ್ತ ಸಂಸುಪನು)

ಶೈಲಾ:— ನೀವು ಪಾರಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಹೇಗೆ ಹೋಗುವಿರಿ?

ಗಣಪ:— ಏಕೆ? ನನ್ನ ರಥವಿದೆಯಲ್ಲ!

ಶೈಲಾ:— ಆದರೆ ಕುದುರೆಗಳು?

ಗಣಪ:— (ಎಚ್ಚತ್ತಂತಾಗಿ) ಓಹೋ! ಹೌದು, ಎಲ್ಲ ಕುದುರೆಗಳು ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿವೆ.

ಶೈಲಾ:— ನೀವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗಬೇಕು.

ಗಣಪ:— ನಡೆಯುತ್ತ! ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಡೆದಿಲ್ಲ ನೂರಾರು ವರಾಹಗಳು ಬಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ಶೈಲಾ:— ಈಗ, ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಪಾಳಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳೆಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕು! ಮೇಲಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ. ಕುದುರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಜನರು ಮಿತಿಮೀರಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಮ್ಮತ್ತೂ ಮೇರೆದಿಲ್ಲ.

ಗಣಪ:— ಕುದುರೆಗಳಾದರೂ ಇವೆಯೇ?

ಶೈಲಾ:— ಆರ್ಯಪುತ್ರರು ಎರಡನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗಣಪ :— ತಿಮ್ಮನಾಯಕರು? ಅಹಾ, ಎಷ್ಟು ದೂರದರ್ಶಿಗಳವರು!

ನಾವು ಪಾರಾದೆವು. ಆವು ಎಲ್ಲಿವೆ?

ಶ್ರೀಲಾ :— ಲಾಯದಲ್ಲಿವೆ. ಕೀಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ.

ಗಣಪ :— ಬೇಗ ಬೇಗದ ಕೈ ತರ್ರಿ, ಬೇಗ ತನ್ನಿರಿ.

ಶ್ರೀಲಾ :— ಕೈ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ ನಾಯಕರೇ,

ಗಣಪ :— ಹಾಗಾದರೆ ಕೊಡಿರಿ, ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತರುವೆನು.

ಶ್ರೀಲಾ :— ಈಗ ಒಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು. ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಗಣಪ :— ಹೇಗಾದರೂ ನೀವು ನನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವಿರಿ. ಹೆರವರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದು ದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀಲಾ :— ನಾನೇನೂ ಪಾಳಯ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಗಣಪ :— ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ! ಯವನರು ಪಾಳಯದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀಲಾ :— ಬರಲಿ. ಆದರೂ ನಾನು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ.

ಗಣಪ :— ಓಹೋ, ಅಬಲೆಯರಿಗೆ ಅವರು ದಯೆತೋರುವರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿರೇನು. ಅವರು ಮುಸಲ್ಮಾನರು, ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಲಾ :— ಇರವಲ್ಲರೇಕೆ!

ಗಣಪ :— ಶ್ರೀಲಾಜೆಯವರೇ, ನಿರ್ದಯರೂ, ಪಶುಸಮಾನರೂ ಆದ ಯವನರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನೀವು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಉಳಿಯುವಿರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ ಏನು?

ಶ್ರೀಲಾ :— ಏಕೆ ಗಣಪನಾಯಕರೇ, ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ನೋಡುವಿರೇನು? ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ. ಮುಸಲ್ಮಾನ ತರುಣಿಯರಿಗಿಂತಲೂ ಉರ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಡಬಲ್ಲೆ. ಅವರಂತೆ ಪೋಷಾಕನ್ನೂ ಧರಿಸಬಲ್ಲೆ.

ಗಣಪ :— ಹೀಗೇನು?

ಶ್ರೀಲಾ :— (ಉರ್ದು ಸ್ವರದೃ) ಹಾಗೆಯೇ!

ಗಣಪ :— ನೀವು ಯವನಳಂತೆ ನಡೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ.

ಶೈಲಾ :— (ಸಾತ್ವಿಕ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ) ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಿದ. ನನ್ನ ಈಗಿನ ಉಡುಪೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಯುವತಿಯ ಉಡುಪಿಗೆ ತುಸು ಹೋಲುತ್ತಿದೆ

ಗಣಪ :— ಕುದುರೆಗಳನ್ನು....ನನಗೆ....

ಶೈಲಾ :— ೧೦೦೦ ವರಾಹಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಗೆ ಮಾರಲೇ ಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಪತಿರಾಯರು ರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿ ಹೋದರು.

ಗಣಪ :— ಅಂದರೆ ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರುವಿರೇನು?

ಶೈಲಾ :— ಏಕೆ? ಇಷ್ಟೇಕೆ ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು? ಹೌದು.

ಗಣಪ :— ಛೇ, ಛೇ, ಅದೇನಿಲ್ಲ....ಆದರೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಬಹಳ ಹೇಳುವಿರಿ.

ಶೈಲಾ :— ಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆ.

(ಗಣಪನಾಯಕನು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕೈತಿರುವುವನು. ಲೋಡಿಗಾತು ಕುಸಿದಿರುವನು. ಶೈಲಾಜಿಯು ಕಿಡಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಓಡುವಳು.)

ಶೈಲಾ :— ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಗಲಿಬಿಲಿ ಇದೆ.

ಗಣಪ :— ಏನದು ?

ಶೈಲಾ :— ಜನರು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಸ್ಮಾಯಿಲ ಶಹನ ಕ್ರೌರ್ಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗಣಪ :— (ಗುಣಗುಟ್ಟುವನು) ೧೦೦೦ ವರಾಹ.

ಶೈಲಾ :— ನಿಮ್ಮ ಹಮ್ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು. ನಿಜ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ನಾವೇ ಸ್ವತಃ ಒಯ್ಯಬೇಕು.

ಗಣಪ :— ಶೈಲಾಜಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮದೇನಾದರೂ ಆದರ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ....

ಶೈಲಾ :— ಬೀದಿಯ ಗದ್ದಲವು ಹಸಗೆಟ್ಟಿತು. ಅಯ್ಯೋ ಇದೇನು? ಇದುವನವರ ಉಡುವೇನು ?

ಗಣಪ :— (ಕಿಡಿಕೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತ, ಹೋಗದೇ) ಯವನರು !

ಶೈಲಾ :— (ಕಿಡಿಕೆಯಿಂದ ನಗುತ್ತಾ ಬಂದು) ಅಯ್ಯೋ ದೈವವೇ ನಾನು

ಗಣಪ :— (ಶೈಲಾಜಿಯ ಎದುರು ಬಂದು, ಕುದುರೆಗಳು....ಕುದುರೆಗಳು ನನಗೆ ಬೇಕು. ಲಾಯದ ಬೀಗದ ಕೈ ತನ್ನಿರಿ.

ಶ್ರೀಲಾ :— ೧೦೦೦ ಕ್ಯಾದರೆ ಕೊಡುವೆನು.

ಗಣಪ :— ಶ್ರೀಲಾಜೆಯವರೇ, ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡಿರಿ, ೧೦೦೦ ಕೊಡುವೆನು
ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ. ಹುಂ. (ಟೊಂಕದಲ್ಲಿಯ ಹಮ್ಮಿಡಿಯನ್ನು ದಿಚ್ಚಿ ಮುಂದಿಟ್ಟು)
ಶ್ರೀಲಾಜೆ, ಇಗೋ ಈ ೧೦೦೦ ವರಾಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಶರಗೊಡ್ಡಿ
ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಕೀಲಿ-ಕೈ ತನ್ನಿರಿ. (ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಭಕ್ಷ್ಯ
ನಿಂತವನಂತೆ ನಿಲ್ಲುವನು)

(ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಡುವದು. ದೇಹವೆಲ್ಲವೂ ಹೊಲಸಾದ ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು
ಬರುವನು. ಗಣಪನಾಯಕನಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ತಿಮ್ಮನಾಯಕನಿಗೆ ಹೊರಟು
ಹೋಗಲು ಶ್ರೀಲಾಜೆಯು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡುವಳು. ಅವನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ
ಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು.)

ಗಣಪ : — ಯಾರವರು ?

ಶ್ರೀಲಾ :— ಅವರೇ ? ಮತ್ತೊಂದು ಗಿರಾಕಿ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳಿವೆಯೆಂದು
ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಳಗೆ ಕರೆಯಲೇನು ಬೇಕಾದರೆ ?

ಗಣಪ :— ಛೇ, ಬೇಡ. ದಯಮಾಡಿ ಕರೆಯಬೇಡಿರಿ.

ಶ್ರೀಲಾ :— (ಗಣಪನಾಯಕನನ್ನೂ ಮೊಳಕಾಲೂರಿರುವಾಗಲೇ ಅವನ ಕಂಠಿಯನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು.) ಇದೂ ನನಗೆ ಬೇಕು. .

ಗಣಪ :— (ಗುಣಗುಡುತ್ತ) ಅದು ವಜ್ರದ್ದು. ಅದರ ಕಿಮ್ಮತ್ತು .....

ಶ್ರೀಲಾ :— ಒಳ್ಳೇ ಗಿರಾಕಿ ಕೂಡಿದಿರಿ ನೀವು. ಹೊರಗಿದ್ದವರನ್ನು ಕರೆಯ
ಲೇನು ?

ಗಣಪ :— ಬೇಡ, ಬೇಡ. ಇರಲಿ....ಕೀಲಿ-ಕೈ ತನ್ನಿರಿ.

ಶ್ರೀಲಾ :— (ಸ್ವಸಹ ಸಂದಿಯಿಂದ ಕೀಲಿಕೈ ತೆಗೆದು ಕೊಡುವಳು) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಗಣಪ :— ಅ....ಹಾ... (ಅವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಓಡುವನು.
ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆದು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವನು.) ಎಲೈ ನರಿಯೇ.

ಶ್ರೀಲಾ :— (ನಗುತ್ತ) ಯುದ್ಧದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ನ್ಯಾಯವೇ !

ಗಣಪ :— ಹೀಗೇನು. ಒಳ್ಳೇದು. ನನ್ನ ದುಡ್ಡನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ
ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಮಾಡಿರಿ (ಅವಳ ಸನಿ
ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು.)

ಶೈಲಾ.— (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವಳು) ಆರ್ಯವುತ್ರಾ (ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ಬರುವನು.)

ಗಣಪ:— ದಲವಾಯಿ ತಿಮ್ಮನಾಯಕರೇ,

ತಿಮ್ಮ:— ನಾನೀಗ ದಂಡನಾಯಕ, ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ನನಗೆ ಬಡ್ತಿಯಾಯಿತು.

ಗಣಪ:— ಅದರೆ ಹಿಂದುಗಳು ಜಯಶೀಲರಾದರು! ಅದರೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು.....

ತಿಮ್ಮ:— ಮಹಾರಾಜರ ಅಂಗರಕ್ಷಕನಾಗಿ ನಾನು ಹೋರಾಡಿದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಸೇನೆಯಿಂದ ಯವನರ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಜರ್ಜರಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಯವನ ಸೇನೆಯು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯನ್ನು ಹಾರಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಪಡೆದವೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಇಸ್ಲಾಮಿಯರ ಅದಿಲಶಹನು ತನ್ನ ಅಂಗ ರಕ್ಷಕನಾದ ಅಸದಖಾನನ ಉಪದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜರು “ ಈಗ ಯವನನಿಗೆ ಅವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಮುಂದಿನ ರಾಯಚೂರ ಮುತ್ತಿಗೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ.” ಎಂದು ಹುರುಡುಬಿಡಿದರು. ಈಗ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಡೀ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಡುವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶೈಲಾ:— ಜಯಶೀಲರಾಗಿ ಬಂದ ಆರ್ಯವುತ್ರರನ್ನು ಕಂಡ ಈ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಧನ್ಯವು. (ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವನ ಹೆಣಿಗೆ ತಿಲಕವನ್ನು ಇಡುವಳು; ಆರತಿಯನ್ನು ತಂದು ಬೆಳಗುವಳು.)

ತಿಮ್ಮ:— ಅದರೆ ಗಣಪನಾಯಕರು ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಸೈನಿಕರು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವಾಗ (ಬೂಟಾಟಿಕೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಹೋದರೇ.....

ಗಣಪ:— ಛೇ ಛೇ! ಹಾಗೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವೆನು

ತಿಮ್ಮ:— ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿರಿ. ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಾವು

ಶೈಲಾಜೆ

ಗಣಪ :— ಅದರಿ (ತಿಮ್ಮನಾಯಕನು ಹೊರಟುಹೋಗಲು ನೋಡಿಸುವಂತೆ
ಕೈ ಮಾಡುವನು. ಗಣಪನಾಯಕನು ಹೋಗುವನು.)

ಶೈಲಾ :— ನಾವು ಮಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿತೇನು?

ತಿಮ್ಮ :— (ನಗುತ್ತ) ಕೇಳಿಸದೇ ಏನು! (ಶೈಲಾಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆಳೆದು
ತನ್ನ ಕೊಠಳೊಳಗಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಅವಳ ಕೊಠಳಲ್ಲಿರಿಸಿ ಎದೆಗವಚ
ಕೊಂಡು) ಪ್ರಿಯೆ, ಇಂದು ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಖಿಯು.

ಶೈಲಾ :— ನಾವು ಬಡವರು. ಬದುಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ. (ವರಾಹ
ಗರ್ವನ್ನು ಕಂಠಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವಳು.)

ತಿಮ್ಮ :— ಏನು? ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ವರಾಹ, ಮೇಲೊಂದು ಕಂಠಿ.... ..

ಶೈಲಾ :— ಗಣಪನಾಯಕನಿಗೆ ಯವನರಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆಯಂತೆ.
ಅದುದರಿಂದ ೧೦೦೦ ವರಾಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಈ ಎರಡು
ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಂಠಿಯನ್ನು ಇನಾಮೇಂದು
ನಾನೇ ಅವನಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ತಿಮ್ಮ :— ಓ, ಶೈಲಾ, ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಯಾರಿಗೂ ಬಾರದು. ಸಾಕೆ
ಈ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಮೋಜು ಮಾಡೋಣ.

(ಗಣಪನಾಯಕನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯುವನು. ಒಳಗೆ ಬಾರದ...)

ಗಣಪ :— ಶೈಲಾಜೇ, ನೀನು ಮನೆತನದ ಹೆಂಗಸಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.
ಕಡೋರಳು.

ಶೈಲಾಜೆ ಮತ್ತು ತಿಮ್ಮನಾಯಕರು ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಒದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುತ್ತಿರು
ವಾಗಲೇ

ತೆರೆ

—ಕಲಮುದ್ರಾ ಗುರುರಾರವರು
ಮುದ್ರಿಸಿ

ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನೂಲೆ, ಧಾರವಾಡ

ವರುಷಕ್ಕೆ ಆರುನೂರು ಪುಟದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಚಂದಾ : ೫ ರೂ. ರಜಿಸ್ಪರ ಅಂಚೆಯಿಂದ ೬ ರೂ.

ಇದುವರೆಗಿನ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ನೊಂದಲನೆಯ ವರುಷ

ಚಿಗುರು	ದಿ. ಸೌ. ಗೌರಮ್ಮ	೪೦೦
ಅಕ್ಕಾಚಿ	ಶರಚ್ಚಂದ್ರ	೧ ೪ ೦
ಕುಲದೀಪಕರು	ಸಿದ್ದ ವನಹಳ್ಳಿ	೨೦೦
ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನ	ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ	೬ ೮ ೦

ನಿರಡನೆಯ ವರುಷ

ಮುದ್ದಿನ ಕಣಿ [ಚಿಕ್ಕೋವಾ]	ಚುಳಕಿ	೧ ೦ ೦
ಸುನುತಿ ಮತ್ತು ಅನುರಾಧಾ	ಶರಚ್ಚಂದ್ರ	೧ ೪ ೦
ಡೊಂಕುಭಾಲ	ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ	೧ ೮ ೦
ಕಸ್ತೂರಿ	ಶ್ರೀಮತಿ 'ವಾಣಿ'	೧ ೪ ೦
ಶೈಲಾಜೆ	ವಿವಿಧ ವಿಕಾಂಕಗಳು	೧ ೪ ೦
ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ	ಸುಪಾದಕರು : ಪ್ರೊ. ಗೋಕಾಕ	,,

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ಧಾರವಾಡ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ

ದಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ : ಧಾರವಾಡ

ಭರದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆಧಾರ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ (Government Papers) ರೂ. ೧,೮೪,೪೦೦ ಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿದೆ.

ಪಾಲಿಸಿದಾರರ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಧಿ ರೂ. ೧,೫೯,೭೮೮.

ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಹಕ್ಕಿನ ಹಣ ರೂ. ೨೧,೭೨೦—೮—೦

ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಪಾಲಿಸಿದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಹಕ್ಕಿನ ಹಣ ರೂ. ೮, ೮೦೭—೮—೦

ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅದರಾಭಿಮಾನದ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನೂ ಪಾಲನ್ನೂ ಪಡೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ.

ಕಾರ್ಯಕುಶಲರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಲಾಭ. ಎಜಂಟಿರಾಗಬಯಸುವವರು ಬರೆಯುವುದು.

ಮುಂಬಯಿ ಸಂಘಟನಾ ಕಚೇರಿ

೧೦, ಟ್ಯಾಂಕ್ ಟೋಕ್

ಓ. ಡಿ. ಸಿ. ಆರ್

ಲೀಡ್‌ಲೈನ್‌ನವ ಎದುರು

ದಾದರ, ಮುಂಬಯಿ

ಜಿ. ಆರ್. ನಲವಡಿ

B. A., L. L. B., M. L. A.

ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್

ಬಾಂಚ್ ಆಫೀಸ್: ದಾವಣಗೆರೆ. (ಮೈಸೂರು)

